

YLEISKAAVA

2040

Kaavaselostus

1. Sisällysluettelo

1. Sisällysluettelo	2
2. TIIVISTELMÄ	4
2.1 Suunnittelualaue	4
2.2 Suunnittelun keskeiset tavoitteet	4
2.3 Strategisen yleiskaavan keskeinen sisältö	4
2.4 Yleiskaavan keskeiset vaikutukset	4
3. KAAVAN TARKOITUS JA TAVOITTEET	4
3.1 Suunnittelualaue	4
3.2 Suunnittelun vaiheet	4
3.3 Tavoitteet	4
Suunnittelutilanteesta johdetut tavoitteet	7
Tuusulan kuntastrategiassa määritellyt tavoitteet	7
4. SUUNNITTELUTILANNE	7
Maakuntakaava	8
Yleiskaava	9
Osayleiskaavat	10
Mitoittavat osayleiskaavat & harjarakentaminen	11
Asemakaavat	11
5. LÄHTÖKOHDAT	12
5.1 Yleiskuvaus	12
5.2 Keskustat ja palvelut	13
Hyrylä	13
Jokela	13
Kellokoski	13
5.3 Asuminen	13
Hyrylä	13
Kellokoski	13
Jokela	13
5.4 Työpaikat	14
Maantiekylän työpaikka-alueet	16
Hyrylän työpaikka-alueet	16
Kellokoski	16
Jokela	16
5.5 Virkistys	16
5.6 Liikenne	22
5.7 Luontoarvot	24
5.8 Kulttuurimaisema	27
Valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt (RKY)	27
Valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet	27

5.9 Maa- ja metsätalous	27
Maatalous	27
Metsät	27
6. RAKENNEMALLIT	29
6.1 Rakennemallivaihtoehdot	29
A1 Hyrylän taajama	29
A2 Hyrylä-Kerava	29
B1 Ruotsinkylä	29
B2 Ristikytö	29
6.2 Kehitettävän rakennemallin valinta	31
7. YLEISKAVALUONNOKSEN KUVAUS	31
7.1 Yleiskuvaus	31
Kaavan rakenne ja mitoitus	31
Taajamien yleiskuvaus	32
Hyrylä	32
Jokela	32
Kellokoski	33
7.2 Keskustat ja palvelut	37
Hyrylä	37
Jokela	37
Kellokoski	37
7.3 Asuminen	38
7.4 Kauppa	40
7.5 Elinkeinot ja palvelut	40
Työpaikat	40
Palvelut	40
7.6 Virkistys	42
7.7 Liikenne	47
7.8 Luonnonvarat	50
Maa-ainesten ottoalueet	50
Pohjavesialueet	50
7.9 Luontoarvot	52
Tuusulanjärvi	52
Rusutjärvi	52
Tuusulan natura-alueet	52
Tuusulanjärven lintuvesi	52
Kanjonin kasvillisuus ja eläimistö	52
Luonnonsuojelualueet	53
METSO-ohjelma	53
Luonnonsuojelualaue	53
7.10 Kulttuurimaisema	55
Valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt (RKY)	55
Maaseudun kulttuurimaisema-alue	55
Hyrylä	55
Kellokosken ruukki & sairaala-alue	55
Jokelan teollisuusalue	55
Rakennettu kulttuurialue	55
7.11 Ympäristöhäiriöt ja erityisalueet	58
8. YLEISKAAVAN TOTEUTTAMINEN	58
9. YLEISKAAVAN VAIKUTUKSET	59
10. Yleiskaavakartta, merkinnät ja määräykset	60

Muut kaavaa koskevat selvitykset, asiakirjat ja taustamateriaali löytyvät kunnan kotisivuilta www.tuusula.fi/yleiskaava

[I OAS](#)

[II Tavoitteet ja lähtökohdat](#)

III Rakennemallit: [rakennemalliraportti](#) - [rakennemallikartat](#) 4 kpl - [rakennemallien teemakartat](#)

Liiteraportit:

[I a Mielipiteet OAS:sta](#)

[II a Lähtökohdat](#)

[II b Tuusulan viheralueet](#)

[II c Viheraluekysely](#)

[II d Tulevaisuuden Tuusula 2040](#)

[II e Työpajakoosteet](#)

[III a Yleiskaavan rakennemallit virkamiestyöpajassa](#)

[III b Rakennemallit valtuustoseminaarissa](#)

[III c Rakennemallien liikennearviointi](#)

[III d Lausunnot ja vastineet rakennemalleista](#)

[III e Perustelut rakennemallin valintaan](#)

Valtuusto päätti kokouksessaan 13.5.2013, että yleiskaavaluonnos valmistellaan rakennemalli A2, Keravan suunnan pohjalta huomioiden Ristikydön alueen taajamien reservialueena. Yleiskaavaluonnosta työstetään parhaillaan kaavoituksessa. [Pöytäkirja](#)

Aloituskokouksen viranomaisneuvottelu järjestettiin 18.12.2013 Uudenmaan ELY-keskuksessa. [Muistio](#).

Selvitykset:

Maisemaselvitys ([PDF, 12 MT](#))

Luontoselvitys

[Luontoselvitys \(2011, Luontotieto Keiron Oy\) Luontoselvityksen liitekartat1-17](#)

2. TIIVISTELMÄ

2.1 Suunnittelualue

Yleiskaava laaditaan koko Tuusulan kunnan alueelle. Tuusulan yleiskaavasta 2040 on tarkoitus laatia strateginen ja maankäyttö- ja rakennuslain mukainen oikeusvaikutteinen yleiskaava, jonka tavoitevuosi on 2040.

2.2 Suunnittelun keskeiset tavoitteet

- o Tuusulan aseman vahvistaminen osana Helsingin seutua, metropolialueen kilpailukyky
- o kestävän yhdyskuntarakennemallin luominen
- o yhdyskuntarakenteen tiivistäminen ja eheyttäminen
- o liikenneverkoston toimivuuden kehittäminen
- o elinkeinoelämän toimintaedellytysten vahvistaminen
- o kulttuuri- ja luonnonarvojen turvaaminen sekä viheryhteyksien osoittaminen

2.3 Strategisen yleiskaavan keskeinen sisältö

Strategisella yleiskaavalla osoitetaan alueidenkäytön pääperiaatteet ja tavoitteet.

Yleiskaava ohjaa asemakaavoitusta ja muuta tarkempaa suunnittelua.

Kaavaluonnoksessa on osoitettu keskusta-alueet, asumisen alueet, kaupan alueet, elinkeinojen ja palveluiden alueet sekä viheralueet. Lisäksi on osoitettu liikenneverkko ja kulttuurihistoriallisesti merkittävät alueet.

2.4 Yleiskaavan keskeiset vaikutukset

Strateginen yleiskaava ohjaa tarkempaa suunnittelua niillä alueilla, joilla ei ole voimassa olevia osayleiskaavoja. Varsinkin Hyrylän osalta ohjausvaikutus on merkittävä. Yleiskaava on luonteeltaan yhdyskuntarakennetta tiivistävä. Tiivistyvä ja eheytyvä yhdyskuntarakenne mahdollistaa kustannustehokkaat liikenteen parantamishankkeet ja liikenteeseen tukeutuvan maankäytön. Uusia, hajalleen sijoitettavia asuinalueita ei muodosteta.

3. KAAVAN TARKOITUS JA TAVOITTEET

3.1 Suunnittelualue

Strateginen yleiskaava kattaa koko Tuusulan kunnan alueen.

3.2 Suunnittelun vaiheet

OAS nähtävillä & Tulevaisuuden Tuusula 2040 -kysely verkossa	1.2. – 1.3.2010 Päivitetty 14.5.2014
Kunnanhallituksen seminaari	11.2.2010
Info-tilaisuudet yleiskaavan lähtökohdista	Hyrylä 18.2.2010 Kellokoski 2.3.2010 Jokela 3.3.2010
Teematyöpajat: ympäristö, asuminen, liikenne ja elinkeinot	Hyrylä 25.5.2010, 1.6.2010, 7.9.2010, 3.12.2010 Kellokoski 26.5.2010 Jokela 2.6.2010, 8.9.2010
Rakennemallit virkamiestyöpajassa	31.3. – 15.4.2011
Rakennemallit valtuustoseminaarissa	29.4.2011
Rakennemallit ja tavoitteet nähtävillä	26.9. – 28.10.2011
Yleisötilaisuudet rakennemalleista	11.10.2011
Valtuuston päätös rakennemalleista	13.5.2013
Viranomaisneuvottelu	18.12.2013

Osallistumisesta on raportoitu yleiskaavan liiteraporteissa (www.tuusula.fi/yleiskaava) Ia, IIc, IIId, IIe, IIIa ja IIIb.

3.3 Tavoitteet

Maankäyttö- ja rakennuslain 36 § mukaan kunnan tulee huolehtia tarpeellisesta yleiskaavan laatimisesta ja sen pitämisestä ajan tasalla. Yleiskaavan laatimisesta on jätetty valtuustoaloitteet kesällä 2008. Tuusulan yleiskaavatyö perustuu kunnanvaltuuston hyväksymään kaavoitussuunnitelmaan 2010 - 2014. Yleiskaavatyö on tullut vireille 11.1.2010 kunnanhallituksen hyväksyessä yleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelman ja laittaessa sen nähtävillä.

Tuusulan yleiskaavan 2040 tavoitteena on olla strateginen maankäyttösuunnitelma, joka ohjaa kunnan yhdyskuntarakennetta ja maankäyttöä sekä sovittaa yhteen eri toimintoja. Yleiskaava esittää maankäytön kehityssuunnat sekä lähtökohdat ja tavoitteet tulevalle osayleis- ja asemakaavoitukselle sekä muille toteuttamistoimenpiteille. Yleiskaavassa varataan alueet asumiseen, elinkeino-toimintaan, virkistykseen, suojeluun, liikenteeseen, palveluille ja muille yleisille toiminnoille yleispiirteisellä tasolla ja pitkällä aikavälillä. Yleiskaavatyön alussa on tarkasteltu Tuusulan kunnan yleispiirteisiä maankäytön suunnitelmia. Lisäksi koko kuntaan on laadittu suunnittelutyön alkuvaiheessa rakennemalleja, joilla on tutkittu erilaisia yhdyskuntarakenteen ja mitoituksen vaihtoehtoja. Rakennemalleista on laadittu vaikutusten arvioinnit, käyty keskustelut osallisten kanssa ja valittu yleiskaavatyötä varten yksi malli, malli A2, joka toteuttaa tavoiteltua kunnan kehityssuuntaa. Valitun rakennemallin perusteella tarkoituksena on edetä oikeusvaikutteisen strategisen yleiskaavan laatimiseen koko kunnan alueelle.

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) mukaan valtioneuvosto voi hyväksyä alueidenkäyttöä ja aluerakennetta koskevia valtakunnallisia tavoitteita. Valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden tehtävänä on osaltaan tukea ja edistää maankäyttö- ja rakennuslain yleisten tavoitteiden ja laissa määriteltyjen alueidenkäytön suunnittelun tavoitteiden saavuttamista. Keskeisimpiä näistä tavoitteista ovat kestävä kehitys ja hyvä elinympäristö. Tarkoituksena on myös edistää kansainvälisten sopimusten ja sitoumusten täytäntöönpanoa Suomessa sekä turvata alueidenkäytölliset edellytykset valtakunnallisille hankkeille.

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ovat osa maankäyttö- ja rakennuslain mukaista alueidenkäytön suunnittelujärjestelmää, johon kuuluvat lisäksi maakuntakaava, yleiskaava ja asemakaava. Maakuntakaavalla ratkaistaan alueidenkäytön maakunnalliset kysymykset. Yleis- ja asemakaavoilla ohjataan kunnan alueidenkäyttöä.

Vuonna 2000 hyväksytyjen ja vuonna 2008 tarkistettujen valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden keskeisiä tavoitteita Tuusulan yleiskaava 2040 sisällön kannalta ovat toimivaan aluerakenteeseen ja eheytyvään yhdyskuntarakenteeseen ja elinympäristön laatuun liittyvien tavoitteiden lisäksi Helsingin seudun erityiskysymykset. Näiden yleistavoitteiden mukaan Helsingin seutua kehitetään kansainvälisesti kilpailukykyisenä valtakunnallisena pääkeskuksena luomalla edellytykset riittävälle ja monipuoliselle asunto- ja työpaikkarakentamiselle, toimivalle liikennejärjestelmälle sekä hyvälle elinympäristölle.

Helsingin seudulla edistetään joukkoliikenteeseen, erityisesti raideliikenteeseen tukeutuvaa ja eheytyvää yhdyskuntarakennetta. Seudun keskuksia vahvistetaan asunto-, työpaikka- ja palvelukeskuksina.

Maakunnalliset ja seudulliset tavoitteet

Maankäytön maakunnalliset tavoitteet on määritelty Uudenmaan maakuntakaavassa, joka vahvistettiin 8.11.2006. Kiviaineshuoltoa ja eräitä muita aiheita käsittelevä 1. vaihemaakuntakaava vahvistettiin 17.12.2008 ja alue- ja yhdyskuntarakenteen eheyttämistä, metropolialueen kilpailukykyyn vahvistamista, kaupan palveluverkkoa sekä kylien ja muun hajarakentamisen ohjaamista käsittelevä 2. vaihemaakuntakaava hyväksyttiin 20.3.2013. Tämä kaava on vahvistettavana ympäristöministeriössä. Tuusula kuuluu 13 muun kunnan kanssa Helsingin seutuun. Tuusula tekee kuntayhteistyötä Keski-Uudellamaalla muiden pääkaupunkiseudun kehyskuntien kanssa KUUMA-yhteistyössä.

Seutuyhteistyön puitteissa on laadittu useita suunnitelmia, joista on tullut tavoitteita myös Tuusulan yleiskaava 2040:een. Ensimmäinen KUUMA-kuntien kehityskuva laadittiin vuonna 2004 ja sen täydennys vuonna 2007. Koko Helsingin seudun tulevaisuutta kuvaava kansainvälinen ideakilpailu Greater Helsinki Vision 2050 järjestettiin vuonna 2007 ja sen jatkotyön pohjalta valmistuivat maankäyttöä, asumista ja liikennettä käsittelevät Helsingin seudun strategiset linjaukset 2050. Tuusulan kunta allekirjoitti yhdessä muiden Helsingin seudun kuntien kanssa MAL-aiesopimuksen 2008–2011, jossa määriteltiin mm. kuntakohtaiset asuntotuotantotavoitteet ja -alueet sijoitettuna yhteisesti hyväksytyille kehityskäytävillä.

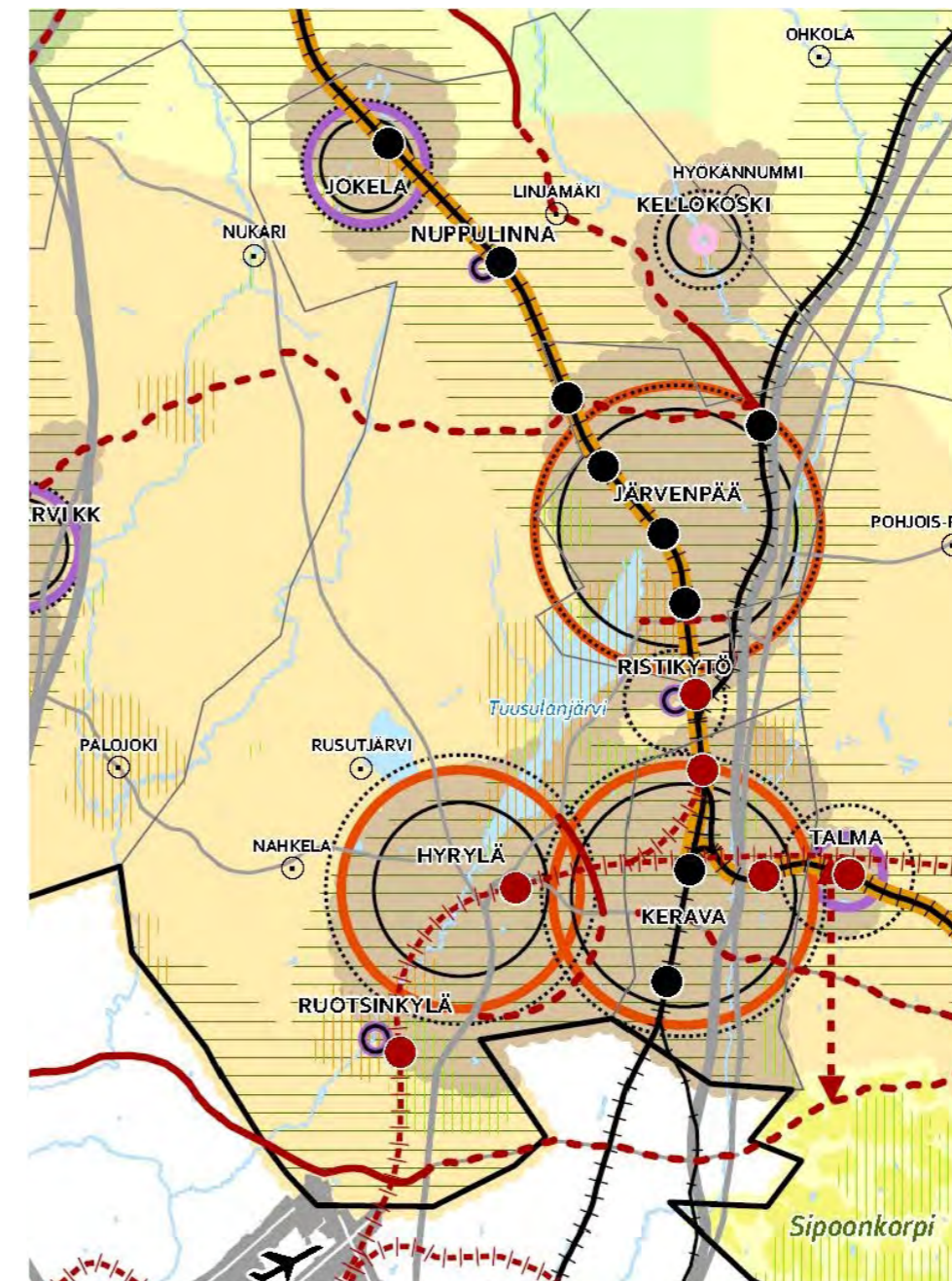
Rajaton Metropol 2050 vuodelta 2011 on MAL-neuvottelukunnan seudullisiin kehityskäytäviin perustuva kehityskuvapuheenvuoro. Ensimmäinen yhteinen liikennejärjestelmäsuunnitelma koko seudulle, HLJ 2011, valmistui vuonna 2011. Kaikkia kymmentä Helsingin seudun kehyskuntaa koskeva KUUMA-kehityskuva valmistui vuonna 2012. Sen tavoitteina on Rajaton Metropol -kehityskuvan syventäminen, MAL-aiesopimukseen 2012-2015 kirjatun Helsingin seudun yhteisen maankäyttösuunnitelman

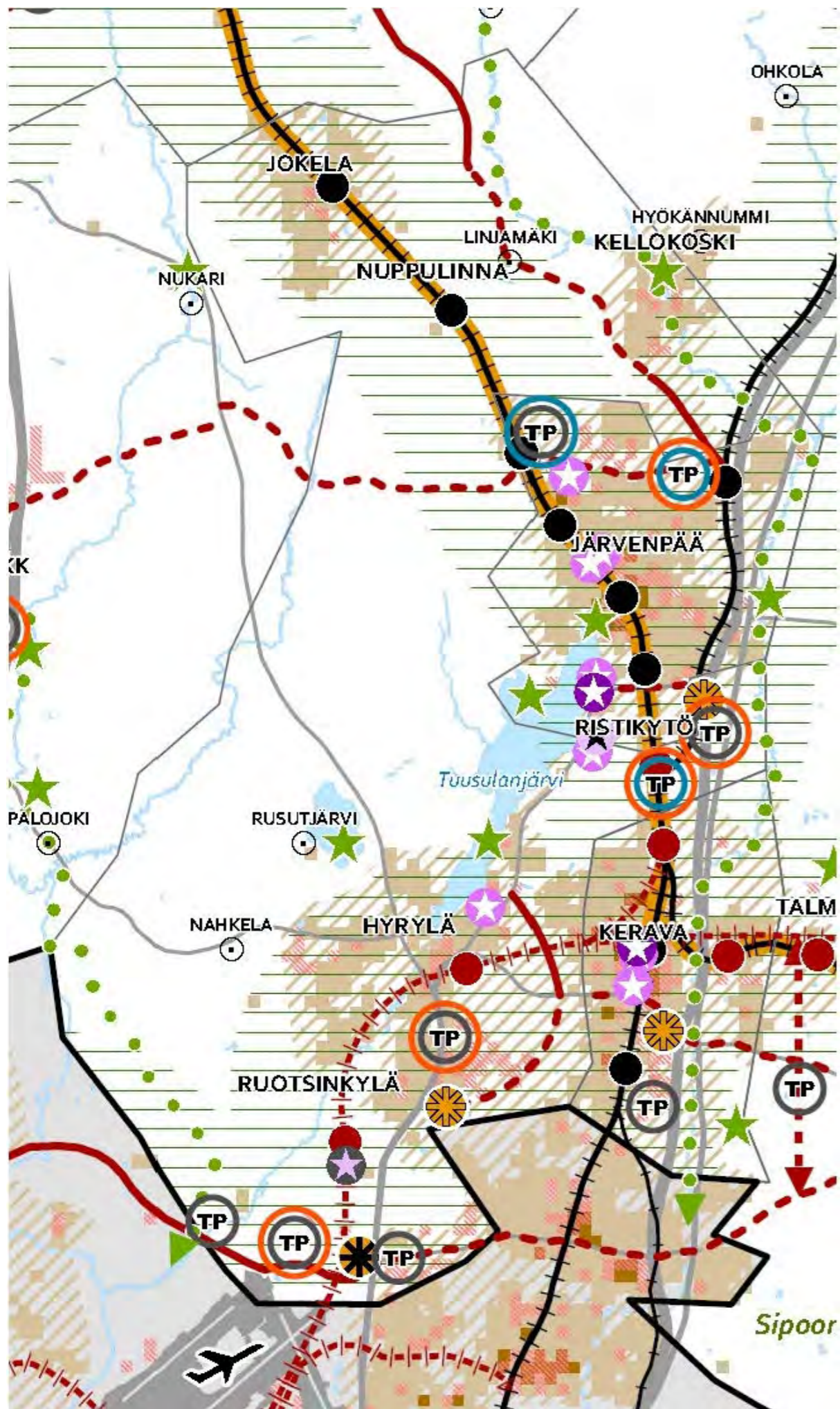
laadinnan pohjustaminen ja KUUMA-kuntien muodostaman alueen käsittely osana Helsingin seutua elinvoimaisena, kilpailukykyisenä ja omaleimaisena toimintaympäristönä.

MAL-aiesopimus 2012–2015 ja sen toteuttamisohjelma käsittelevät kehityskäytäviä, kaavavarantoja, asuntorakentamiskohteita ja valtion vastuita sopimuksen toteuttamisessa. Seuraavan aiesopimuksen (vuosille 2016–2019) perusteeksi on parhaillaan laadittavana Helsingin seudun maankäyttösuunnitelma MASU yhteistyössä Helsingin seudun liikennejärjestelmäsuunnitelman tarkistuksen HLJ 2015 kanssa. MASU-suunnitelmasta laaditaan rakennemalli, joka vastaa maankäytön ja liikenteen yhteensovittamiseen kestävästi ja rakennetta eheyttävästi.

Tuusulan kunta on yhdessä Hyvinkään, Järvenpään, Keravan, Mäntsälän, Nurmijärven, Pornaisten ja Sipoon kanssa käynnistänyt kuntarakennelain mukaisen kuntien yhdistymisselvityksen. Tuusulan yleiskaava 2040:n luonnos on laadittu itsenäisen Tuusulan kunnan lähtökohtien ja tavoitteiden mukaisesti.

Ote KUUMA-kehityskuvasta 2012: KUUMA-alueen vyöhykkeisyys sekä keskusten luonne ja potentiaali. Alueen elinkeinoelämä.

Rakennemallit ja yleiskaavatyö

Tuusulan kunnan oikeusvaikutteisen yleiskaavan 2040 laatiminen aloitettiin vuoden 2009 lopulla. Yleiskaavatyö jakautuu viiteen vaiheeseen: Aloitusvaihe, Tavoite- ja valmisteluvaihe, Luonnosvaihe, Ehdotusvaihe sekä Hyväksymis- ja voimaantulovaihe. Rakennemallityö on osa tavoite- ja valmisteluvaihetta. Rakennemallityö pohjautui yleiskaavan tavoitteisiin. Rakennemallityössä tutkittiin keskeisiä yhdyskuntarakenteen perusvaihtoehtoja keskeisine vaikutuksineen. Rakennemallityön kautta pyrittiin konkretisoimaan yleiskaavalle asetettuja tavoitteita.

Valitun rakennemallin pohjalta laaditaan yleiskaavaluonnos.

Tuusulan yleiskaavan 2040 tavoitteet

- o Tuusulan aseman vahvistaminen osana Helsingin seutua metropolialueen kilpailukyky
- o kestävän yhdyskuntarakennemallin luominen
- o yhdyskuntarakenteen tiivistäminen ja eheyttäminen
- o liikenneverkoston toimivuuden kehittäminen
- o elinkeinoelämän toimintaedellytysten vahvistaminen
- o kulttuuri- ja luonnonarvojen turvaaminen sekä viheryhteyksien osoittaminen

Sijoitettava kasvu

Rakennemallien laadinnan lähtökohtina on ollut yleiskaavan lähtökohtien mukaisesti 2 %:n vuosikasvu vuoteen 2040 mennessä eli 30 000 uuden asukkaan sijoittaminen. Koska lähtökohtana on ollut taajamamainen sijoittaminen, on sen mukana katsottu tulevan noin 10 000 työpaikkaa, palveluina jne. (Rakennemallityön työpaikat ovat taajamarakenteeseen sijoitettavia työpaikkoja, näiden päälle tulevat siis erillisiin työpaikka-alueisiin sijoittuvat työpaikat.) Rakennemallien pohjana on ollut siis 40 000 yksikön, asukkaan ja työpaikan, sijoittaminen.

Yleiskaavan tavoitteisiin pohjautuen rakennemallityön lähtökohdiksi pelkistettiin seuraavat yhdyskuntarakennetta koskevat tavoitteet:

1. Olevan taajama- ja yhdyskuntarakenteen tukeminen, palvelujen monipuolisuus ja saavutettavuus
2. Joukkoliikennettä tukeva yhdyskuntarakenne
3. Kytkeytyminen seudun aluerakenteeseen

Keskeisinä kriteereinä rakennemallivaihtoehtojen laadinnassa ja lopullisten valinnassa on vastaavasti käytetty näkökulmia: seutu, kunta ja joukkoliikenne. Näiden lisäksi on huomioitu toteutettavuus (tila).

Seutunäkökulmina ovat olleet etäisyys Helsinkiin sekä suhde Helsingin seudun aluerakenteeseen. Kuntanäkökulmina ovat olleet kuntakeskuksen, Hyrylän, sekä muiden olevien taajamien, Jokelan ja Kellokosken, tukeminen, sekä uuden lisätaajaman problematiikka. Keskeisten palvelujen saavutettavuus jalan ja pyörällä on sisällytetty tähän näkökulmaan. Joukkoliikennenäkökulmassa keskeistä on ollut joukkoliikenteen mahdollistaminen. Näkökulma on sisältänyt tarkastelun raide- ja bussiliikenteen suhteen. Raideliikennettä on tarkasteltu sekä suhteessa nykyratoihin että mahdolliseen uuteen ratayhteyteen Hyrylän kautta. Lisäksi on huomioitu siis kasvun sijoittamiseen käytössä oleva tila.

Tuusulan kunta on yhdessä Hyvinkään, Järvenpään, Keravan, Mäntsälän, Nurmijärven, Pornaisten ja Sipoon kanssa käynnistänyt kuntarakennelain mukaisen kuntien

yhdistymisselvityksen. Loppuraportti valmistuu syyskuussa 2014.

Suunnittelutilanteesta johdetut tavoitteet

Valtuuston tekemän päätöksen mukaisesti Tuusulan yleiskaava 2040:n luonnos on laadittu itsenäisen Tuusulan kunnan lähtökohtien ja tavoitteiden mukaisesti. Uudenmaan liitossa alkaneen 4. vaihemaakuntakaavan käsiteltäviin aiheisiin on otettu mukaan raideliikenteeseen tukeutuvien asemanseutujen kehittämisalueiden maankäytön ratkaiseminen. Näistä alueista yksi on Tuusulan Tuomalassa Ristikydössä. Tuusulan kunnan kaavoitus on teettänyt diplomityönä vaihtoehtoisia maankäyttötarkasteluja Ristikydön tulevaisuudesta Uudenmaan liitossa käytävien keskustelujen pohjaksi. Myös MASU-työn yhteydessä Ristikydön merkitys seudullisesti merkittävänä asumisen ja työpaikkojen kehittämiskohteena on vahvistunut. Ristikydön vahvuus on alueen sijainti pääradan ja oikoradan erkanemiskohdassa ja suunnitellun lentoradan erkanemiskohdan läheisyydessä. Alueen kehittäminen edellyttää päätöstä aseman tai asemien rakentamisesta ja merkittävää panostusta tieliikenneyhteyksien ja muun infran rakentamiseen. Raideliikenteen voimakas painotus joukkoliikenteen kuljetusmuotona Helsingin seudulla nostaa esille radanvarren olevia ja uusia taajamia ja vähentää radasta kauempana olevien keskusten kuten Hyrylän merkitystä. Hyryläkin on tulevaisuudessa liitettävissä suoraan raideliikenteen piiriin, kun lentoradalle toteutetaan asema Hyrylään. Tuusulan yleiskaava 2040:n varauksista Ristikydön osalta voidaan muuttaa ehdotusvaiheessa, mikäli selvitykset sen mahdollistavat. Yksityiskohtaisempi suunnittelu ratkaistaan tarkistettavassa Tuomalan osayleiskaavassa.

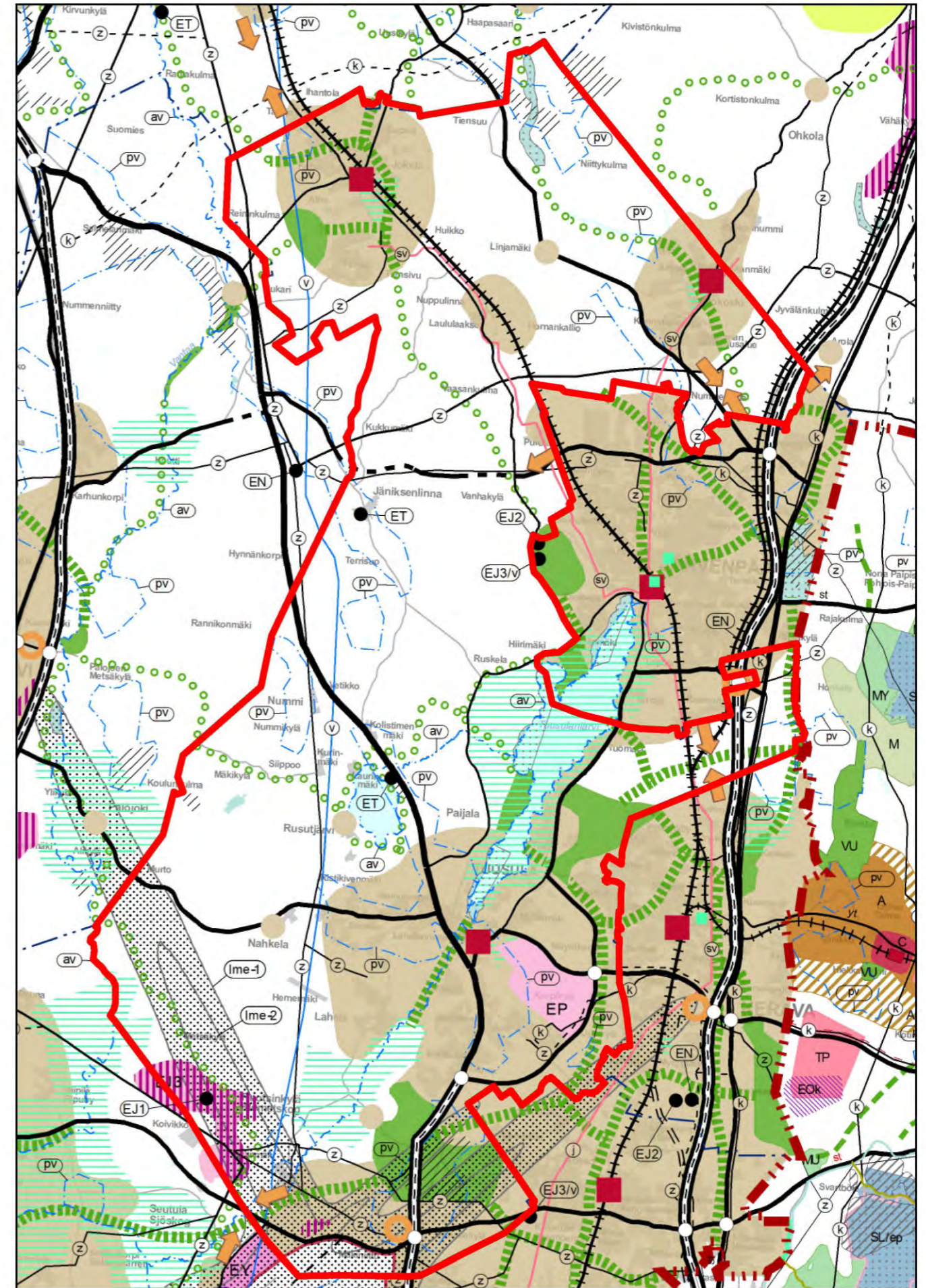
Tuusulan kuntastrategiassa määritellyt tavoitteet

- Tuusulan aseman vahvistaminen osana Helsingin seutua
- metropolialueen kilpailukyky
- kestävä yhdyksuntarakennemallin luominen
- yhdysuntarakenteen tiivistäminen ja eheyttäminen
- liikenneverkoston toimivuuden kehittäminen
- elinkeinoelämän toimintaedellytysten vahvistaminen
- kulttuuri- ja luonnonarvojen turvaaminen sekä viheryhteyksien osoittaminen

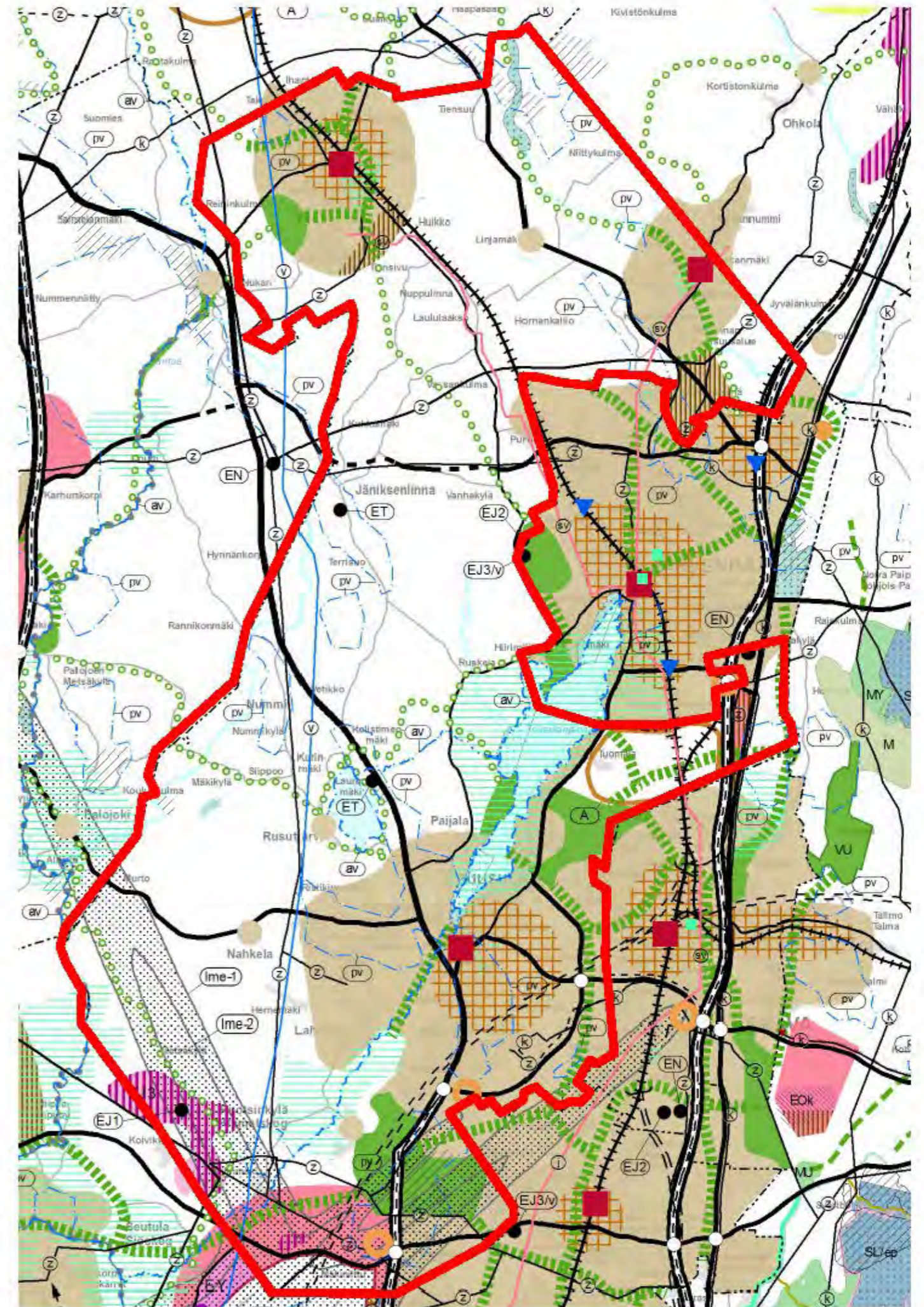
4. SUUNNITTELUTILANNE

Maakuntakaava

Ote ympäristöministeriössä vahvistetusta maakuntakaavasta. Saanut lainvoiman KHO:n päätöksellä 15.8.2007

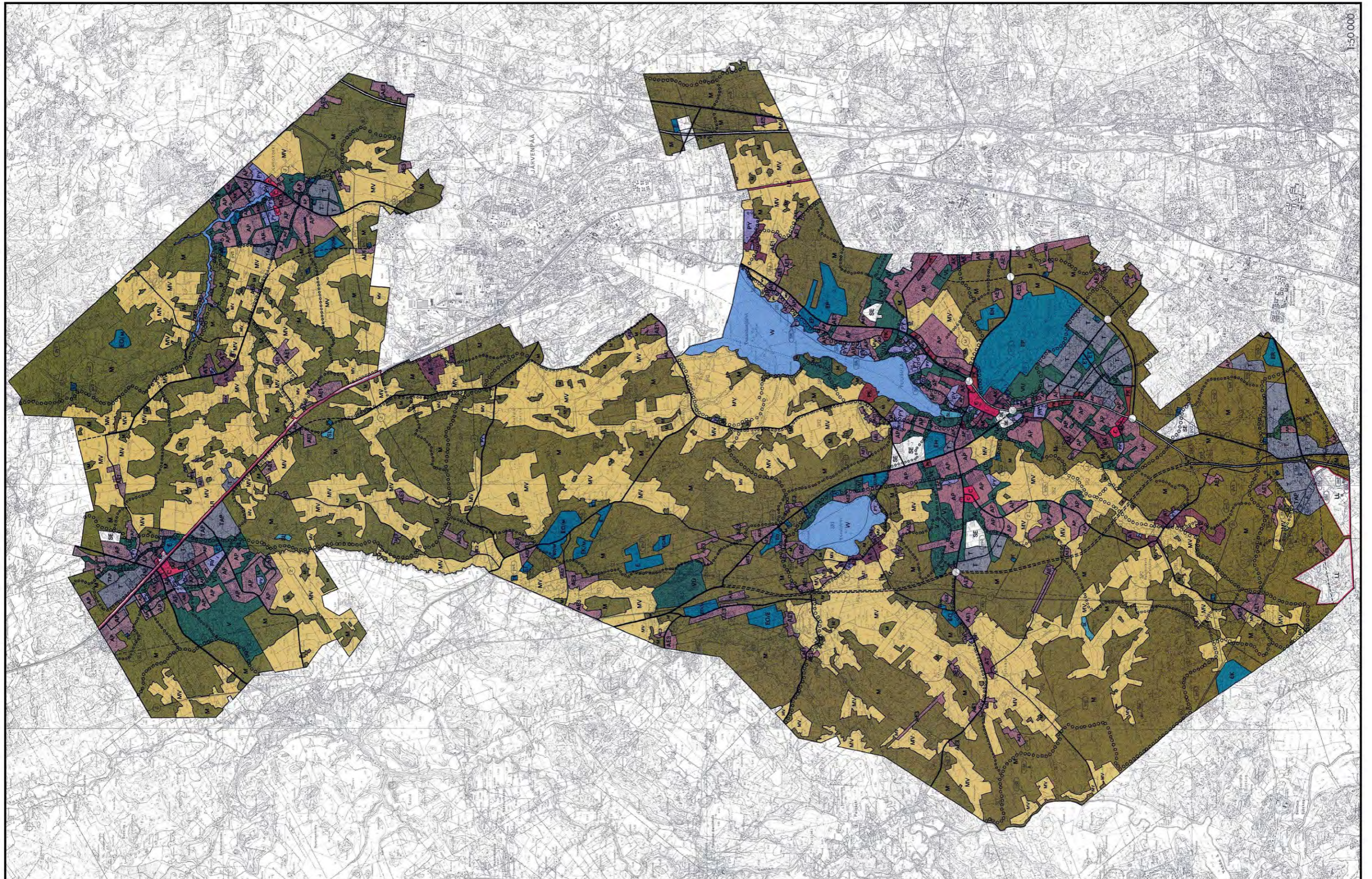

Ote epävirallisesta yhdistelmästä, jossa Uudenmaan vahvistettu maakuntakaava, Uudenmaan vahvistettu 1. vaihemaakuntakaava, Uudenmaan vahvistettu 3. vaihemaakuntakaava ja Uudenmaan hyväksytty 2. vaihemaakuntakaava.

Yleiskaava

Oikeusvaikutukseton Tuusulan yleiskaava 2010 (valtuusto 15.5.1989)

Osayleiskaavat

Tuusulassa koko kunnan alueelle lukuun ottamatta Jokelan länsipuolta on laadittu osayleiskaavoja.

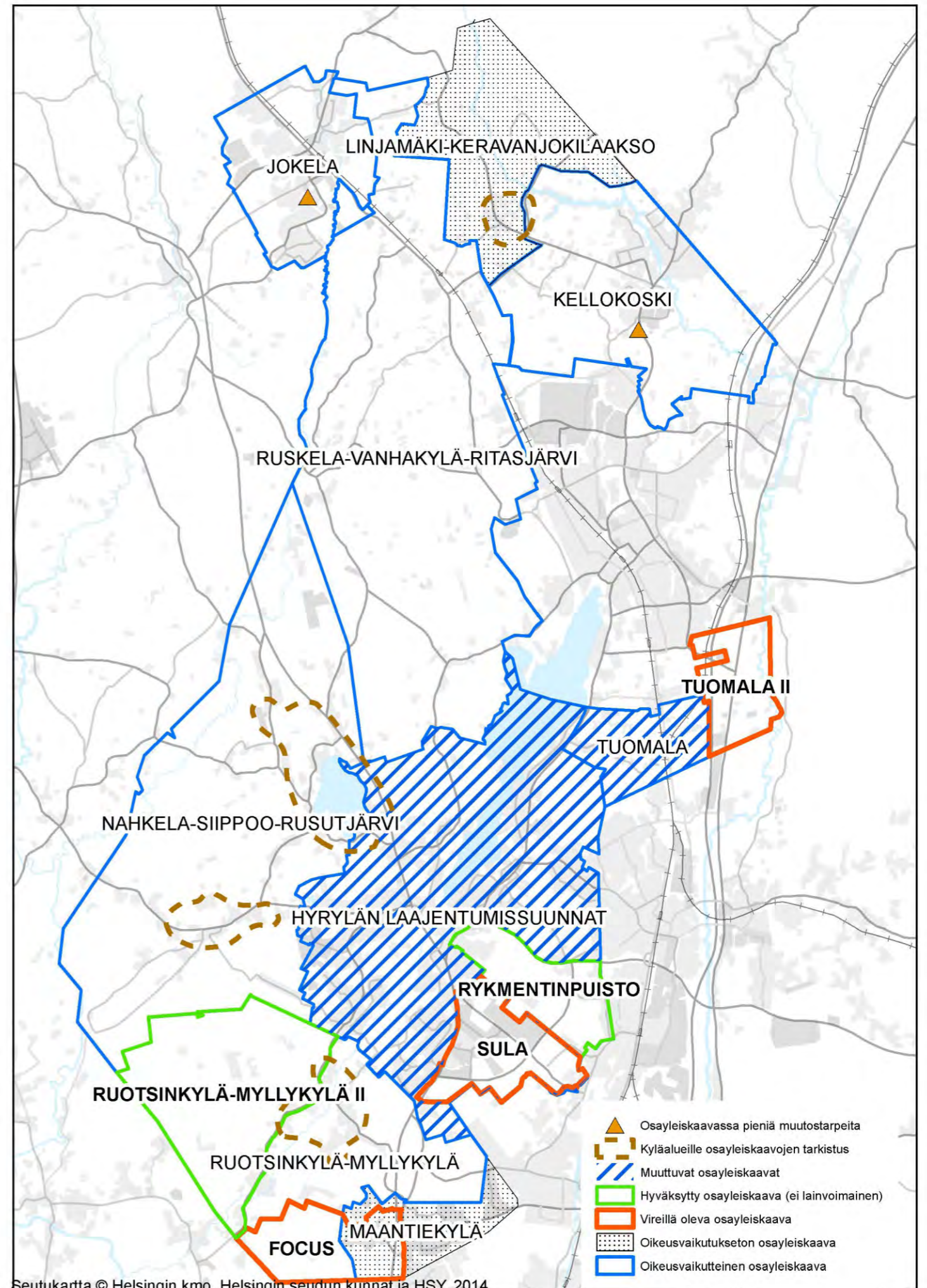
Hyväksytyt osayleiskaavat:

- Kellokoski –osayleiskaava (KV 6.9.2010)
- Jokelan osayleiskaava (KV 13.3.2006)
- Ruskela-Vanhakylä-Ritasjärvi –osayleiskaava (YK 20.10.2000)
- Hyrylän laajentumissuunnat, vaihekaava (KV 16.10.2000, osin oikeusvaikutteinen)
- Tuomala osayleiskaava (KV 16.10.2000)
- Nahkela-Siippoo-Rusutjärvi –osayleiskaava (YK 22.6.1998)
- Ruotsinkylä-Myllykylä –osayleiskaava (YK 4.3.1998)
- Maantiekylä –osayleiskaava (KV 12.6.1995, oikeusvaikutuksen)
- Linjamäki-Keravanjokilaakso –osayleiskaava (13.11.1994, oikeusvaikutuksen)
- Ruotsinkylä-Myllykylä II -osayleiskaava (KV 31.3.2014, ei lainvoimainen)
- Rykmentinpuiston osayleiskaava hyväksytty (KV 7.5.2012, ei lainvoimainen)

Vireillä olevat osayleiskaavat:

- Focus –osayleiskaava ehdotusvaiheessa
- Sula –osayleiskaava ehdotusvaiheessa
- Tuomala II –osayleiskaava ehdotusvaiheessa

Tuusulan yleiskaava 2040 tultua lainvoimaiseksi oikeusvaikutteiset osayleiskaavat jäävät edelleen voimaan. Yleiskaava on kuitenkin ohjeena, kun yksityiskohtaisempaa maankäyttöä suunnitellaan myös oikeusvaikutteisten osayleiskaavojen alueilla. Selostuksen kohdassa 8, yleiskaavan toteuttaminen selvitetään tarkemmin osayleiskaavojen tarkistustarpeita.

Mitoittavat osayleiskaavat & hajarakentaminen

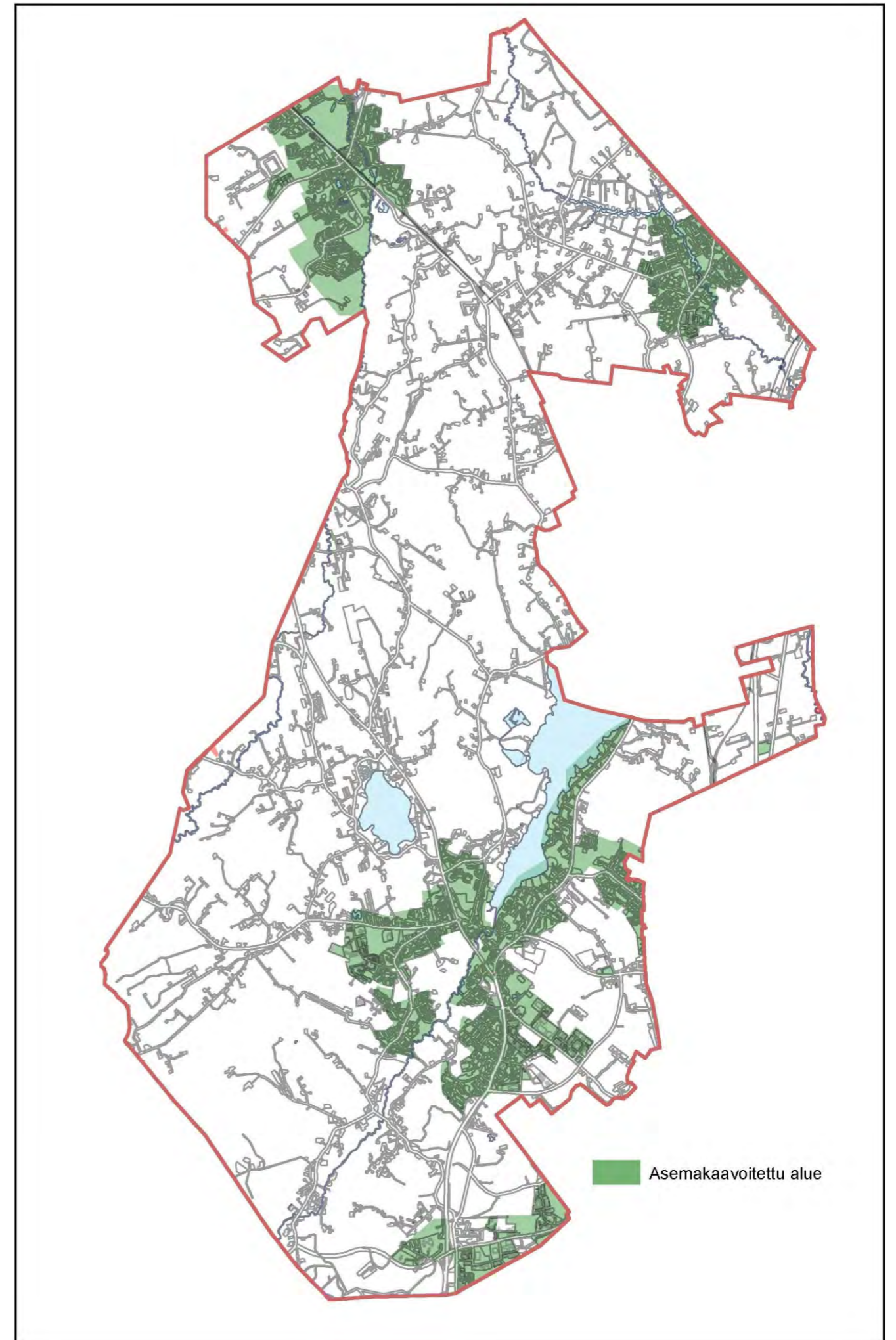
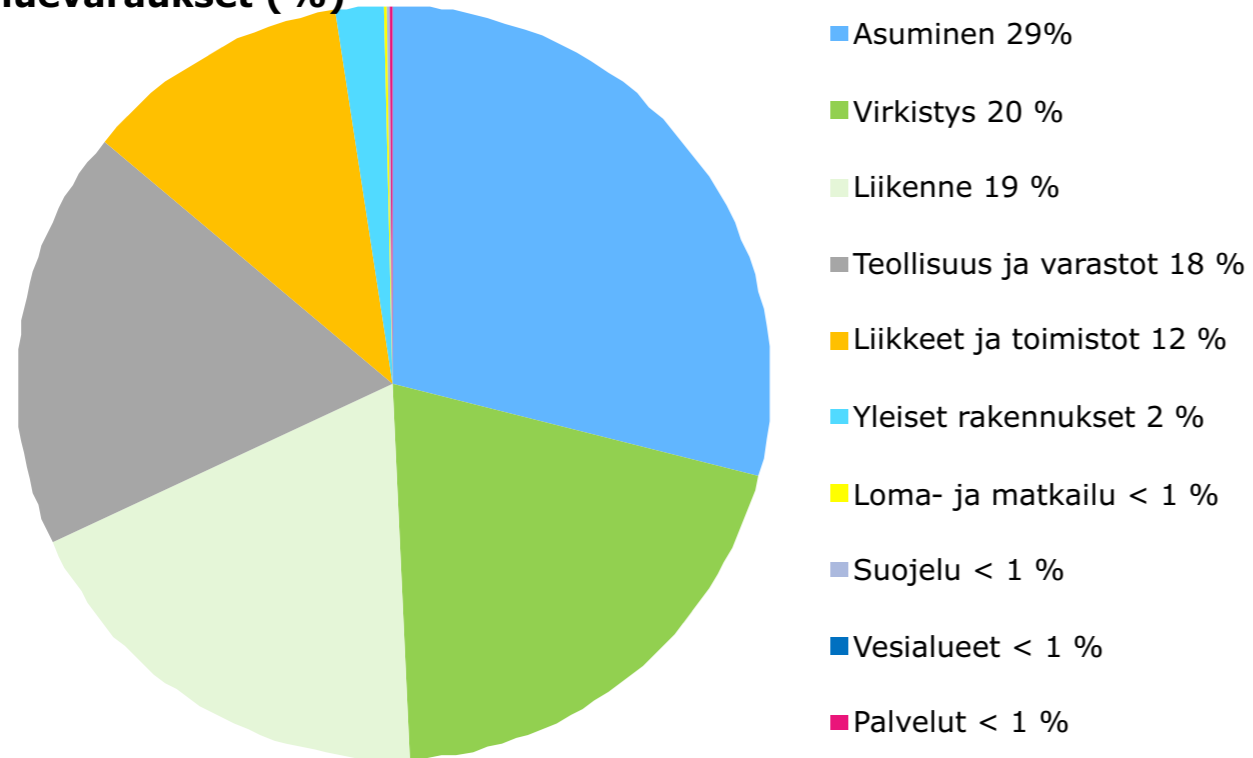
Haja-asutusalueille laaditut mitoittavien osayleiskaavojen rakennusoikeuspallot jäävät strategisen yleiskaavan myötä voimaan.

Valmistuneista omakotiasunnoista asemakaavoitetulle alueelle sijoittuu vuosittain noin 85 % ja asemakaavoitetun alueen ulkopuolelle noin 15 %.

Asemakaavat

Tuusulassa on asemakaavoitettuja alueita 3 200 hehtaaria. Asemakaava-alueilla asuu kunnan väestöstä noin 73 %. Asemakaavoitetut alueet sijoittuvat pääosin taajamiin. Asemakaavoitetuilla alueilla on rakennusoikeutta yhteensä 4,5 miljoonaa kerrosneliometriä.

Tuusulassa 2003 - 2010 hyväksytyjen asemakaavojen aluevaraukset (%)

5. LÄHTÖKOHDAT

5.1 Yleiskuvaus

Tuusulan kunta perustettiin vuonna 1643. Vanhan ajan Suur-Tuusula oli nykyistä isompi. Tuusulaan kuuluivat Korso, Kerava ja Järvenpää. Sijainti ja hyvät liikenneyhteydet ovat vaikuttaneet Tuusulan kehitykseen.

Hyrylän seudun kehittymiseen Etelä-Tuusulan keskuksena vaikutti venäläisen varuskunnan perustaminen 1850-luvulla. Tuusulan ensimmäinen merkittävä teollisuuslaitos, Kellokosken ruukki, perustettiin vuonna 1795. Jokelan kehitykseen vaikutti ratkaisevasti Suomen ensimmäisen rautatien avaaminen vuonna 1862. Jokela on perinteinen teollisuustajama.

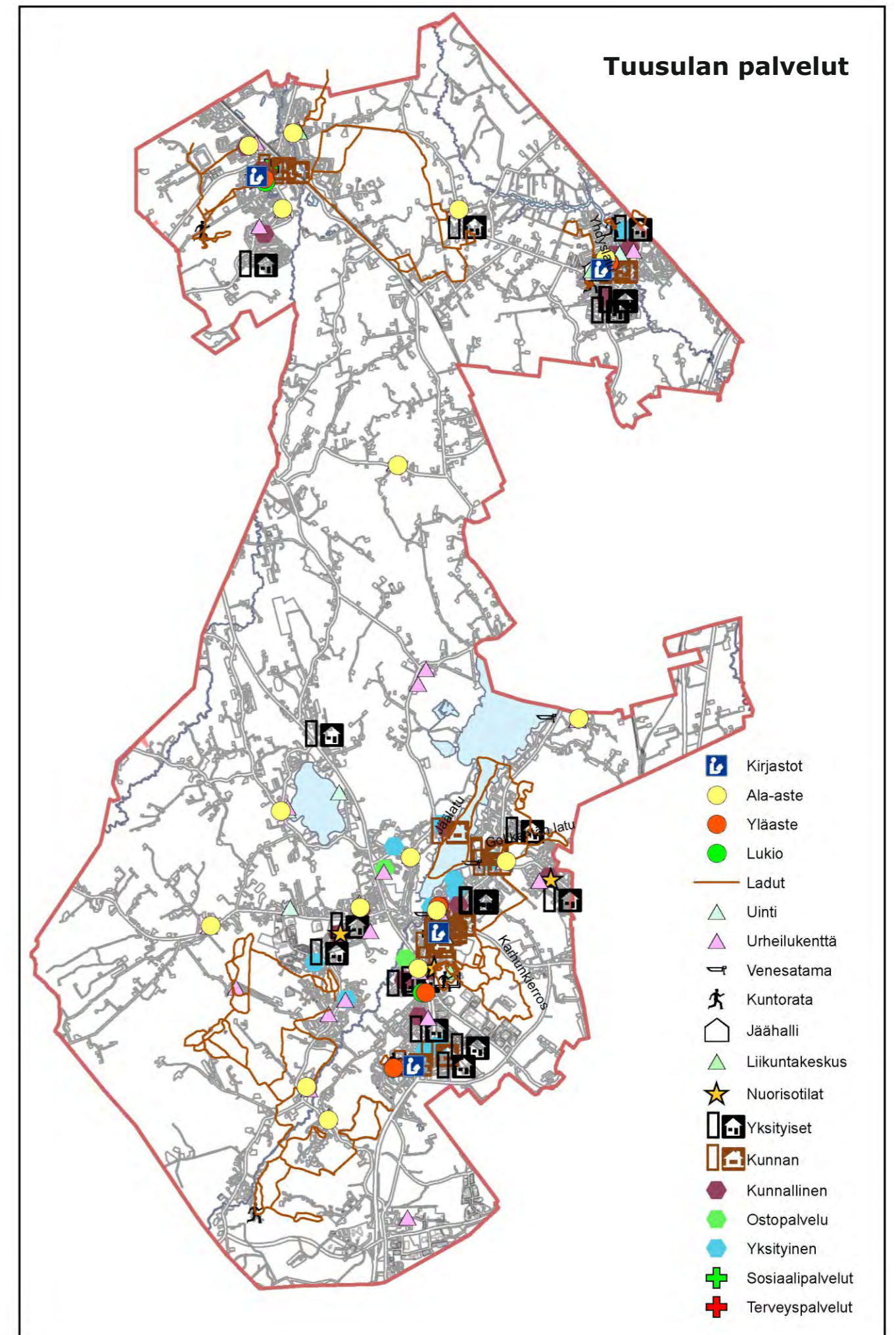
Tuusulan Rantatien taiteilijayhteisö on vaikuttanut merkittävästi Suomen kulttuurihistoriaan. Rantatie oli alunperin osa Helsinki–Heinola -maantietä, joka noudatteli Tuusulanjärven kohdalla järven rantamaisemia aina Järvenpään asti. Monet Suomen taiteen kultakauden mestarit asettuivat asumaan Tuusulanjärven itärannalle 1800–1900 -lukujen vaihteessa.

Tuusulassa on vahvat sotilasperinteet. Varuskunnan lisäksi Tuusulassa ovat toimineet muun muassa Taistelukoulu ja vapaaehtoisten maanpuolustusjärjestöjen koulutuskeskukset Suojeluskuntain Päälystökoulu ja Lotta Svärd -järjestön kurssi- ja lomakeskus Syväranta.

Maatalous oli vanhan Tuusulan pääelinkeino. Taajamien ulkopuolinen Tuusula on säilynyt maisemaltaan perinteisenä laajoine peltoaukeineen, vaikka elinkeinorakenne on muuttunut. Kunnan kokonaispinta-ala on 225 km², josta maa-alaa 219 km² ja vesialaa 6 km².

Tuusulan elinkeinorakenne painottuu palveluihin (77 %). Vuonna 2012 työttömyysaste oli 5 %. Työpaikkaomavaraisuusaste oli 75 % vuonna 2009.

Asukkaita Tuusulassa oli vuonna 2013 hieman vajaat 38 000.

5.2 Keskustat ja palvelut

Hyrylä

Hyrylä on Tuusulan kuntakeskus ja kaupallinen pääkeskus, josta löytyy Tuusulan suurimmat päivittäistavara-kaupat sekä keskustahakuista erikoiskauppaa ja kaupallisia palveluita. Etelä-Tuusulan toinen merkittävä kaupan keskittymä on Sahankulman ja Sulan alue Hyrylän eteläpuolella, linnuntietä noin yhden kilometrin etäisyydellä Hyrylän ydinkeskustan eteläosista. Sahankulman ja Sulan alueen tarjonta koostuu pääosin huonekalu- ja vaihtautokaupasta. Etelä-Tuusulaan sijoittuva kolmas kaupallinen keskittymä löytyy Sahankulman ja Sulan alueen eteläpuolelta Itäväylän varrelta. Itäväylä on Tuusulan uusin tilaa vaativan kaupan keskittymä, jossa sijaitsee Kodin Terra, Lidl ja puutarha-myymlä. Tuusulanväylän länsipuolella toimii lisäksi paikallispalveluita ja erikois- ja päivittäistavara-kauppaa liikekeskus Rihassa.

Tuusulan keskustan kaupallisina ankkureina toimivat supermarket-tasoiset päivittäistavaramyymälät keskustan kaupallisen alueen etelä- ja pohjoispäässä. Eteläisen S-marketin yhteydessä toimii lisäksi useita pienempiä erikoisliikkeitä ja kaupallisia palveluita. Samalla alueella sijaitsee myös McDonald's-pikaruokaravintola ja huoltoasema. Kaupallinen vyöhyke jatkuu eteläiseltä S-marketilta pohjoista kohti Kauppatietä pitkin, jonka varrelle on sijoittunut liiketiloja sekä uusien asuintalojen kivijalkoihin että tien varrelle sijoittuviin vanhoihin liikerakennuksiin. Kaupallinen vyöhyke katkeaa Kauppatien päässä tyhjään seurakunnan entisen virastotalon tonttiin ja terveyskeskukseen, joiden lisäksi alueella sijaitsee kunnantalo, taidemuseo, kirjasto ja linja-autoasema. Julkisten palveluiden jälkeen pohjoiset päivittäistavaramyymälät muodostavat keskustan toisen kaupallisen keskittymän yhdessä viereisissä liiketaloissa sijaitsevien kivijalkatilojen kanssa.

Muita julkisia palveluita Tuusulan keskuksessa ovat paloasema, uimahalli, urheilukeskus, Hyrylän yläaste ja lukio, Hyökkälän koulu, Mikkolan koulu, Riihikallion koulu ja Vaunukallion koulu sekä useita päiväkotia. Tuusulanjärven rannalla sijaitsevat Tuusulan kirkko, Kokoushotelli Gustavelund, Krapin palvelut, Golf-kenttä ja Palvelukeskus Tuuskoto.

Tuusulassa on jonkin verran kaupan tarjontaa myös Jokelassa ja Kellokoskella, jotka ovat Tuusulan pohjoisosissa sijaitsevia kuntakeskuksia. Näiden taajamien kaupan tarjonta koostuu pääosin päivittäistavaramyymälöistä ja kaupallisista palveluista. Jokelassa liiketiloja on noin 7200 kerrosneliometriä ja Kellokoskella noin 4500 kerrosneliometriä.

Jokela

Jokelassa kaupalliset palvelut ovat sijoittuneet kiinteästi Keskustien varrelle. Aseman puoleisessa päässä Keskustietä on kolme supermarketia ja länteen päin mentäessä muita erikoiskaupan liiketiloja ja ravintoloita. Kaupallisten palveluiden itäpuolella on julkisten palvelujen keskittymä, jossa terveysaseman ja päiväkodin lisäksi on Jokela-talo monine palveluineen ja Jokelan yläaste ja lukio. Myös Asemanraitin varrella on kivijalkaliiketiloija.

Muita julkisia palveluja ovat päiväkodit, Pertun, Jokelan ja Kolsan koulut, pelastusasema, kirkko ja Jokelan vankila. Liikuntakeskus sijaitsee Lepolan koulun läheisyydessä.

Kellokoski

Kellokosken keskustan palvelut sijoittuvat Vanhan valtatie ja Koulutien varteen. Kaupalliset palvelut muodostuvat kahdesta supermarket-myymlästä, muutamasta erikoistavara-kaupasta ja ravintoloista ja kahviloista Vanhan valtatie varrella ja Ruukin alueella. Julkiset palvelut sijoittuvat Koulutien varrelle, jossa on Ruukin koulu, yläaste ja lukio, kirjasto, terveysasema ja palvelutalo sekä pelastusasema, jäähalli ja liikuntakeskus. Päiväkotia on taajaman eri osissa.

5.3 Asuminen

Tuusulan väestöstä Hyrylän suuralueella, käsittäen alueet Riihikalliosta Tuomalaan saakka, asuu noin 20 000 asukasta, Jokelan suuralueella noin 6 000 asukasta ja Kellokosken suuralueella noin 4 500 asukasta. Tuusulan väestötiheys on 167 asukasta neliökilometrillä (2010), kun luku koko maassa on keskimäärin 17,5 asukasta / km² ja vastaavasti Helsingissä noin 3 000 asukasta / maa-km².

Vuoden 2012 lopussa tuusulalaisista asui omakotitaloissa 58 %, kerrostaloissa 28 % ja rivitaloissa 13 %. Omistusasuntoja asuntokannasta oli 71 % ja vuokra-asuntoja 18 %. Asuntokunnan keskikoko vuoden 2011 lopussa oli 2,42 henkilöä ja huoneistojen keskikoko 94,4 h-m². Asumisväljyys oli 39,6 h-m² asukasta kohden.

Hyrylä

Hyrylän taajaman alueella on sijainnut kaksi kylää, Hyökkälä ja Hyrylä, jotka ovat molemmat syntyneet keskiaikana. Taajaman rakenne on varsin hajanainen ja heterogeeninen, ja sitä yhdistävä tekijä maisema-alueena on ainoastaan taajama-asutus.

Kellokoski

Kellokosken taajama muodostuu entisen ruukin alueen tiivistä ytimestä, maanviljelyä harjoittaneen kartanon ympärille rakentuneesta puistomaisesta sairaala-alueesta sekä sen ympärille levittäytyneestä pientaloasutuksesta. Koillisessa on vastassa Mäntsälän raja, idässä ja etelässä taajamaa reunustavat peltoaukeat. Kellokoski on kylämäinen taajama, jossa on asukkaita noin 4 400. Taajaman huomattavimmat tunnusmerkit ovat teollisuushistoriasta muistuttava ruukki sekä koko kunnan mitassa suuri työllistäjä Kellokosken sairaala.

Jokela

Jokelan tiili-, laatikko- ja tulitikkutehtaiden ympärille rakentunut taajama rajautuu varsin selvästi ulkopuolisiin metsiin ja viljeltyihin tasankoihin. Jokela on junaradan varren puutarhamainen taajama, jossa asuu yli 6 000 asukasta. Jokelassa on vahvaa tiiliteollisuuden perinnettä.

Haja-asuminen ja kylät

Asemakaava-alueen ulkopuolella asuu noin 34 % Tuusulan väestöstä.

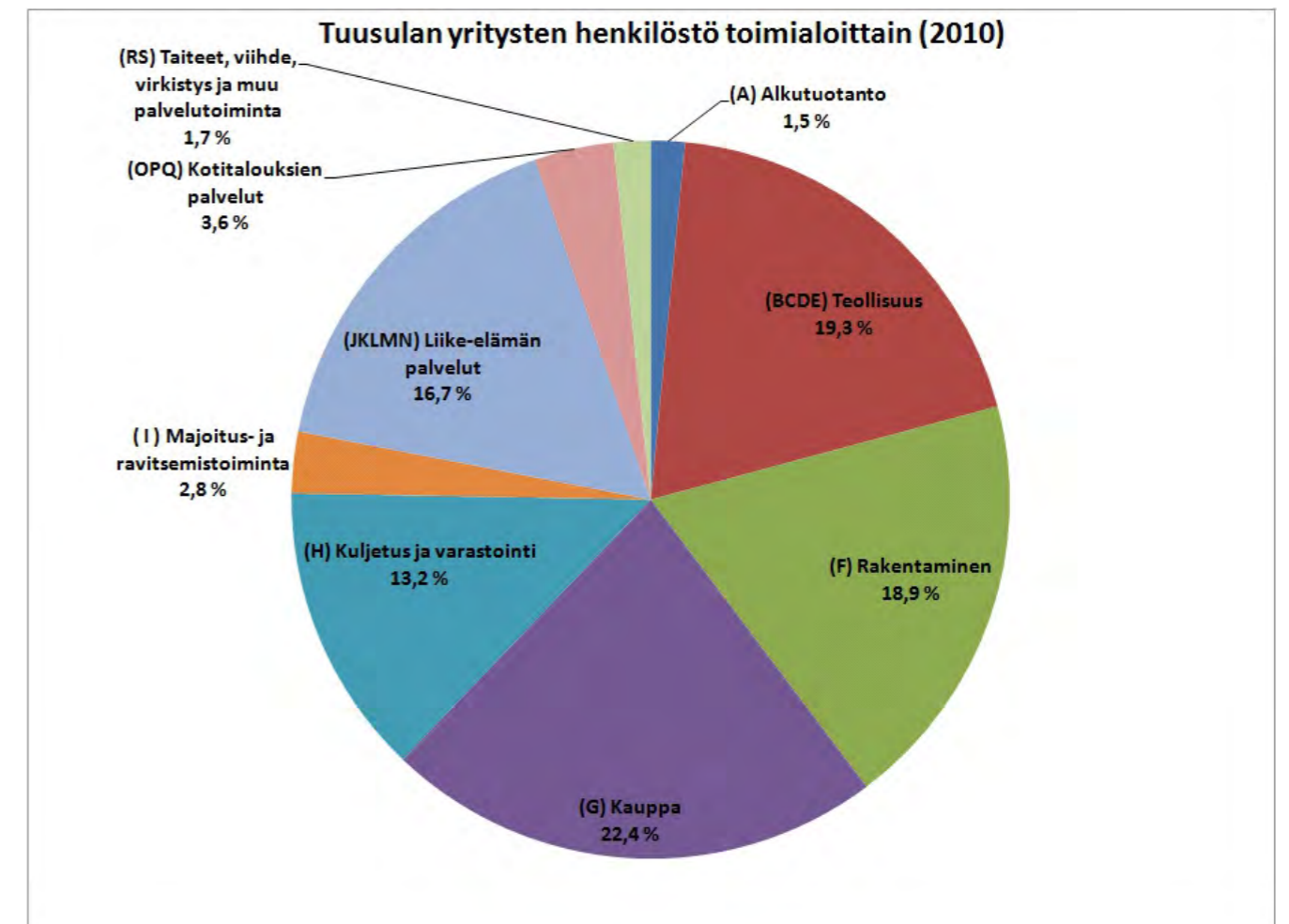
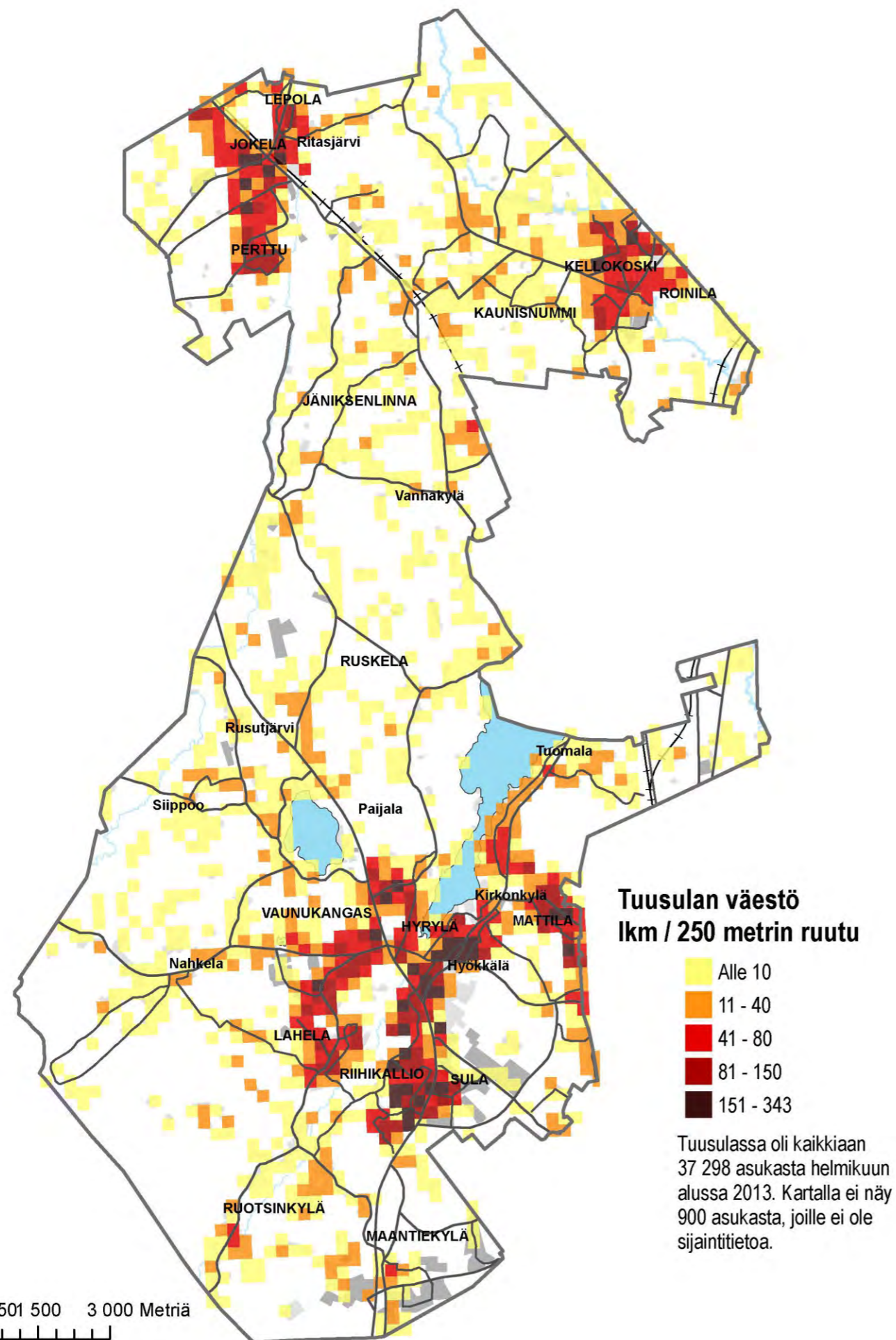
5.4 Työpaikat

Tuusulan elinkeinorakenne on monipuolinen ja tasaisesti jakautunut, minkä takia tuusulalaisten yritysten pärjääminen ei ole riippuvaista yhden toimialan suhdannevaihtelusta. Perinteisesti merkittäviä erikoistumisaloja tuusulalaisessa elinkeinoelämässä ovat olleet muun muassa rakentaminen, teollisuus sekä kuljetus- ja varastointiala. Keski-Uudenmaan suurin päätoimiala on teollisuus, millä on myös merkittävä asema Tuusulassa.

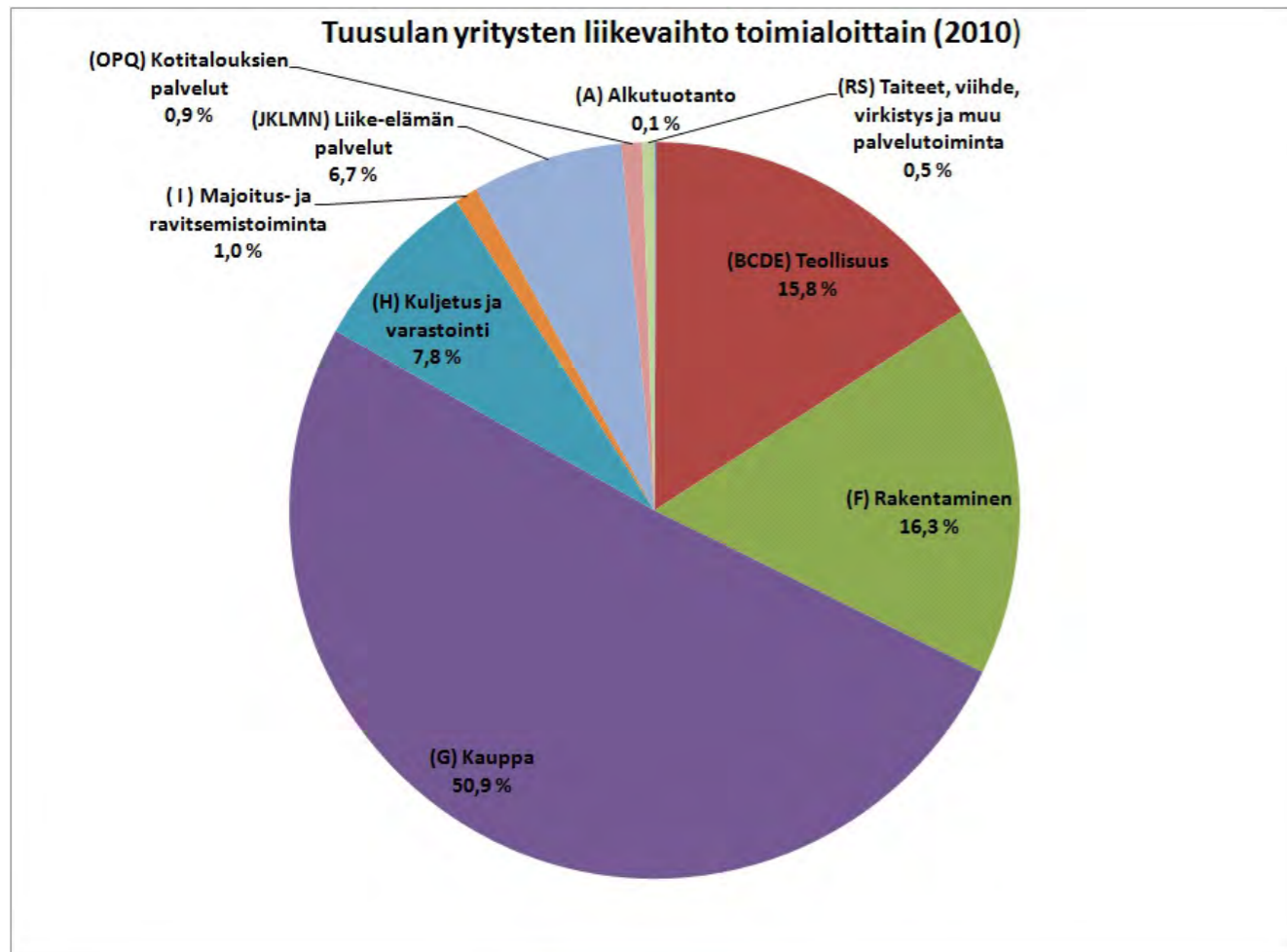
Parhaita kasvuedellytyksiä kunnasta löytyy kuljetuksen ja varastoinnin alalta siitä syystä, että Tuusulalan tulevaisuuden yritysalueiden sijainnit ja yhteydet tarjoavat erittäin kilpailukykyiset lähtökohdat logistiikkatoimintojen sijoittumiselle. Lisäksi myös Tuusulanjärven matkailuun liittyvän potentiaalin hyödyntäminen tulee todennäköisesti korostumaan lähitulevaisuudessa muun muassa lähimatkailun kasvun muodossa. Samalla kehittämismahdollisuuksia liittyy myös kaupallisiin palveluihin.

Kaupallisten selvitysten perusteella tällä hetkellä vallitseva tuusulalaisen ostovoiman ulosvirtaama muiden kuntien kaupallisiin keskittymiin on tällä hetkellä niin merkittävää, että luonnollisia edellytyksiä kannattaville liikerakentamisen hankkeille löytyy.

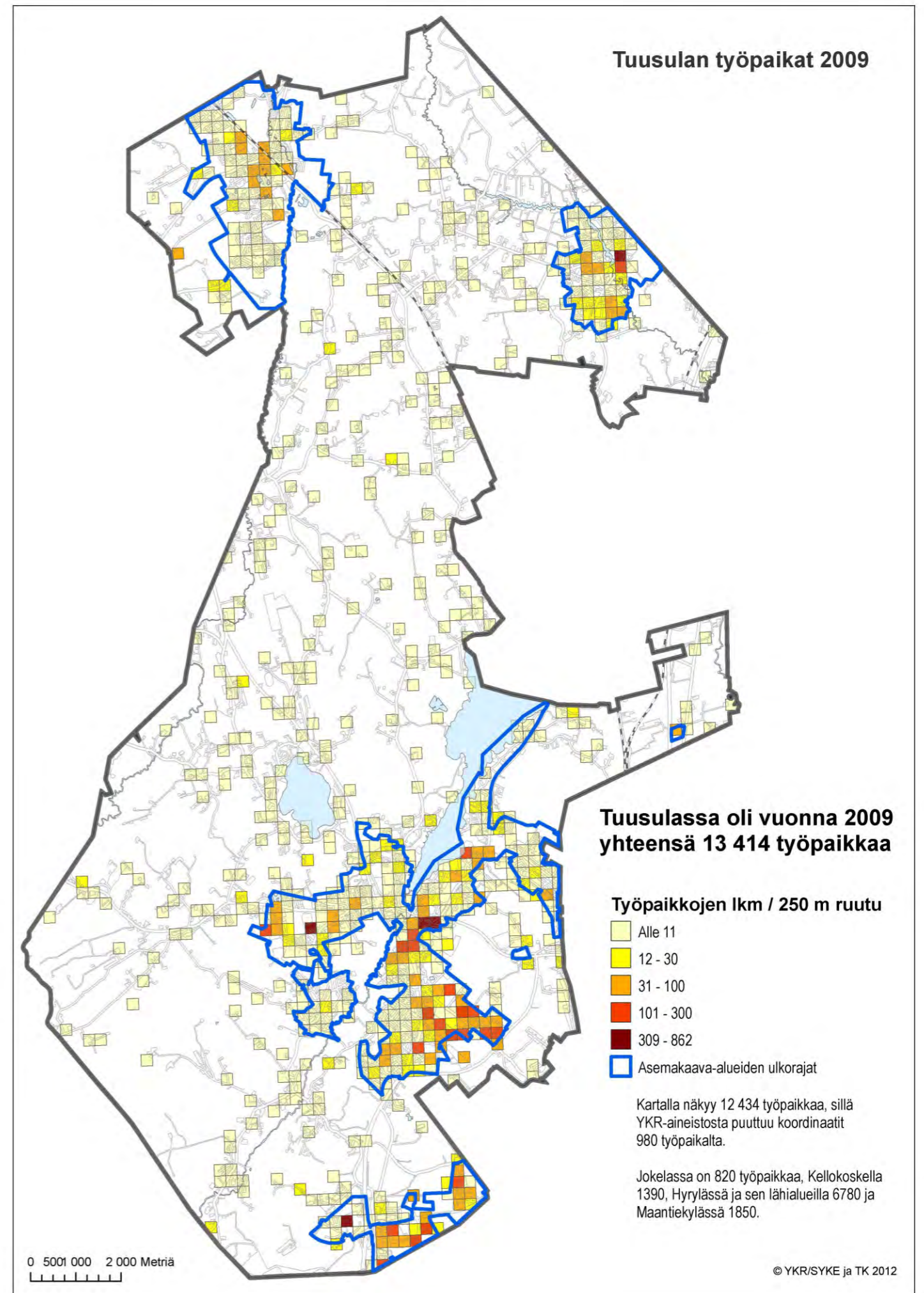
Palveluiden osuuden voidaan muutenkin ennakoida kasvavan samalla, kun kunnan väkiluku kasvaa, yhdyskuntarakenteen tiivistyminen ja keskustojen elinvoimaisuutta edistetään. Myös tuusulalaisella teknologiateollisuudella on hyvät lähtökohdat osana Keski-Uudenmaan teknologiaklusteria.

(Tilastokeskus -2011) Yritystoiminta päätoimialoittain 2010, henkilöstö toimialoittain, TOL 2008

(Tilastokeskus -2011) Yritystoiminta päätoimialoittain 2010, liikevaihto toimialoittain, TOL 2008

Maantiekylän työpaikka-alueet

Kulomäentien ja Jusslan työpaikka-alueet sijaitsevat eteläisimmässä Tuusulassa erinomaisten liikenneyhteyksien varressa. Sijaintiin liittyvistä hyvistä lähtökohdista johtuen alueelle on keskittynyt muun muassa merkittävästi modernia logistiikka-alan toimintaa, joka alkaa myös hallita maisemaa alueella pitkään toimineen asfalttiaseman rinnalla. Alueen merkitys valtakunnallisesti merkittävänä logistiikkakeskittymänä tulee myös korostumaan jatkossa Focus-alueen ja Kehä IV:n kehittymisen myötä. Alue on rakentunut nykyiseen muotoonsa pääasiallisesti viimeisen kymmenen vuoden kuluessa.

Kelatien työpaikka-alue sijaitsee Tuusulan kaakkoiskulmassa. Alue rajautuu sen läntisessä laajentumissuunnassa Vantaan rajaan ja Korson pientaloalueeseen. Alueelle tunnuksenomaista on muun muassa erilainen korjaamo- ja romuttamatoiminta. Toiminnallisesti Maantiekylän yritysalueet integroituvat Vantaan työpaikka- ja asuntoalueisiin.

Hyrylän työpaikka-alueet

Ristikiven työpaikka-alue koostuu vanhasta osasta ja alueen laajennuksesta, jonka asemakaava on saanut lainvoiman vuonna 2006. Alueen toimialakirjo on laaja vaihdellen tuotannollisesta toiminnasta erilaisiin kuljetusalan yrityksiin ja liike-elämän palveluihin. Tunnusomaista erityisesti uudelle kaava-alueelle ovat siistit hallikokonaisuudet, jotka on suunniteltu tilajärjestelyiltään muunneltaviksi ja siten pk-yrityksille soveltuviksi hallitilakohteiksi. Aluetta reunustavien asuin- ja teollisuustonttien kautta, Ristikiven työpaikka-alue sulautuu porrastetusti ympäröiviin Lahelan pientaloalueisiin.

Sulan työpaikka-alue rajautuu Tuusulan itäiseen ohikulkutiehen ja Tuusulan väylään. Väylien varrelle rakentuneet huonekalu- ja autokaupan keskittymät luovat yleisilmeen koko Sulan työpaikka-alueelle. Auto- ja kuljetusalaan liittyvä yritystoiminta on hallitsevaa koko Sulan työpaikka-alueella. Alueelle on sijoittunut myös jonkin verran tuotannollista toimintaa.

Kellokoski

Rajalinnan työpaikka-alue sijaitsee Kellokosken taajaman eteläosassa Vanhan valtatievarressa. Rajalinnan alue on Kellokosken merkittävin yritysalue ja se on myös edelleen tulevaisuudessa kasvava. Rajalinnan alueelle on sijoittunut laaja kirjo erilaisia toimialoja pitäen sisällään esimerkiksi tuotannollisia pk-yrityksiä sekä jossakin määrin erikoiskaupan ja kuljetusalan toimijoita.

Jokela

Ridasjärven työpaikka-alue sijaitsee reilun kilometrin päässä Jokelan keskustasta taajaman länsiosassa. Kahdenkymmenen tontin muodostamalla yritysalueella ei ole selkeää profiilia, mutta se soveltuu niin pienyrityksille kuin enemmän tilaa vaativille yrityksille. Hyvinkää-Riihimäen talousalue toimii työvoiman rekrytointialueena. Alueella toimii sekä tuotannollisia, että logistiikkapainotteisia yrityksiä.

5.5 Virkistys

Tuusulan asemakaavoitetuista alueista on viheralueita noin 23 % (725 ha). Asemakaavoitettujen alueiden vihertehokkuus eli viheralueiden pinta-alan suhde asemakaavoitetun alueen pinta-alaan on 0,23 eli varsin suuri.

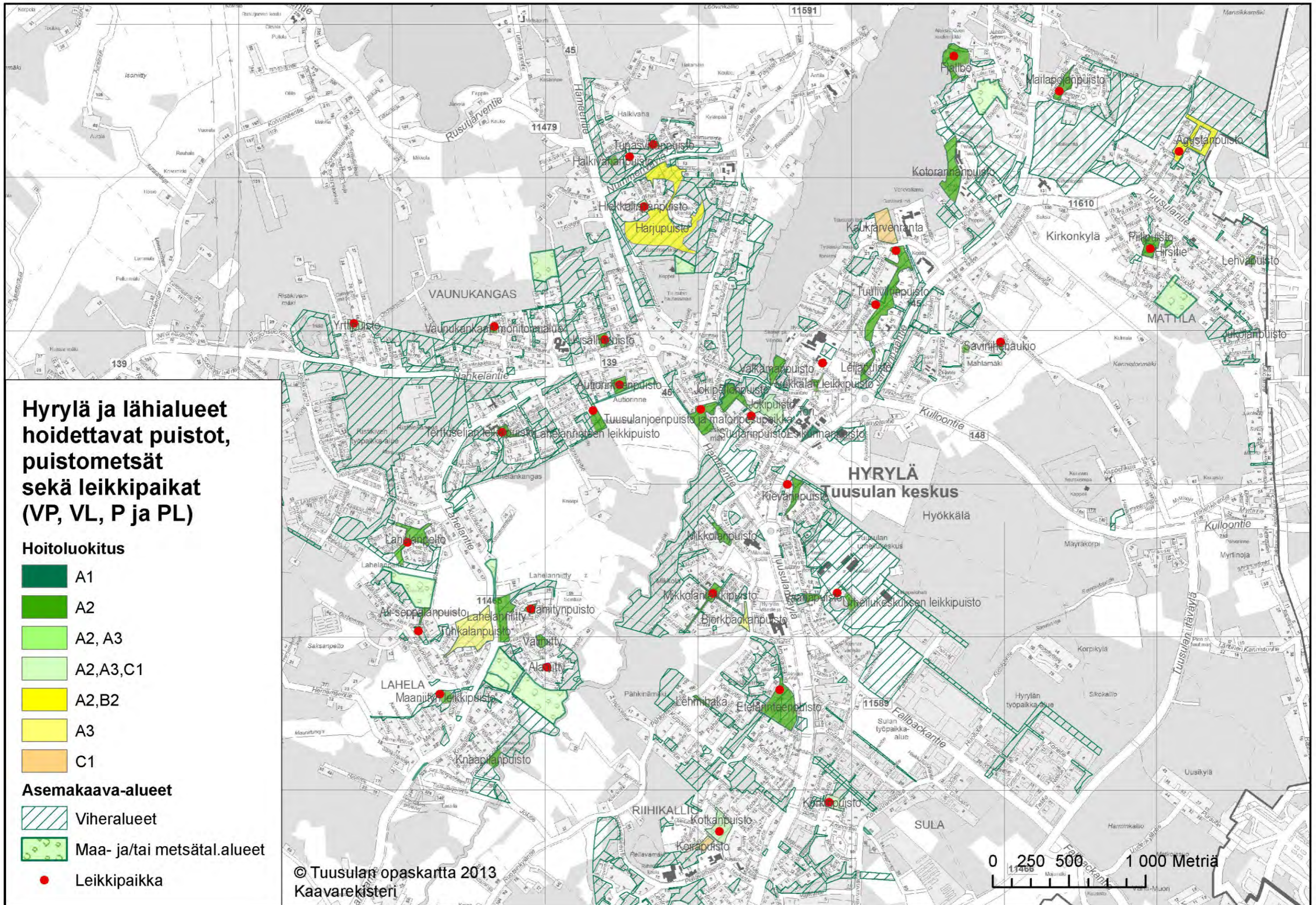
Tuusulan lähes 38 000 asukkaasta asui asemakaava-alueilla vuonna 2013 noin 29 700 ihmistä. Asemakaava-alueiden asukkailla on virkistysalueita 245 m² asukasta kohden, eli reilusti yli 100 neliömetrin suositusarvon.

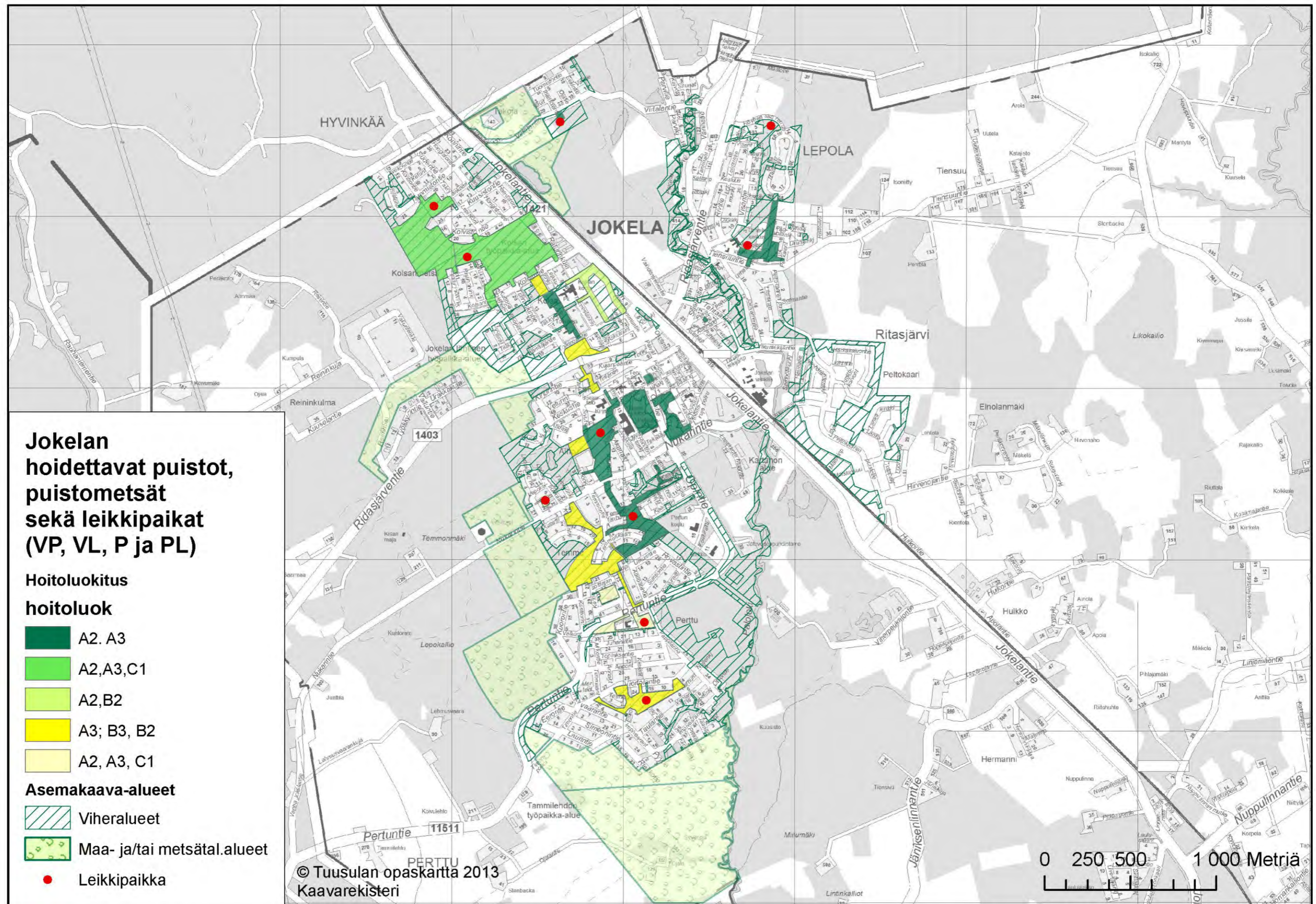
Viheralueista Tuusulassa on eniten lähivirkistysaluetta (VL) ja toiseksi eniten puistoaluetta (VP). Nämä alueet käsittävät liki 80 % kaikista asemakaavoitetuista viher- ja virkistysalueista. Urheilu- ja virkistysalueita on 15 % ja suojaviheralueita 5 % kaikista viheralueista.

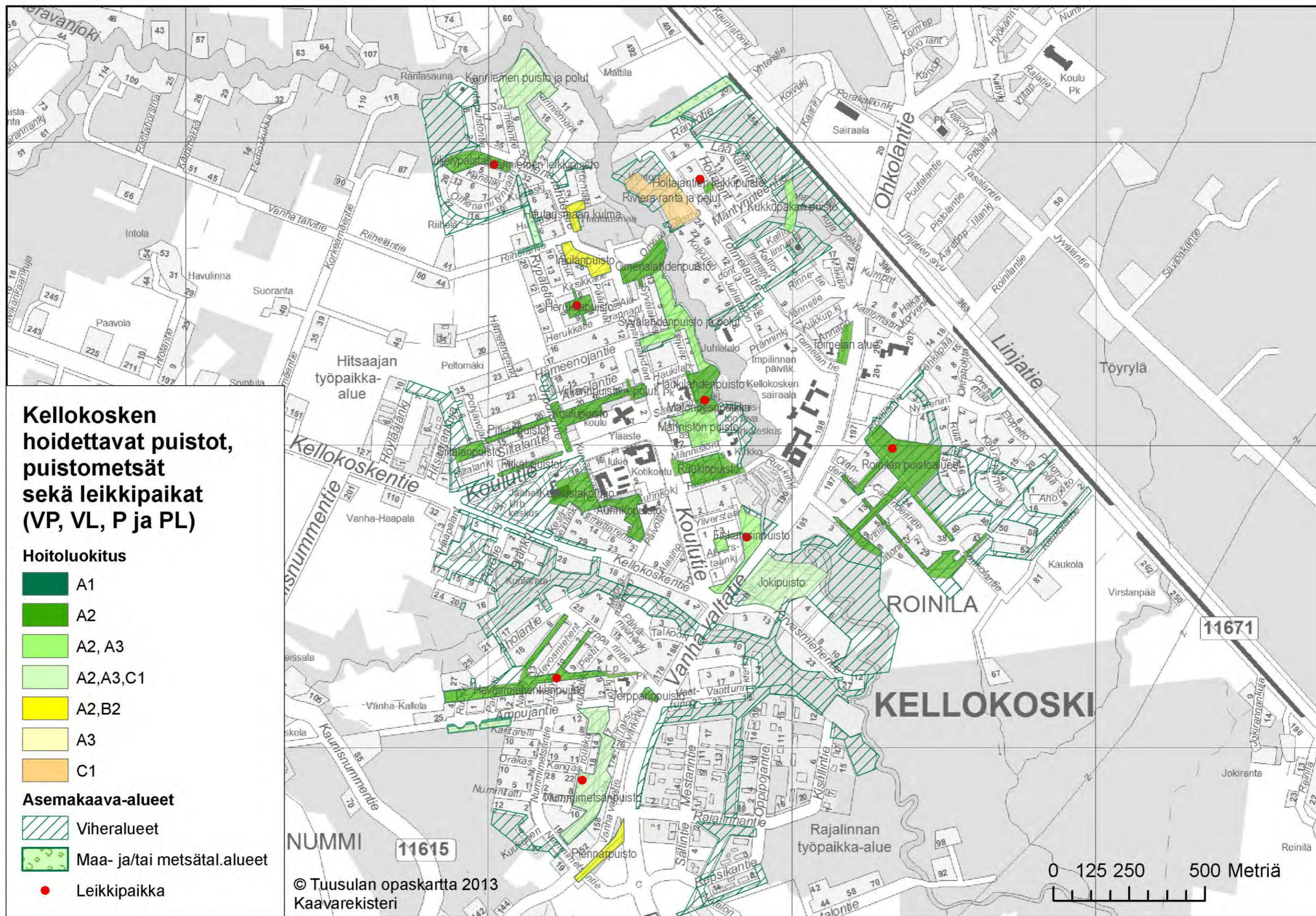
Asemakaavoitetuista viheralueista ainoastaan noin 16 % (117 ha) on rakennettua ja kunnossapidettyä puistoaluetta, 52 % (380 ha) on metsäpuistoa ja rakentamattomia ja kunnossapidon ulkopuolella olevia alueita 32 % (asemakaavan V-alueista).

Toiminnallisesti asukkaita palvelevat parhaiten riittävän laajat lähivirkistysalueet ja taajamametsät, jotka sijaitsevat kävelyetäisyydellä ja joihin on turvalliset kevyen liikenteen yhteydet. Kapeita puistokaistaleita tai rikkonaisia puistoalueita asutuksen takapihoilla ei voi hyödyntää tarkoituksenmukaisesti virkistyksessä, koska raja julkisen ja yksityisen tilan välillä saattaa olla epäselvä.

Seuraavissa kartoissa on Tuusulan keskustien hoidettavat puisto- ja viheralueet sekä muut asemakaavojen viheralueet. Lisäksi näkyy maa ja/tai -metsätalousalueet. Asemakaavallisista viheralueista (viistoraidoitettut alueet) suuri osa sisältyy puistometsäsuunnitelmaan.

Hoidettavat viheralueet ja puistot

Tuusulassa on hieman yli 60 hoidettavaa puistoa tai viheraluetta vuonna 2014, niissä oli kaikkiaan yli 60 hehtaaria. Puistojen keskikoko on lähes hehtaarin, 45 puistoa on alle hehtaarin kokoisia. Asukasta kohden Tuusulassa on hoidettavia puistoja ja viheralueita lähes 16 m², vastaava luku on Hyvinkäällä 11 m².

Kellokosken Roinilasta löytyy suurin hoidettava puistoalue, joka on yli 10 hehtaaria. Toiseksi suurin alue on 6 hehtaarin kokoinen Harjupuisto. Kolmanneksi suurin puisto, Jokelan Temmonpuisto, on yli 5 hehtaarin kokoinen. Pienimpiä hoidettavia viheralueita ovat Hyrylän tori, Rivieran ranta ja polut, Tikkurasian puisto sekä Koirapuisto.

Leikkipuistoja on kaikkiaan reilut 50 kappaletta. Mailapojanpuisto, Pertuntienpuisto ja Halkivahanpuisto ovat suurimmat leikkipuistot. Keskimäärin leikkipuistot olivat noin 2 500 neliömetrin kokoisia.

Puistojen ja leikkipaikkojen lisäksi hoidettavia alueita löytyy liikennealueilta sekä kunnan omistamien rakennusten, kuten koulujen ja päiväkotien pihoilta. Kunnan omistamien rakennusten pihoilta on hoidettavaa alaa kaikkiaan noin 43 000 m².

Hoidettavista liikennealueista suurin alue on Tuusulanväylä, jossa hoidettavaa alaa on 55 000 m², siitä on pensasalaa noin puolet ja perennoja yksi prosentti, puita on 600 kappaletta. Muita hoidettavia liikennealueita on Hyrylässä noin 51 000 m², Etelä-Tuusulassa 22 000 m², Nummenharjulla 2 500 m², Jokelassa 23 000 m² ja Kellokoskella 27 000 m².

Puistometsät ja luonnontilaiset hoidettavat alueet

Kunnalla on lisäksi hoidettavanaan puistometsiä sekä avoimia maisemia omistamillaan asemakaava-alueilla, niitä hoidetaan erikseen laadittavan puistometsäsuunnitelman mukaisesti. Vuosille 2005–2014 laaditussa suunnitelmassa todettiin, että asemakaava-alueilla on metsämaata 343 ha, kitumaata 1 ha ja muuta metsätalousmaata 14 hehtaaria, maatalousmaata 18 ha ja muuta maata 23 hehtaaria. Maa-alojen osuudet vaihtelevat maakauppojen myötä jonkin verran vuosittain.

Suunnitelmat on laadittu metsäpuistoille sekä luonnontilaisena hoidettaville alueille. Suunnitelman tavoitteena on ollut metsien ulkoilu- ja virkistyskäytön parantaminen eikä maisemaa ole haluttu radikaalisti muuttaa. Suunnitelmassa on myös vältetty avohakkuita sekä kauniiden viljelynäkyvien metsittämistä.

Ulkoilualueet ja liikuntapaikat

Tuusulan ulkoilu- ja retkeilyalueita ovat Ruotsinkylän tutkimusmetsä, Sarvikallion virkistysalue sekä Lepokallion alue. Myös monet taajamien läheiset metsät ovat ahkerassa virkistyskäytössä.

Tuusulassa oli vuonna 2009 noin 11 kilometriä kunnossapidettäviä kuntoreittejä. Lataja oli yhteensä 40 kilometriä, ja ostopalveluna kunnossapidettäviä lataja 42 kilometriä. Urheilukenttiä oli yhteensä liki 30.

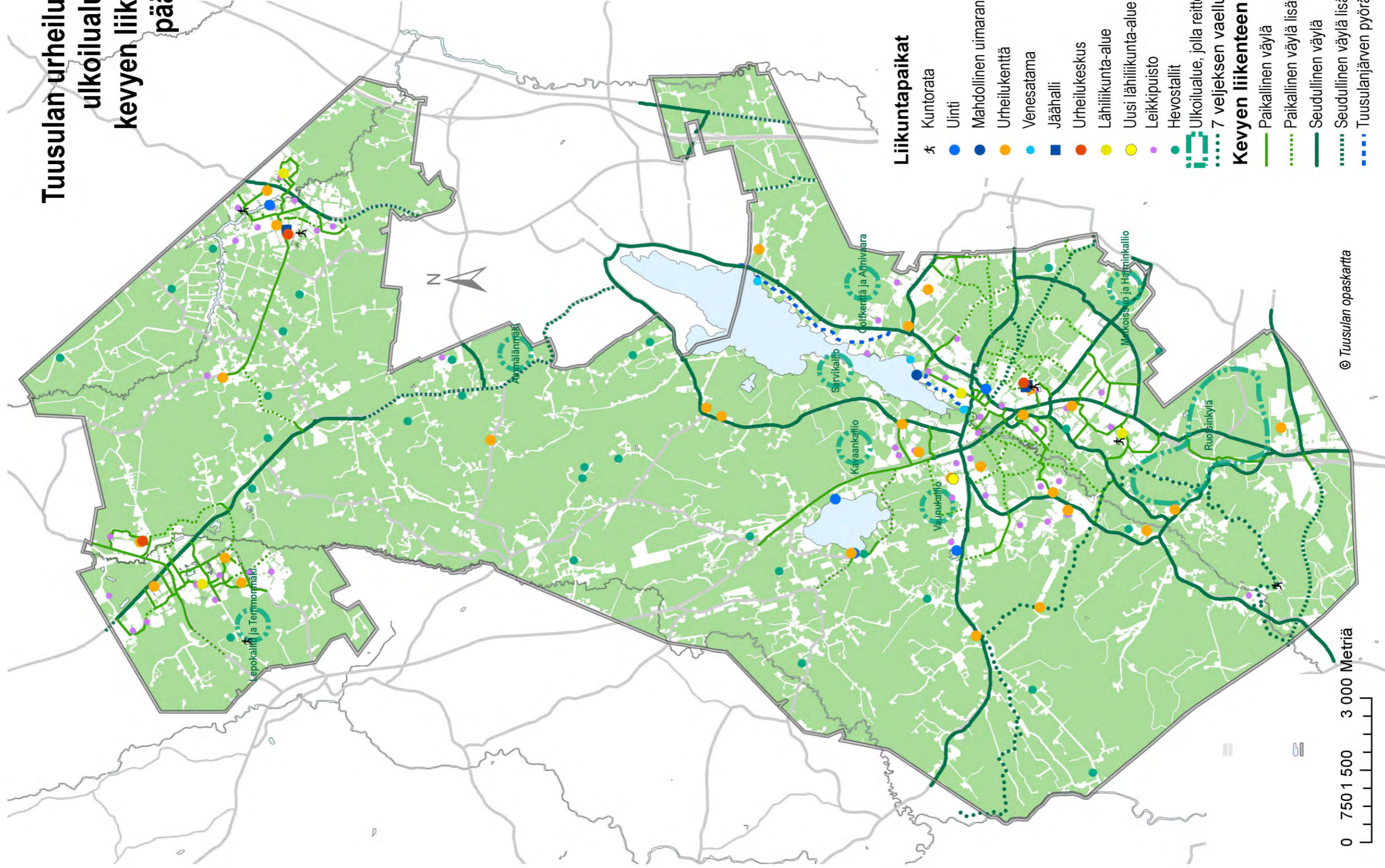
Jokaisesta keskuksista löytyy urheilukeskus tai liikuntakeskus, Hyrylässä on lisäksi uimahalli. Julkisia uimarantoja on Rusutjärvellä, Kellokoskella, Lahelassa, Hyrylän urheilukeskuksessa sekä Jokelassa.

Tuusulassa on viime vuosina rakennettu suurempia lähiliikuntapaikkoja ja -alueita, joiden luonne perustuu maksuttomuuteen ja vapaaseen käyttöön: Jokelan Notkopuistosta, Kellokosken Roinilasta sekä Hyrylän Hyökkälän koululta löytyvät monipuoliset lähiliikunta-alueet. Alueilta löytyy monenlaisia harrastusmahdollisuuksia.

Tuusulan asukkaista lähes 80 % eli noin 29 000 ihmistä asuu enintään 300 metrin etäisyydellä virkistysalueista, kun laskelmaan otetaan asemakaavalliset virkistys-, lähivirkistys- ja puistoalueet, suojaviheralueet, urheilualueet, pallokentät, leikkialueet, puistometsät sekä uimarannat.

(Kartta seuraavalla sivulla.)

Tuusulan urheilupaikat, ulkoilualueet ja kevyen liikenteen pääväylät

Liikuntapaikat

- ✂ Kuntorata
- Uinti
- Mahdollinen uimaranta
- Urheilukenttä
- Venesatama
- Jäähalli
- Urheilukeskus
- Lähiikunta-alue
- Uusi lähiikunta-alue
- Leikkipuisto
- Hevostalliit

- Ulkoilualue, jolla reittejä
- 7 veljeksen vaellusreitti

Kevyen liikenteen väylät

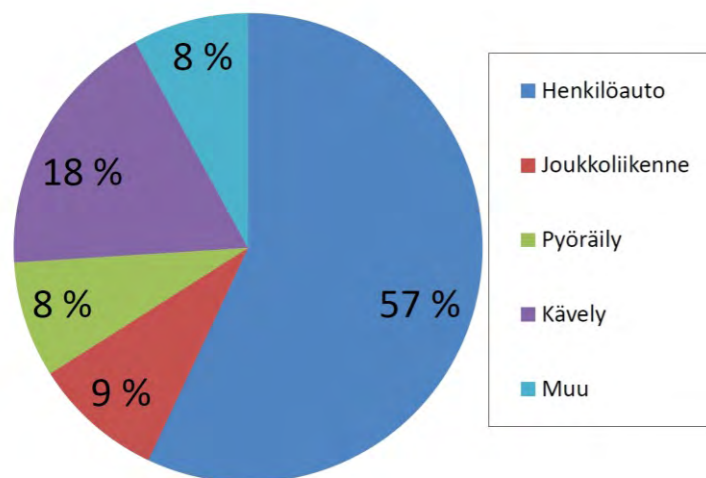
- Paikallinen väylä
- Paikallinen väylä lisäys
- Seudullinen väylä
- Seudullinen väylä lisäys
- Tuusulanjärven pyöräilyreitti

0 750 1 500 3 000 Metriä

© Tuusulan opaskartta

5.6 Liikenne

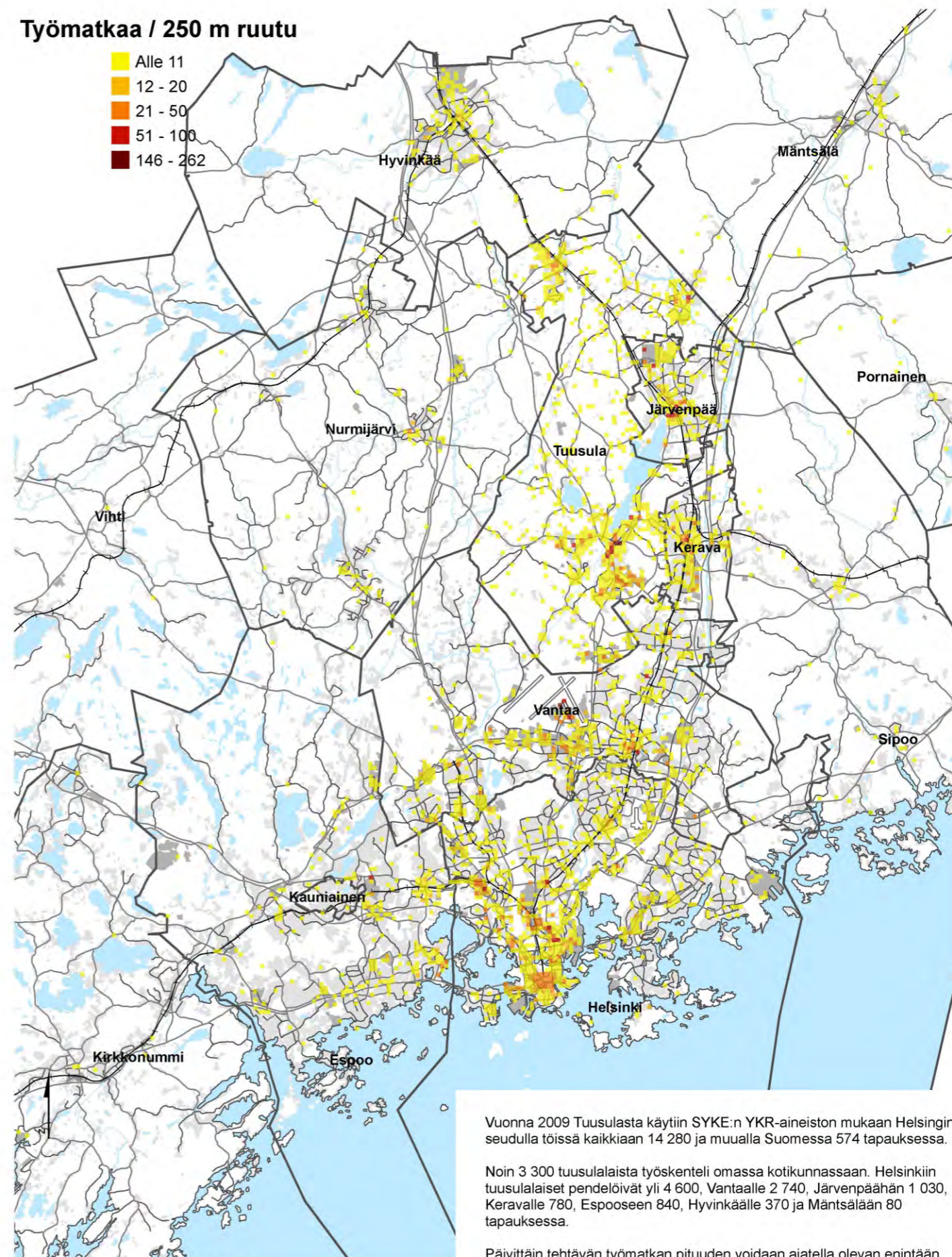
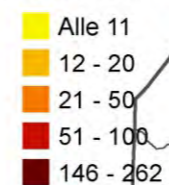
Tuusulassa henkilöauton käyttö on yleisempää kuin keskimäärin Helsingin seudulla tai naapurikaupungeissa Keravalla ja Järvenpäässä. Eri liikennemuotojen kulkumuoto-osuudet Tuusulassa ovat hyvin samanlaiset KUUMA-seudun keskiarvojen kanssa, kävelyn ja pyöräilyn suhteelliset osuudet ovat kuitenkin KUUMA-seudun keskiarvoja hieman pienemmät.

Kuva 1 Liikenteen kulkumuotojakauma Tuusulassa vuonna 2012

Tuusulan työssäkäyvistä väestöstä noin 29 % työskentelee Tuusulassa. Vastaavasti 28 % tuusulalaisista käy töissä Helsingissä, 18 % Vantaalla ja yhteensä pääkaupunkiseudulla käy töissä noin 51 % tuusulalaisista. Keravalla käy töissä noin 5 % ja Järvenpäässä noin 6 % tuusulalaisista. Tuusulassa työskentelevistä 39 % on tuusulalaisia, 11 % vantaalaisia, 9 % helsinkiläisiä, 10 % järvenpäläisiä ja 7 % keravalaisia. Pendelöijien suuri määrä lisää liikennettä Tuusulan ja naapurikuntien välisillä liikenneväylillä merkittävästi. Lisäksi Hyvinkäältä, Järvenpäästä ja Keravalta pendelöidään merkittävästi Vantaalle ja Helsinkiin, mikä lisää erityisesti Tuusulan kautta kulkevien seudullisten väylien Hämeentien ja Tuusulanväylän (kt 45), Järvenpäätien (mt 145), Kulloontien (mt 148), Tuusulan itäväylän (mt 11466), Lahelantien (mt 11465) ja Jokelantien (mt 1421) liikennettä.

Työmatkaa / 250 m ruutu

Vuonna 2009 Tuusulasta käytiin SYKE:n YKR-aineiston mukaan Helsingin seudulla töissä kaikkiaan 14 280 ja muualla Suomessa 574 tapauksessa.

Noin 3 300 tuusulalaista työskenteli omassa kotikunnassaan. Helsinkiin tuusulalaiset pendelöivät yli 4 600, Vantaalle 2 740, Järvenpäähän 1 030, Keravalle 780, Espooseen 840, Hyvinkäälle 370 ja Mäntsälään 80 tapauksessa.

Päivittäin tehtävän työmatkan pituuden voidaan ajatella olevan enintään 150 km yhteen suuntaan. Päivittäiseksi katsottujen työmatkojen määrä on siinä tapauksessa 14 694 ja keskimääräinen työmatkan pituus hieman yli 18 kilometriä. Kun työmatkoista jätetään pois Helsingin seudun ulkopuoliset alueet, lyhenee keskimääräinen työmatkapituus 16,7 kilometriin.

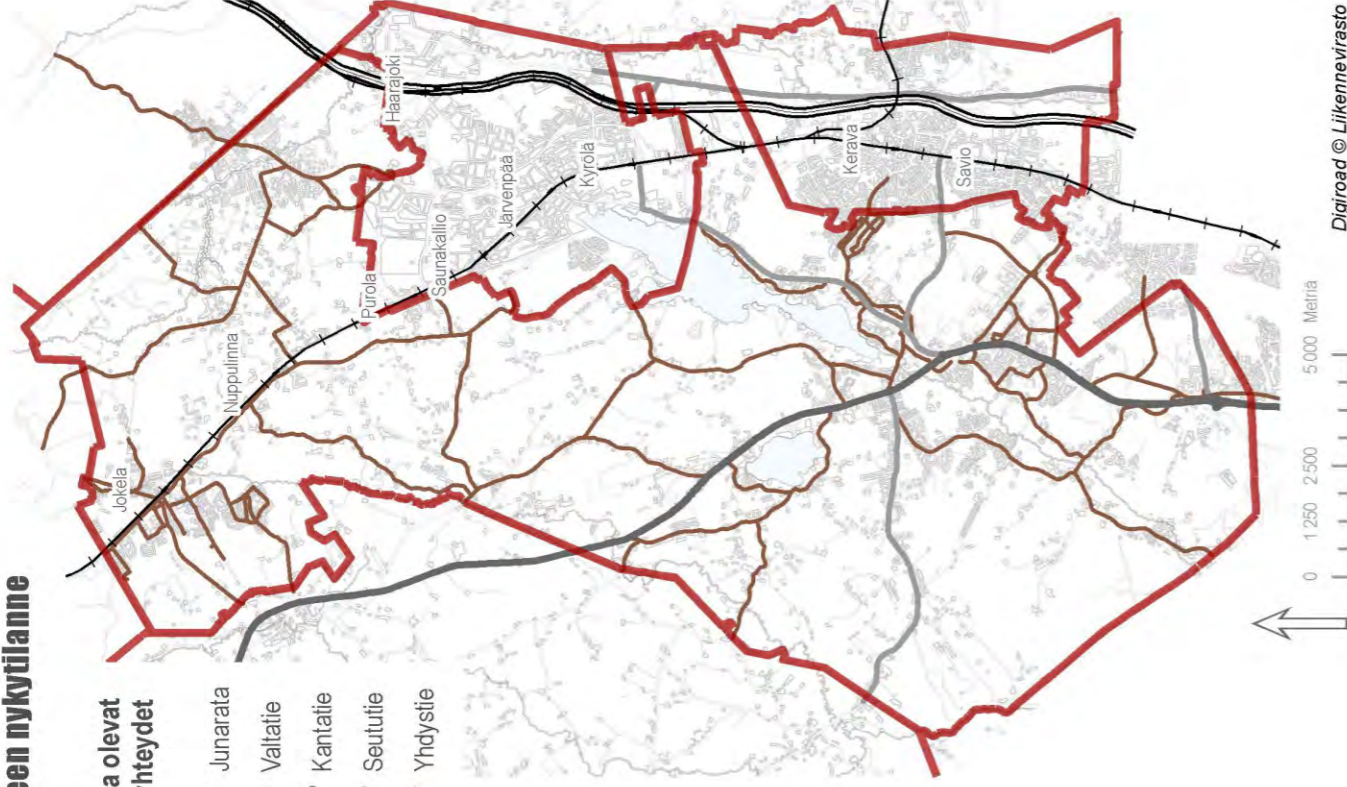
Tuusulan työpaikkaomavaraisuusaste oli 75 prosenttia vuonna 2009.

0 2 5005 000 10 000 Metriä

Liikenteen nykytilanne

Olemassa olevat liikenneyhteydet

- Junarata
- Valtatie
- Kantatie
- Seututie
- Yhdystie

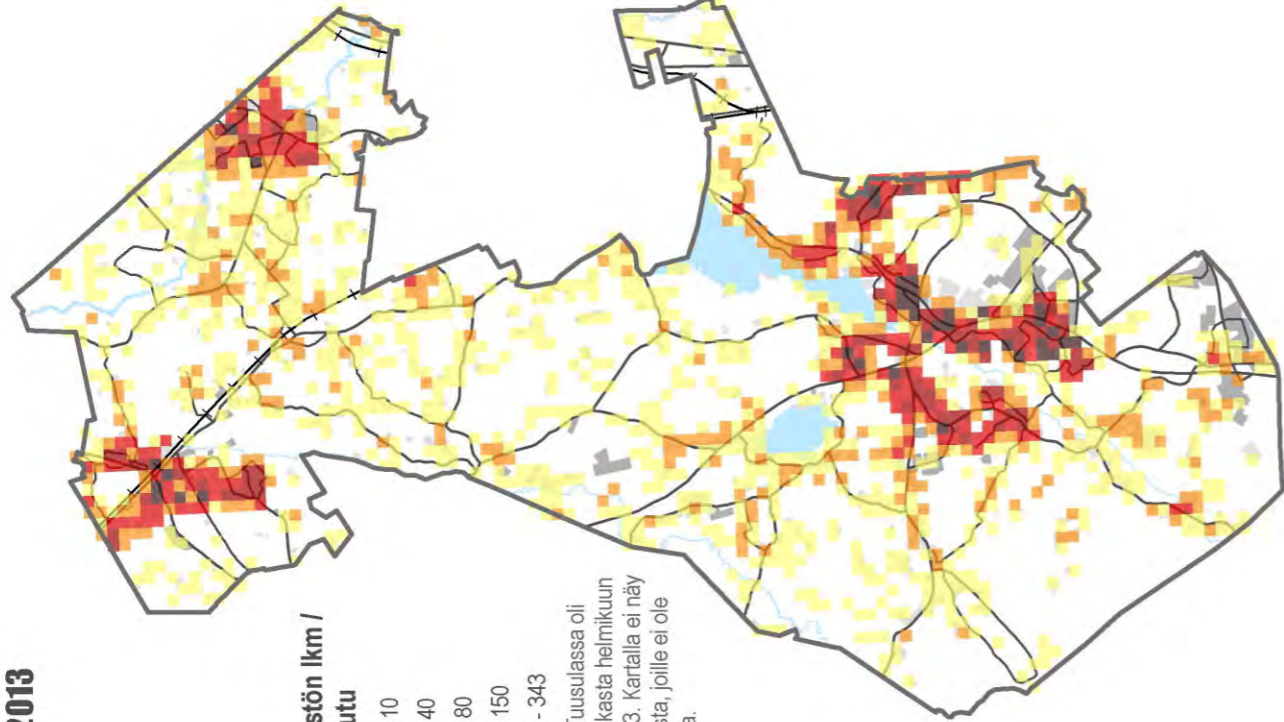
Digiroad © Liikennevirasto © Tuusulan opaskartta

Väestö 5.2.2013

Tuusulan väestön ikm / 250 metrin ruutu

- Alle 10
- 11 - 40
- 41 - 80
- 81 - 150
- 151 - 343

Yhteensä Tuusulassa oli 37 298 asukasta helmikuun alussa 2013. Kartalla ei näy 900 asukasta, jolle ei ole sijaintitietoa.

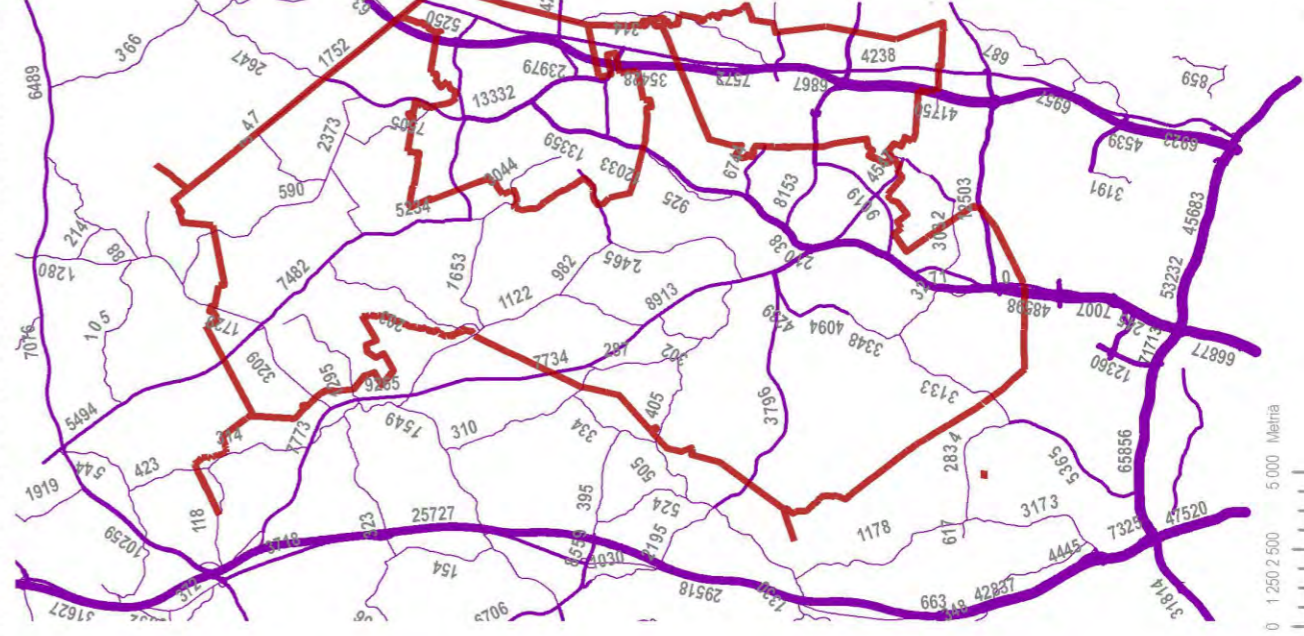

Seutukartta © Helsingin KMO 08/2012

Keskimmäiset liikennemäärät maanteillä 2012

(KVL) Vuoden keskimääräinen vuorokausiliikenne tarkoittaa vuoden kaikkien päivien liikennemäärien summaa jaettuna mittauspäivien lukumäärällä.

- 0 - 3567
- 3568 - 9294
- 9295 - 19185
- 19186 - 37912
- 37913 - 71713

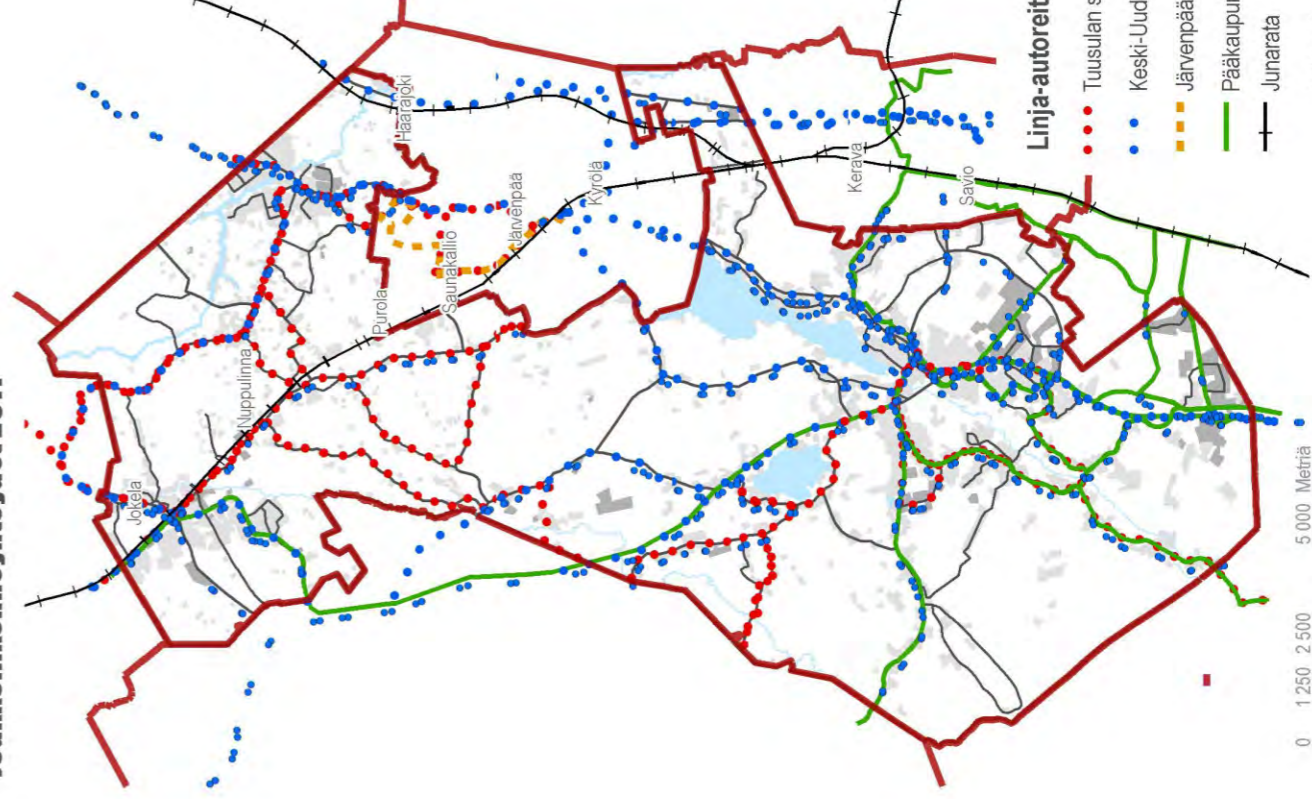

© Liikenneviraston tietokisteri

Joukkoliikenneyhteydet 2011

Linja-autoreitit

- Tuusulan sisäinen linja
- Keski-Uudenmaan linja
- Jänvenpään sisäinen linja
- Pääkaupunkiseudulle
- Junarata

© Tuusulan opaskartta

(Kartat edellisellä sivulla.)

Tuusulassa joukkoliikenteen palvelutaso vaihtelee runsaasti alueittain. Joukkoliikenteen palvelutaso on hyvä Jokelan keskustassa junayhteyden ansiosta, Hyrylän ja Helsingin välisessä, pääosin Tuusulanväylän suuntaisessa bussiliikenteessä sekä Kellokosken ja Järvenpään välisessä, edelleen Hyrylään jatkavassa bussiliikenteessä. Hyvä palvelutaso saavutetaan kuitenkin vain arkisin työmatkaliikenteessä, muutoin joukkoliikenteen tarjonta on kohtalaista tai heikkoa.

Tuusulassa autoistumisaste on korkeampi kuin naapurikunnissa. Liikennekäytössä olevia henkilöautoja oli vuonna 2013 Tuusulassa 0,55 asukasta kohden. Vastaavasti Keravalla henkilöautoja oli 0,43/asukas, Järvenpäässä 0,47/asukas, Nurmijärvellä 0,52/asukas ja Vantaalla 0,45/asukas. Koko Uudellamaalla vuonna 2013 henkilöautoja oli 0,49/asukas. Tuusulan korkeampi henkilöautotiheys johtuu kunnan suuresta pinta-alasta, asutuksen väljyydestä ja joukkoliikenteen heikosta palvelutasosta keskustaaajamien ulkopuolella. Tuusulassa 89 % 18 vuotta täyttäneistä asukkaista on mahdollisuus auton käyttöön aina tai melkein aina, kun vastaava luku pääkaupunkiseudulla on 56 % ja muualla Helsingin seudulla 79 %.

Tuusulassa suurimmat liikenteelliset ongelmakohdat keskittyvät Hyrylän alueelle. Seudullisen liikenteen väylät, jotka palvelevat sekä läpikulkuliikennettä että kunnan sisäistä liikennettä, ovat paikoin erittäin kuormittuneita ja vilkkaimman työmatkaliikenteen aikoina esiintyy merkittäviä ruuhkia, erityisesti Tuusulanväylällä, Hämeentiellä ja Järvenpääntiellä. Ruuhkista kärsii sekä seudullinen, läpikulkeva liikenne että tuusulalaisten työmatkaliikenne ja muu kunnan sisäinen liikenne.

5.7 Luontoarvot

Luonnonsuojelualueet

Tuusulanjärvi valittiin Uudenmaan maakuntajärveksi vuonna 2011. Järven keskisyvyys on 3,2 metriä ja pinta-ala 6,0 km². Järveä kunnostetaan muun muassa hoitokalastuksen, hapettamisen ja kosteikkojen avulla.

Tuusulassa on 11 luonnonsuojelualuetta, 2 suojeltua luontotyyppiä ja 2 Natura-aluetta. Tuusulanjärven lintuvesi (200 ha) sekä Keravanjokikanjonin lehto (54 ha) ovat Natura 2000 -verkostoon kuuluvia suojelualueita.

Suvenluhta (0,27 ha), Näsiärinne (0,11 ha), Takahuikon luonnonsuojelualue (4,6 ha), Charlotten lehto (0,81 ha), Keravanjokikanjonin luonnonsuojelualue (0,55 ha), Keravanjoen lehdot (4,1 ha), Saksan pihapuisto (0,1 ha), Lepänojan puronotkon lehdon luonnonsuojelualue (1,1 ha) ovat yksityisiä luonnonsuojelualueita.

Halosenniemi (1,3 ha) ja Lonkerikorven luonnonsuojelualue (6,5 ha) ovat Tuusulan kunnan omistuksessa ja Mustojan luonnonsuojelualue (9,6 ha) kuuluu valtiolle. Luontotyyppikohteita ovat Gungkärrin pähkinäpensaslehto (0,66 ha) sekä Leppäaron pähkinäpensaslehto (0,57 ha).

METSO-kohteet

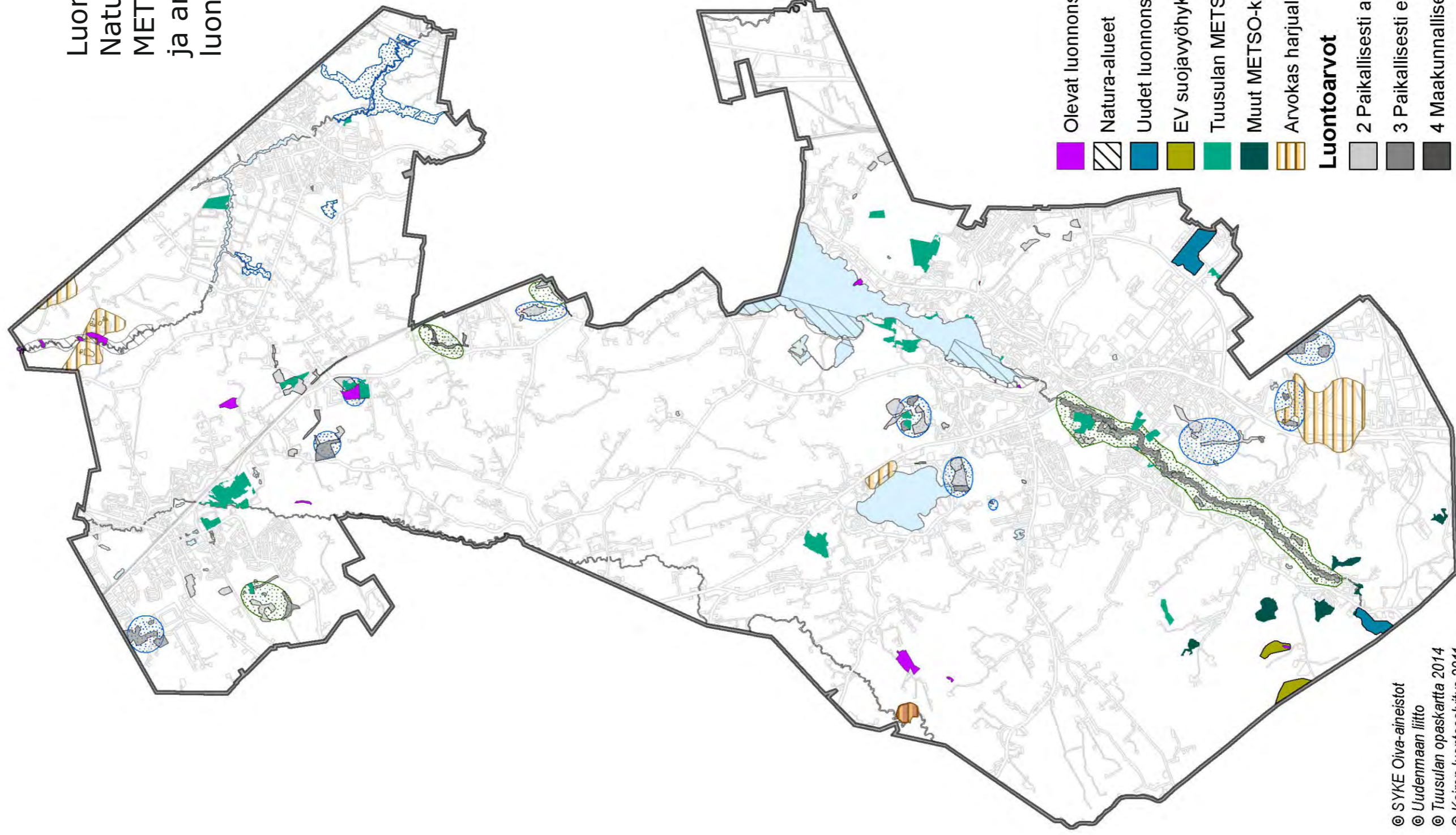
Tuusulan kunnan omistamia metsiä arvioitiin vuonna 2011 tehdyssä METSO-selvityksessä. Tuolloin löydettiin 21 METSO-ohjelmaan kelpaavaa kohdetta, joiden yhteispinta-ala oli 189 hehtaaria. Vuonna 2014 valmistuneessa Ruotsinkylä-Myllykylä sekä Focuksen osayleiskaavojen luontoselvityksessä löytyi seitsemän METSO-kohdetta lisää, niissä oli yhteensä 50 hehtaaria.

Asiantuntijat arvioivat kohteiden soveltuvuutta luonnontieteellisin menetelmin sen perusteella, millaista puustoista elinympäristöä ne edustavat sekä löytyykö niiltä luonnon monimuotoisuudelle tärkeitä tekijöitä. Valtio voi ostaa METSO-kohteeksi kelpaavat alueet tai korvata metsänomistajalle kustannukset, joita puuntuotannon tulonmenetyksistä ja luonnonhoidosta aiheutuu.

Yleiskaavaluonnokseen on merkitty vasta yksi METSO-kohde luonnonsuojelualueeksi. Tärkeimmät METSO-kohteet, arvokkaat luontokohteet sekä uhanalaisten eläinten elinpiirit tarkentuvat yleiskaavaehdotuksessa ja viheraluestrategiassa. Seuraavan sivun kartalla näkyy Tuusulan METSO-kohteet sekä muut arvokkaat alueet.

Jotkut METSO-kohteista ovat nousseet esiin myös kunnassa tehdyissä luontoselvityksissä, jotkut on merkitty luo- tai SL-merkinnällä voimassa oleviin osayleiskaavoihin. Arvokkaita METSO-alueita ovat muun muassa Lonkerinkorven eteläosa (8,7 ha), Sarvikallion metsä (17 ha), Tuomalansuon eteläosa (22,7 ha), Harminsuo-Harminkallio-Matkoissuo (32,6 ha), Knaapinmetsä (10,9 ha), Maarinjärvi-Degkärr (4,8 ha), Pähkinämäenmetsät (8,9 ha), Inkilän Haarajoen eteläinen metsä (10,2 ha), Heinisuonmetsä (15,3 ha) ja Rajalinnan itäinen metsä (1,1 ha), yhteensä 132 hehtaaria.

Luonnonsuojelualueet,
Natura-alueet,
METSO-kohteet,
ja arvokkaat
luontokokonaisuudet

- Olevat luonnonsuojelualueet
 - Natura-alueet
 - Uudet luonnonsuojelualueet (SL)
 - EV suojavyöhyke
 - Tuusulan METSO-kohteet
 - Muut METSO-kohteet
 - Arvokas harjuaalue
- Luontoarvot**
- 2 Paikallisesti arvokas
 - 3 Paikallisesti erittäin arvokas
 - 4 Maakunnallisesti arvokas
 - Arvokkaat kallioalueet
 - Ekologiset kokonaisuus tai luonnon ydinalue
 - Arvokokonaisuus

0 500 000 2 000 Metriä

© SYKE Oiva-aineistot
 © Uudenmaan liitto
 © Tuusulan opaskartta 2014
 © Keiron luontoseelvitys 2011
 © Ruotsinkylä-Myllykylä ja Focuksen
 osayleiskaava-alueiden
 METSO-rajaus 2014 (Faunatica Oy)
 © Tuusulan kunta METSO-rajaus 2011 (Innofor Oy)

Lonkerinkorvessa jo olevan luonnonsuojelun alueen eteläosassa sijaitseva METSO-kohde edustaa rehevähöjaisia, erittäin runsaslahopuustoisia vanhoja, kuusivaltaisia sekametsiä. Eteläosassa on sinivuokko-käenkaalityypin lehtoa, muutoin metsät ovat lehtomaista kangasta, jolla esiintyy lehtolaikkuja. Alueeseen kuuluu lisäksi kaksi kallioista mäntyvaltaista aluetta sekä kapea, lehtipuuvaltainen, lehtopohjainen nuori metsä. Alueelta löytyy myös lähde. Alue on erittäin arvokas METSO-kohde ja se täydentäisi pohjoisessa jo olevaa pientä luonnonsuojelun aluetta. Alue luokiteltiin myös Keiron luontoselvityksessä maakunnallisesti arvokkaaksi luontokohteeksi.

Sarvikalliolla löytyy runsaasti METSO I-luokan tuoreita ja lehtomaisen kankaan kuusivaltaisia, lahoppuustoisia metsiä. Sarvikallion suosituin virkistyskohde on jyrkkä rinne, joka viettää Tuusulanjärveen avokalliona. Jatkosuunnittelussa täytyy huomioida alueen merkitys virkistyskäytössä, jolloin osa alueesta kannattaa merkitä SL-alueeksi, jolle suositellaan tehtävän riittävästi toimenpiteitä herkkien alueiden liiallisen kulumisen ehkäisemiseksi. Muut alueet merkitään VR-merkinnällä. Alue on merkitty voimassa olevaan maakuntakaavaan virkistysalueeksi.

Pähkinämäen metsän alueella on useita kymmeniä suuria pähkinäpensaita sisältävä lehtoalue. Myös METSO-kohteesta etelään sijaitseva alue nousi esille Keiron luontoselvityksessä. Pähkinämäestä länteen on osa laajaa Tuusulanjokilaakson lehtoaluetta. Eteläosassa on tiheähkö kuusi-koivuvaltainen lehto, jossa on runsaasti koivulahoppuuta, pohjoisessa on harvempaa ja järeäpuustoista kuusi-koivuvaltaista lahoppuustoisista lehtoa. Palstan Tuusulanjokivarrella sijaitsevat osat ovat koivuvaltaisia kosteita lehtoja. Alueen läpi kulkee virkistyspolku. Alue on luonnonsuojelun mukainen erityissuojeltava luontotyyppi (pähkinäpensaslehdot).

Maarinjärvi-Degkärr -kohteeseen kuuluu osa Maarinjärven lehto- ja luhta- aluetta sekä osa Degkärrin keidassualueesta. Maarinjärvi muodostuu avoluhdasta ja sitä ympäröivästä pensasluhdasta sekä näitä reunustavista ruokotyypin koivuluhdista. Alueen länsilaidalla on kapea kaistale vaarantunutta muurainkorpea. Alueen vieressä on laaja, vesilintujen suosima lammikko. Koko Maarinjärven alue nousi myös Ruotsinkylä-Myllykylän osayleiskaava II:n luontoselvityksessä merkittäväksi lintualueeksi.

Tuomalan eteläinen suo on puolestaan osa yhtä laajimmista Helsingin seudulla vielä säilyneistä keidassuokomplekseista. Ojitukselta huolimatta alueen keskiosassa on säilynyt melko paljon luonnontilaisen kaltaisia kohteita. Alueella kulkee runsaasti virkistysreittejä. Alueen metsät sopivat hyvin ennallistamisen kohteiksi ja alue soveltuukin suurelta osin hyvin luonnonsuojelun alueeksi. Alue on merkitty myös voimassa olevaan maakuntakaavaan virkistysalueeksi. Suoalue sai myönteistä palautetta kuntalaisille suunnatussa karttakyselyssä.

Rajalinnan itäinen metsä sijoittuu Keravanjokikanjonin jyrkkään rinteeseen, jolla kasvaa monipuolinen tuoreen ja kostean lehdon kasvusto, kohteessa on myös pienialaisia tulva-alueita. Kohteen eteläosan rinteessä virtaa pieni noro. Alue soveltuu hyvin luonnonsuojelukohteeksi, lehtojensuojelun alue voisi ulottua jopa Jusliininojan kanjoniin saakka. Jokivarren merkitys luonnon ydinalueen nousi esille myös Kellokosken osayleiskaavan luontoselvityksessä.

Inkilän Haara-joen eteläinen metsä puolestaan edustaa kahtakin Uudellamaalla aiemmin yleistä luontotyyppiä: talvikkityypin lehtomaista kangasta sekä soistunutta jokiterassien metsää. Pellonraivaus ja metsähakkuut ovat hävittäneet suurimman osan tällaisista metsistä. Tämän tyyppisiä alueita ei ole suojeltu vielä kovin paljon, joten se on arvokas siitäkin syystä. Alue on myös kehityksessä soistumisen ja lahoppuustoisuuden lisääntymisen myötä I-luokan kohteeksi.

Heinisuon metsän pinta-alasta noin puolet koostuu suon ojituksen seurauksena syntyneistä vanha- ja melko runsaslahoppuustoisista, monipuolajisista turvekankaista. Alueella on paljon erittäin rehevähöjaisia ruohoturvekankaita. Alue voi muuttua lahoppuun määrän kasvaessa nopeastikin I-luokan kohteeksi.

Knaapinmetsän itä- ja kaakkoisosassa on laaja, iäkäs puustoinen, kuusivaltainen ruoho- ja mustikkaturvekankaan mosaiikki, jota halkoo runsas ja vanha ojaverkosto. Koillis- ja pohjoisosassa on niitty, jolta löytyy runsaslahoppuustoisista harmaaleppä- ja tuomivaltaista lehtoa. Keskiosassa on pohjavesivaikutteista rehevää korpea. Lounaassa on koivu-kuusivaltaista, osin runsaslahoppuustoisista koivukuusivaltaisten tuoreiden ja kosteiden lehtojen mosaiikkia. Keskiosat ovat METSO I-luokkaa ja reunat II-luokkaa, jotka kuitenkin ovat nopeasti kehityksessä I-luokan kohteiksi.

Luonnon ydinalueet ja arvokokonaisuudet

Luonnon ydinalueet ovat laajoja luontokokonaisuuksia, joilla on monipuolinen kasvillisuus. Niistä löytyy riittävästi ruokailu-, suoja-, pako- ja lisääntymisalueita kunkin eläinlajin elinvaatimusten mukaisesti.

Tuusulassa tärkeitä luonnon ydinalueita ovat laajat, yhtenäiset metsäalueet taajamien ympärillä ja haja-asutusalueilla, Tuusulanjokivarso, Keravanjokivarso sekä pienemmät alueet, joilla on erityispiirteitä, kuten suot, pienvesistöt tai jotkin arvokkaat luontotyypit. Viljely-alueet reunoinen sekä monipuoliset metsät tarjoavat elinympäristöjä sekä kasveille että eläimille.

Keiron luontoselvityksen mukaan (2011) ekologisten yhteyksien toimivuuden kannalta on parempi säilyttää suurempia luontokokonaisuuksia ja rakentaa muu alue tiiviisti, kuin kasvattaa haja-asutusalueita laajalti. Yksittäisten arvokohteiden säilyttäminen taajaman levitessä niiden ympärille ei myöskään takaa luontoarvojen säilymistä, koska kartoitetut luontokohteet ovat yleensä pienialaisia eivätkä yksinään kykene elättämään monipuolista lajistoa. Selvitys on yleiskaavan liitteenä.

5.8 Kulttuurimaisema

Valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt (RKY)

RKY on Museoviraston laatima inventointi, joka on valtioneuvoston päätöksellä 22.12.2009 otettu maankäyttö- ja rakennuslakiin perustuvien valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden tarkoittamaksi inventoinniksi rakennetun kulttuuriympäristön osalta. Valtakunnalliseen inventointiin valitut kohteet antavat alueellisesti, ajallisesti ja kohdetyypeittäin monipuolisen kokonaiskuvan maamme rakennetun ympäristön historiasta ja kehityksestä.

Kulttuuriympäristöjen alueiden käytön suunnittelussa huomioidaan rakennettujen ympäristöjen lisäksi myös valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet sekä muinaisjäännökset. Kaikki muinaisjäännökset ovat lain nojalla rauhoitettuja.

Tuusulassa on kolme RKY-kohdetta:

1. Jokelan teollisuusalue

Rautatien varrelle rakentunut, 1874 perustettu Jokelan tiilitehdas on historiallisesti yksi harvoista säilyneistä tiiliteollisuuden varhaisvaiheen toimipaikoista Suomessa. Teollisuustoiminta on päättynyt, mutta rakennukset sekä savikuoppiin syntyneet lammet muistuttavat teollisuusperinnöstä.

2. Marieforsin ruukki ja Kellokosken sairaala

Marieforsin ruukki on yksi maamme yhtenäisistä rautateollisuusalueista. Teollisuusrakennukset ovat peräisin pääasiassa 1800-luvun lopulta ja 1900-luvun alkupuolelta. Marieforsin vanhan ruukinkartanon päärakennuksessa ja kartanoalueella on Kellokosken sairaala, maan toinen piirimielisairaala, joka liittyy paitsi historiallisesti myös maisemallisesti ruukkiin.

3. Tuusulan Rantatien kulttuurimaisema

Tuusulan rantatien kulttuurimaiseman muodostavat kansallisesti, rakennustaiteellisesti ja kulttuurihistoriallisesti merkittävät 1900-luvun alun taiteilijahuvilat sekä itsenäisen Suomen alkuvaiheen maa- ja kotitalouden sekä sotilaskoulutuksen oppilaitokset.

Valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet

Suomessa on 156 valtakunnallisesti arvokasta maisema-aluetta. Ne ovat maaseutumme edustavimpia kulttuurimaisemia, joiden arvo perustuu monimuotoiseen kulttuurivaikutteiseen luontoon, hoidettuun viljelymaisemaan ja perinteiseen rakennuskantaan. Maankäyttö- ja rakennuslaissa olevat valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet edellyttävät, että arvokkaat maisema-alueet otetaan huomioon alueiden käytössä.

Tuusulan lounaisosista pieni osa kuuluu Vantaanjokilaakson maisema-alueeseen.

Yleiskaavatyön yhteydessä on laadittu Tuusulan kulttuurimaisemaselvitys, josta on poimittu kohteita kaavakartalle. Selvitys on yleiskaavan liitteenä.

5.9 Maa- ja metsätalous

Maatalous

Maatalous on suhteellisesti melko merkittävä toimiala Tuusulan elinkeinoelämässä. Tuusulassa toimi vuonna 2013 115 kappaletta maatalous- ja puutarhayrityksiä, joiden työmäärä vastaa vuositasolla noin sataa kahtakymmentä henkilötyövuotta. Tämä on noin 1,2 prosenttia tuusulalaisten yritysten työvoimasta.

Liikevaihtoa tuusulalaisilla maatalousalan yrityksillä on noin 1,5 miljoonaa euroa vuodessa. Vihannestuotantoon keskittyneitä yrityksiä Tuusulassa on 8 kappaletta, joista viisi on keskittynyt voimakkaasti avomaaviljelyyn, jonka tilakohtainen koko on tältä osin yli 50 hehtaaria, mikä on kansallisella tasolla kärkiluokkaa. Tuusulan maatalouden päätuotantosuunta on tilastojen perusteella voimakkaasti viljelypainotteinen ja karjatilojen osuus on suhteellisesti melko matalalla tasolla.

Metsät

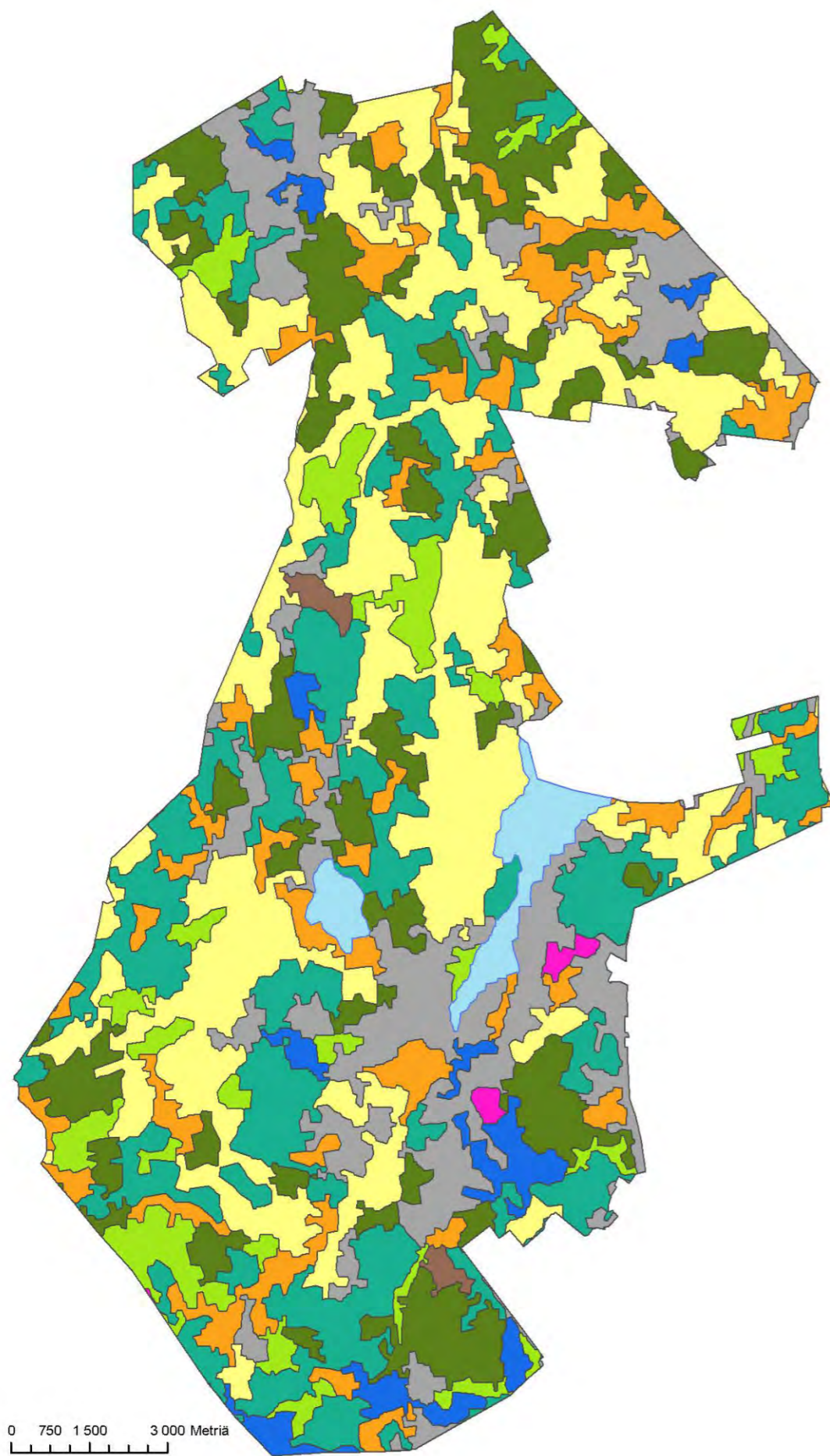
Tuusulan 225 km² pinta-alasta on Corine Land Cover 2006 -aineiston mukaan 27 prosenttia peltoa, 20 prosenttia sekametsää ja 16 prosenttia havumetsää. Harvapuustoista aluetta on 6 prosenttia. Kaikkiaan metsäalueita on Tuusulassa 42 prosenttia. Pienipiirteistä maatalousmosaiikkia on lähes 10 prosenttia, teollisuus ja palvelualueita 3 prosenttia. Väljästi rakennettuja asuinalueita on 14 prosenttia ja teollisuus sekä palvelualueita noin 3 prosenttia.

Corine Land Cover -vektorimuotoinen paikkatietokanta on yleistys, jossa pienin maastossa erottuva alue on vähintään 25 ha ja kapeimmillaan 100 metriä.

Tuusulan kunta omistaa noin 1160 hehtaaria talousmetsää oman kuntansa alueella. Reilut 30 prosenttia metsistä on varttunutta kasvatusmetsikköä, 20 prosenttia uudistuskypsää metsikköä, 17 prosenttia nuorta kasvatusmetsikköä ja 5 prosenttia ylipuustoista taimikköä. Loput 28 prosenttia talousmetsien alasta on taimikköä, aukeaa tai kartoittamatta.

Tuusulan omistamia talousmetsiä hoidetaan vuonna 2012 valmistuneen hoitosuunnitelman mukaisesti.

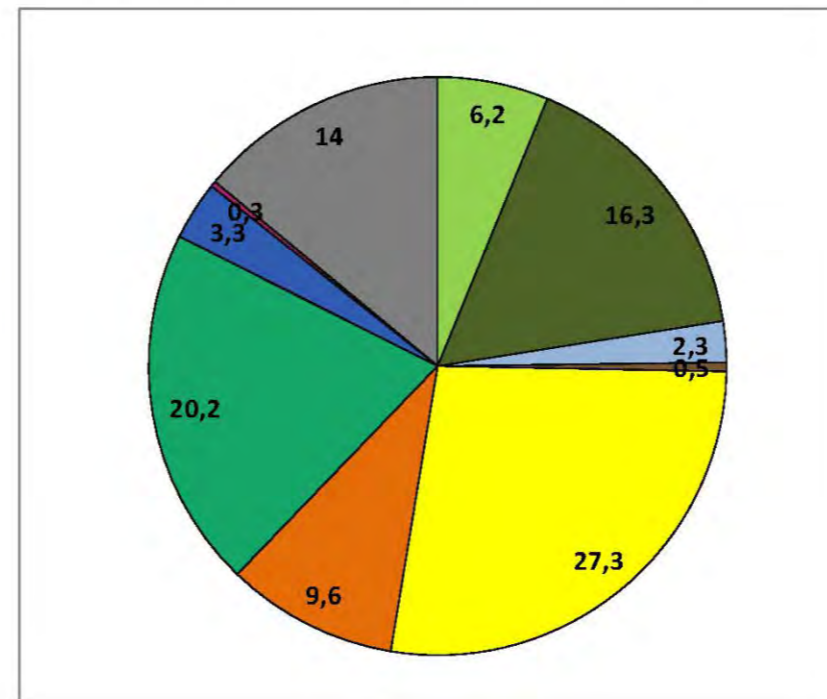
(Kartta seuraavalla sivulla.)

0 750 1 500 3 000 Metriä

© SYKE Corine Land Cover vektoriaineisto 2006
(osittain © METLA, MMM, MML, VRK)

Tuusulan maankäyttömuotojen osuudet

Maankäyttömuodot

- Havumetsät
- Sekametsät
- Harvapuustoiset alueet
- Järvet
- Teollisuuden ja palveluiden alueet
- Maa-aineisten ottoalueet
- Pellot
- Pienipiirteinen maatalousmosaiikki
- Urheilu- ja vapaa-ajan toiminta-alueet
- Väljästi rakennetut asuinalueet

6. RAKENNEMALLIT

6.1 Rakennemallivaihtoehdot

Yleiskaavan tavoitteisiin pohjautuen rakennemallityön lähtökohdiksi pelkistettiin yhdyskuntarakennetta koskevat tavoitteet:

1. Olevan taajama- ja yhdyskuntarakenteen tukeminen, palvelujen monipuolisuus ja saavutettavuus
2. Joukkoliikennettä tukeva yhdyskuntarakenne
3. Kytkeytyminen seudun aluerakenteeseen - etäisyys Helsinkiin sekä suhde Helsingin seudun aluerakenteeseen

Kuntanäkökulmina ovat olleet kuntakeskuksen, Hyrylän, sekä muiden olevien taajamien, Jokelan ja Kellokosken, tukeminen, sekä uuden lisätaajaman problematiikka. Keskeisten palvelujen saavutettavuus jalan ja pyörällä on sisällytetty tähän näkökulmaan. Joukkoliikennenäkökulmassa keskeistä on ollut joukkoliikenteen mahdollistaminen. Näkökulma on sisältänyt tarkastelun raide- ja bussiliikenteen suhteen. Raideliikennettä on tarkasteltu sekä suhteessa nykyratoihin että mahdolliseen uuteen ratayhteyteen Hyrylän kautta. Lisäksi on huomioitu siis kasvun sijoittamiseen käytössä oleva tila.

Rakennemallien keskeisiä uuden astutuksen sijoittamistapoja ovat olleet joko nykyisen yhdyskuntarakenteen tiivistäminen tai uusien alueiden ottaminen rakentamisen käyttöön.

Yleiskaavan rakennemallityön mitoitus yhdyskuntarakenteen osalta pohjautuu maakuntakaavan rakennemallityössä käytettyyn mitoitukseen. Yleiskaavan rakennemallit korostavat olevien taajamien tukemista pelkän ratapainotuksen sijaan. Mitoituksen yleisenä lähtökohtana on ollut kilpailukykyisen joukkoliikenteen mahdollistava yhdyskuntarakenne. Rakenteen lähtökohtaisena vähimmäistiiviytensä on pidetty tiiveyttä 20 asukasta tai työpaikkaa hehtaarilla, joka on 2000 asukasta tai työpaikkaa neliökilometrillä.

Asemanseutujen ja kuntakeskuksen ytimen kohdalla on katsottu tavoitteellisen vähimmäistiiviyyden olevan maakuntakaavan rakennemallityön mukaisesti tätä korkeampi (asemanseudussa noin 1 km säteellä asemasta 30 as/tp hehtaarilla, kuntakeskuksen ytimessä 40 as/tp). Tiiviimpi rakenne luo edellytykset monipuolisemmalle palvelukeskukselle ja lisää palvelujen saavutettavuutta jalan ja pyörällä.

Valituissa malleissa on päädytty karkeasti ottaen nyky suunnitelmien mukaiseen jakoon kunnan sisällä, jolloin Hyrylä kasvaa 32 000, Jokela 6 000 ja Kellokoski 2 000 asukkaalla/työpaikalla. Kasvu mahdollistaa Jokelan taajaman kehittämisen toimivana asemanseutuna ja Kellokosken taajamaytimen nostamisen joukkoliikennetiheyteen jo vuoteen 2040 mennessä. Tämän voi katsoa turvaavan molempien taajamien elinkelpoisuutta.

Hyrylään ja Hyrylän ympäristöön osoitettu kasvu luo edellytyksiä kehittää vuoteen 2040 mennessä taajaman ydintä monipuolisena palvelukeskittymänä, taajaman reunusta joukkoliikennetähteenä ja tarjoaa tarvittaessa myös jonkin verran yhdyskuntarakenteellisia vaihtoehtoja. Rakennemallivaihtoehdot käsittelevätkin ensisijaisesti yhdyskuntarakenteen suuntaamista Hyrylässä. Jokelan ja Kellokosken rakenteen oleelliset kysymykset liittyvät siihen, kuinka hyvin kasvua pystytään ohjaamaan taajamaytimeen ja kuinka laadukas taajama tätä kautta kyetään muodostamaan.

Rakennemallivaihtoina tutkittiin myös Nuppulinna neljäntenä taajamana sekä useamman uuden taajaman avaamista. Nuppulinna heikkoutena voidaan pitää kasvun

sijoittuminen pohjoiseen, etäälle kunnan ja seudun keskuksesta. Kasvun hajauttaminen taas useampaan uuteen taajamaan lisää entisestään palvelutason saavuttamisen haasteellisuutta, eikä ole toivottavaa.

Kylinä on osoitettu maakuntakaavassakin merkityt kylät: Ruotsinkylä, Nahkela, Rusutjärvi ja Linjamäki. Haja-asutusalueen osayleiskaavoissa on noin 1 000 käyttämätöntä hajakennuspaikkaa (= 2500 as/tp) ja ne pyritään ohjaamaan mahdollisuuksien mukaan näihin kyliin tai taajamien välittömään läheisyyteen.

Lisäksi erillisinä on osoitettu laajimmat Focuksen, Sulan ja Tuomalan työpaikka-alueet. Taajamarakenteen sisään sijoittuvat Hyrylässä Ristikiven työpaikka-alue. Työpaikka-alueina kehitetään lisäksi Jokelan läntinen- ja Tammilehdon työpaikka-alueita sekä Kellokoskella Rajalinnan ja Hitsaajan työpaikka-alueita.

A1 Hyrylän taajama

Malli tukee olevia taajamia palveluineen. Hyrylän ympäristön olevat alueet täydentyvät joukkoliikennetaajamaksi. Kulloontien vartta pitkin avataan uusi kasvukäytävä Keravalle. Kasvua on osoitettu Hyrylässä länteen yhtä lailla kuin muihin suuntiin. 30 000 asukkaan ja 10 000 työpaikan kasvusta 80 % ohjataan Hyrylään, 15 % Jokelaan ja 5 % Kellokoskelle. Tiivein taajamarakenne osoitetaan taajamien ytimiin, Hyrylässä lisäksi Rykmentinpuiston länsiosiin.

A2 Hyrylä-Kerava

Malli tukee olevia taajamia palveluineen. Kasvu suunnataan Hyrylän ympäristössä Keravan suuntaan, nykyisellään rakentamattomille alueille. Kasvu painottuu Hyrylässä itään. 30 000 asukkaan ja 10 000 työpaikan kasvusta 80 % ohjataan Hyrylään, 15 % Jokelaan ja 5 % Kellokoskelle. Tiivein taajamarakenne osoitetaan taajamien ytimiin, Hyrylässä lisäksi Rykmentinpuiston alueelle.

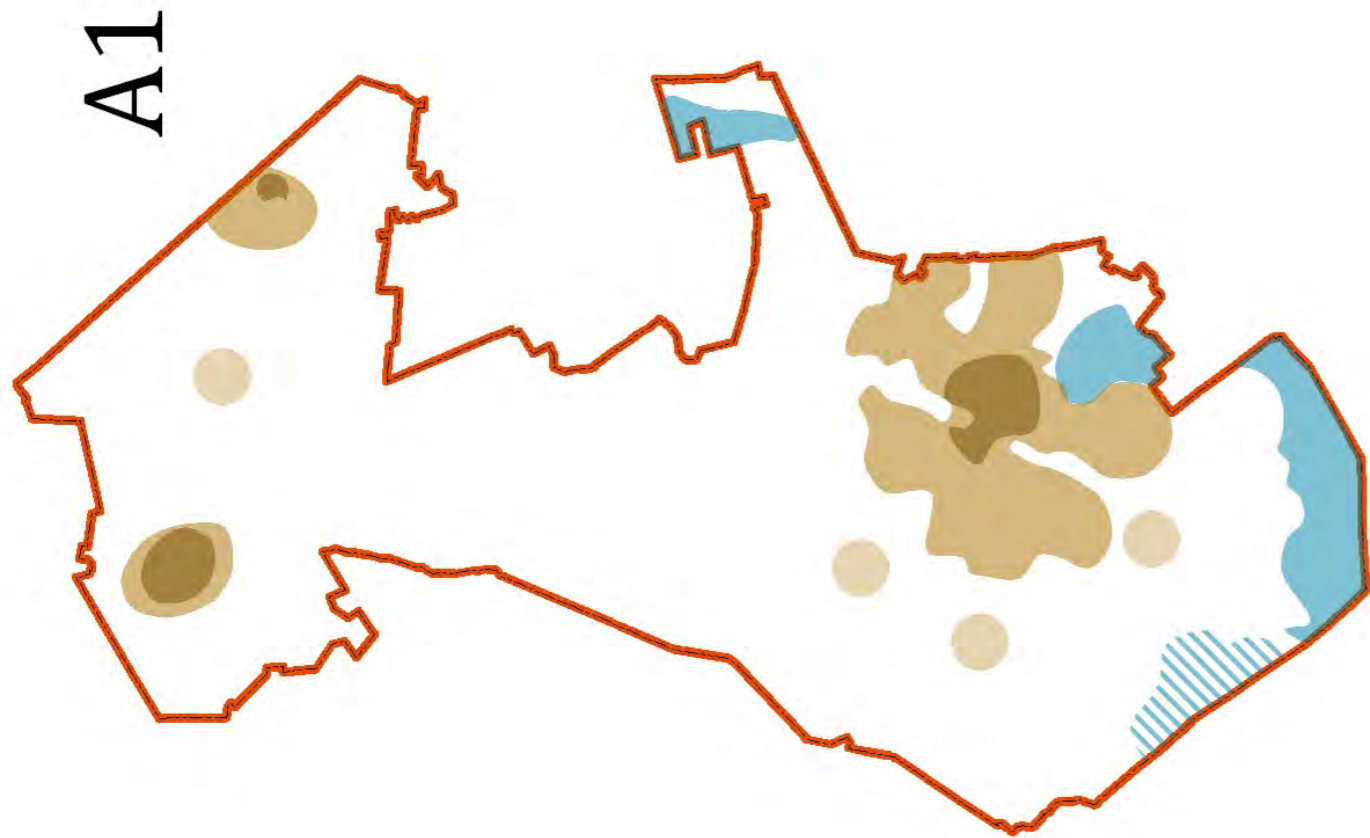
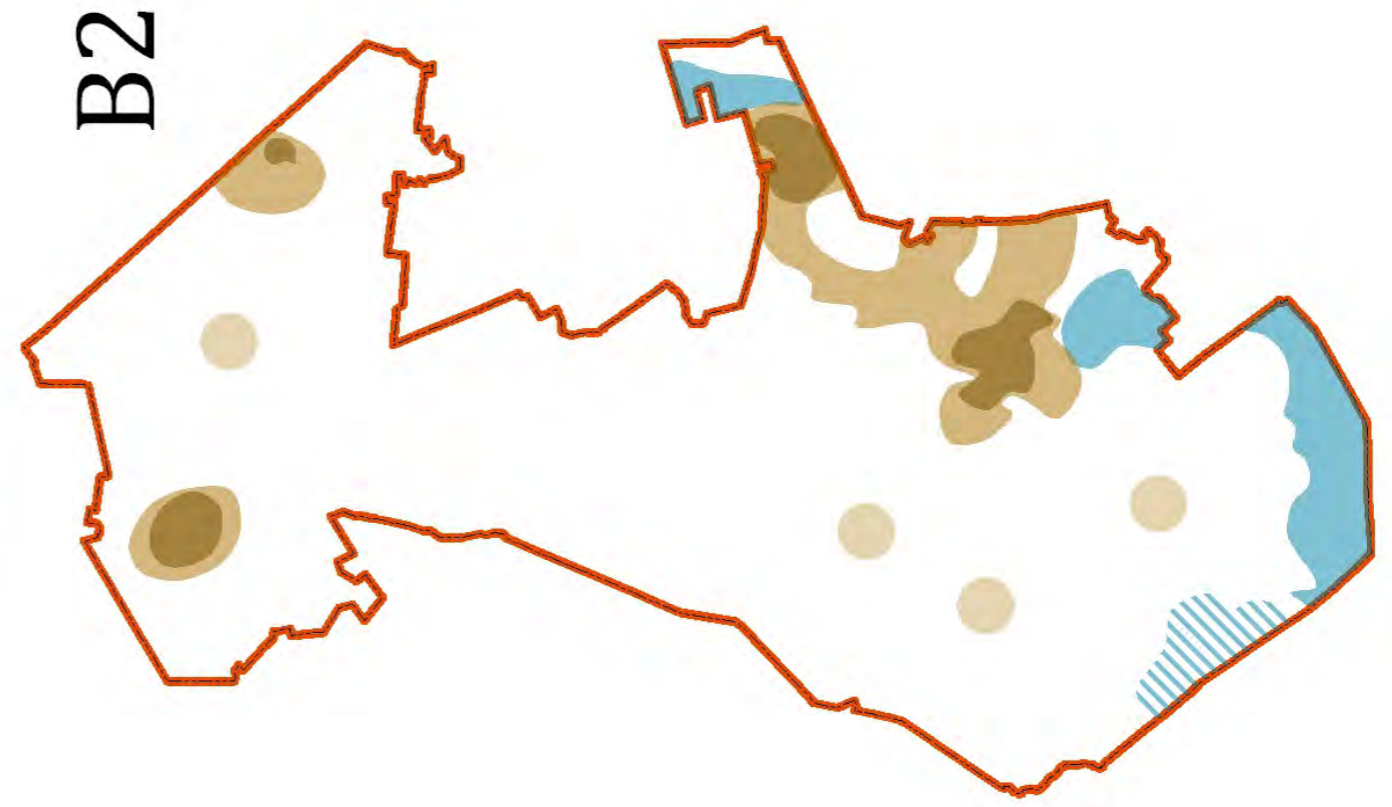
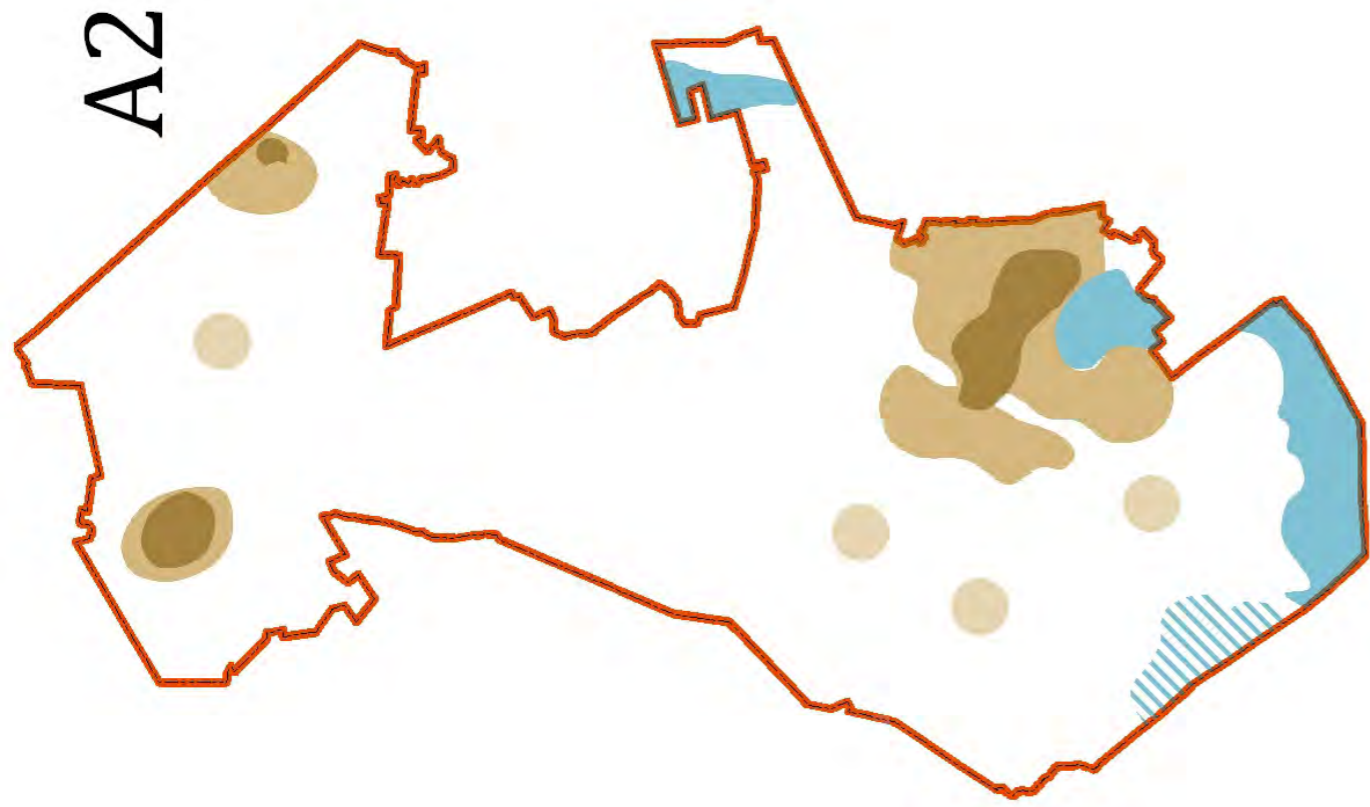
B1 Ruotsinkylä

Ruotsinkylään muodostetaan uusi, neljäs taajama. Olevat taajamat kasvavat vähemmän kuin malleissa A. Kasvu suuntautuu Hyrylän ympäristössä etelään. 30 000 asukkaan ja 10 000 työpaikan kasvusta 62 % ohjataan Hyrylään, 23 % Ruotsinkylään, 11 % Jokelaan ja 4 % Kellokoskelle. Tiivein taajamarakenne osoitetaan taajamien ytimiin, Hyrylässä lisäksi Rykmentinpuiston alueelle.

B2 Ristikytö

Ristikytöön muodostetaan uusi, neljäs taajama. Olevat taajamat kasvavat vähemmän kuin malleissa A. Kasvu suuntautuu Hyrylän ympäristössä pohjoiseen. 30 000 asukkaan ja 10 000 työpaikan kasvusta 62 % ohjataan Hyrylään, 23 % Ristikytöön, 11 % Jokelaan ja 4 % Kellokoskelle. Tiivein taajamarakenne osoitetaan taajamien ytimiin sekä Rykmentinpuiston länsiosiin.

(Kartat seuraavalla sivulla.)

6.2 Kehitettävän rakennemallin valinta

Rakennemallivaiheesta luonnosvaiheeseen jalostettavaksi rakennemalliksi valittiin malli A2-Hyrylä-Kerava.

Kokonaisarvioinnissa näytti siltä, että malli A2 tarjoaisi lähtökohtaisesti kehityskelpoisimman ja hedelmällisimmän pohjan kaavaluonnostyölle. Malli on tasapuolisesti vahva valituista näkökulmista katsoen. Malli tukee kuntakeskusta ja olevia taajamia palveluineen sekä kytkee keskustaa laajempaan aluekokonaisuuteen. Malli luo pohjaa myös erilaisille joukkoliikennematkaisuille ja kytkeytyessään seudun rakenteeseen luo edellytykset elinkeinoelämälle. Malli A1 muistuttaa Hyrylän tasapainoisen kehittämisen ja nykyrakenteen täydentämisen ja hyödyntämisen merkityksestä etenkin toteuttamisjärjestystä ja sen ensimmäisiä vaiheita tarkemmin suunniteltaessa.

Sen sijaan ns. neljännen taajaman mallit, mallit B1 ja B2 näyttävät varsinkin tavoitevuoden sisällä ongelmallisilta hajottaessaan kasvua pois nykytaajamista. Mallit lisäävät entisestään nykytilassa esiintyviä hajautuneen rakenteen haasteita, kuinka kehittää kolmea erillistä taajamaa elinvoimaisina ja monipuolisina palvelukeskuksina. Mallien suurin merkitys saattaisi olla siinä, että ne tarjoavat katsauksen tavoitevuoden 2040 jälkeiseen aikaan: samalla kun suunnitellaan kasvua vuoteen 2040 asti, on syytä pitää auki rakenteessa mahdollisuudet tavoite vuoden jälkeiselle kasvulle ja sen suunnille. Mallien B1 ja B2 taajamien toteuttamisen ajoittaminen osin tavoitevuotta ennen voi nousta tarkoituksenmukaiseksi, mikäli jotkin riittävän oleelliset lähtökohdat muuttuvat tavoitevuoteen 2040 mennessä.

7. YLEISKAVALUONNOKSEN KUVAUS

7.1 Yleiskuvaus

Kaavan rakenne ja mitoitus

Kaavaluonnos luo mahdollisuuden yleiskaavan tavoitteiden mukaisesti sijoittaa 2 %:n vuosikasvuun vastaavan määrän kasvua 30 vuoden kuluessa, vuoteen 2040 mennessä eli noin 30 000 uuden asukkaan taajamamaisen sijoittamisen. Samassa yhteydessä taajamiin katsotaan sijoittuvan noin 10 000 uutta työpaikkaa ja erillisiin työpaikka-alueisiin lisäksi saman verran uusia työpaikkoja, mikä vastaa nykyhuoltosuhteella 100 %:n työpaikkaomavaraisuutta.

Mikäli huoltosuhte kehittyä tilastokeskuksen ennusteiden mukaan, jo taajamiin sijoittuvat työpaikat riittävät määrällisesti vastaamaan tarvetta eli noin 8000 uutta työpaikkaa.

Yleiskaavaluonnos noudattaa rakennemallityön yhteydessä muotoiltuja kolmea päälähtökohtaa:

1. Olevan taajama- ja yhdyskuntarakenteen tukeminen, palvelujen monipuolisuus ja saavutettavuus
2. Joukkoliikennettä tukeva yhdyskuntarakenne
3. Kytkeytyminen seudun aluerakenteeseen - etäisyys Helsinkiin sekä suhde Helsingin seudun aluerakenteeseen

Kaavaluonnoksessa on lähdetty siitä, että pitäydytään nykytaajamissa, eikä lisätä taajamien määrää. Tuetaan olevia taajamia ja sijoitetaan kasvu niiden yhteyteen siten, että taajaman elinvoima ja palvelut säilyvät ja vahvistuvat. Yleiskaavan konkreettisesti vaiheistuksessa, etenkin alkuvaiheessa huomio kiintyy lisäksi taajaman osien nykyrakenteeseen. Lähtökohtana on peruspalveluiden saavutettavuus myös jalan ja pyörällä mahdollisimman monelle.

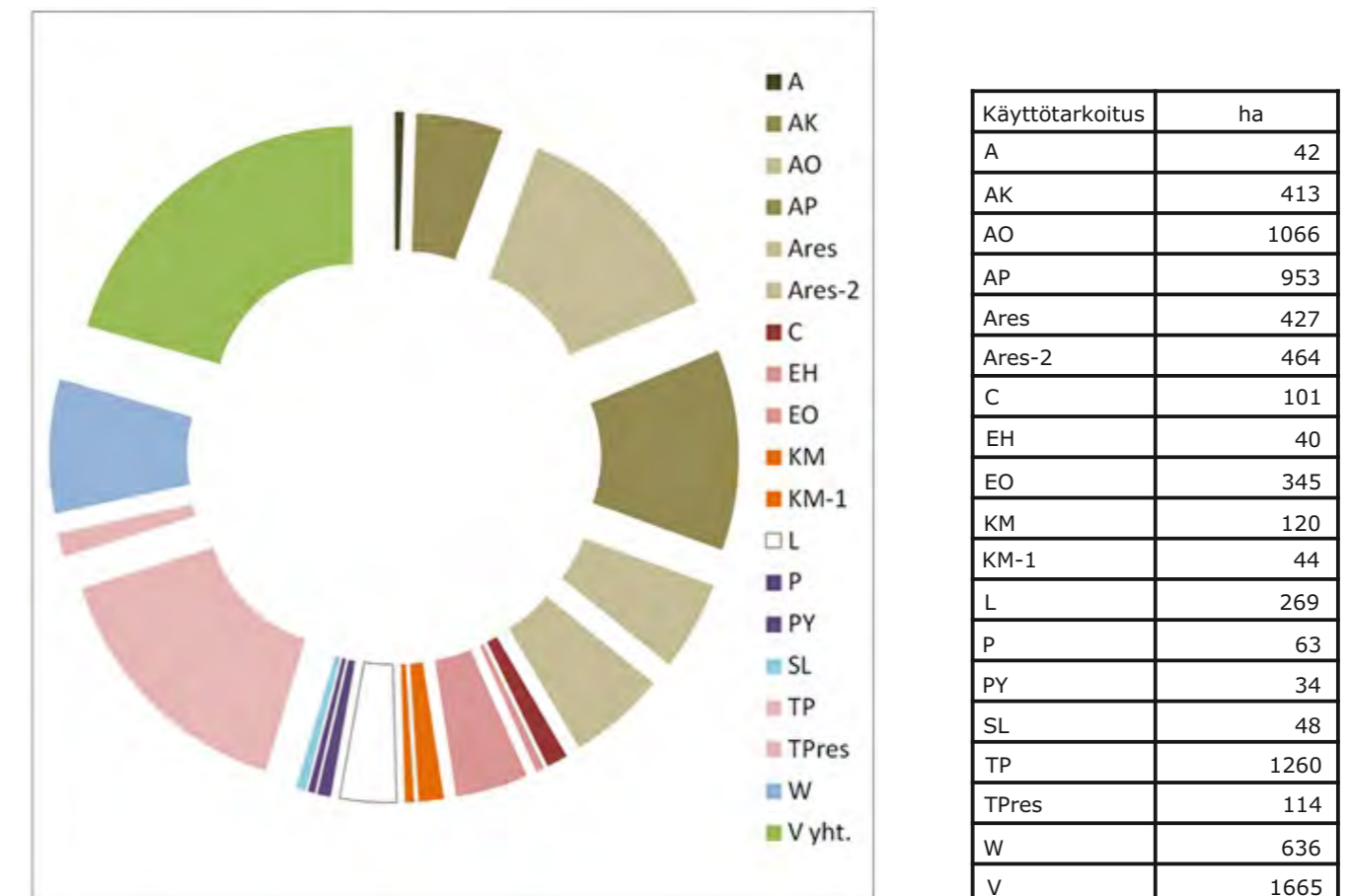
Kaavaluonnoksen kuten rakennemallienkin peruslähtökohta on joukkoliikenteen mahdollistava, sitä tukeva yhdyskuntarakenne. Tämä on huomioitu yhdyskuntarakenteessa ja sen kytkeytymisessä laajempiin kokonaisuuksiin, mutta myös itse yhdyskuntarakenteen riittävänä tiiviytenä.

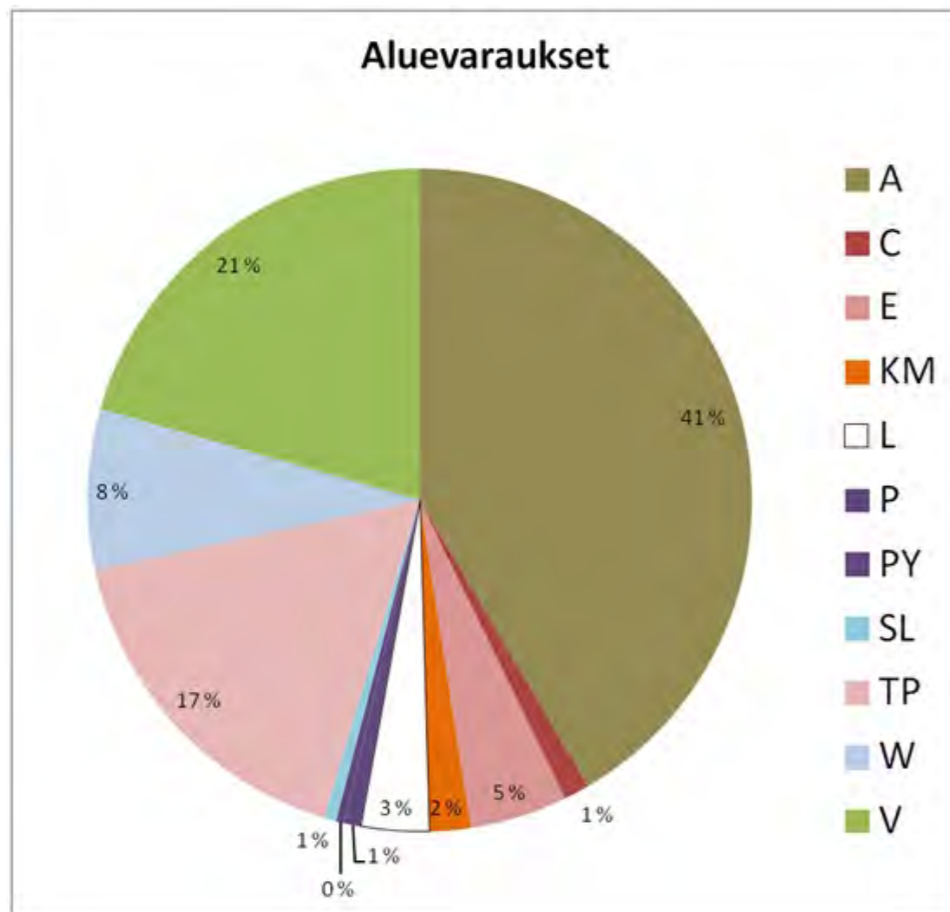
Kytkeytyminen seudun aluerakenteeseen (etäisyys Helsinkiin sekä suhde Helsingin seudun aluerakenteeseen) -lähtökohta näkyy kaavaluonnoksessa kasvun sijoittamisessa tietyntä eteläpainotteisuutena mutta myös Hyrylän tasalla rakenteen suuntaamisena Keravaa kohti.

Kaavaluonnoksen pohjana on taajamamaisen kasvun jakautuminen siten, että noin 80 % ohjataan Hyrylän taajaman yhteyteen, 15 % Jokelaan ja 5 % Kellokoskelle. Hyrylään osoitetulla kasvulla voidaan vahvistaa kuntakeskustaajaman elinvoimaa sekä tarjota taajamarakenneyhtykös Keravaan. Jokelaa kehitetään toimivana pääradan varren asemaseutuna ja palvelutaajamana. Kellokoskea kehitetään bussiliikenteeseen tukeutuvana taajamana.

Erillisillä työpaikka-alueilla pyritään tarjoamaan tilaa vaativia, ei-taajamahakuisia työpaikkoja hyvien liikenneyhteyksien varrelta.

Strategisella yleiskaavalla osoitetaan aluevarauksia yhteensä 8100 hehtaaria. Alla oleva rengasdiagrammi kuvaa maankäyttömuotojen suhteita.

Strategisella yleiskaavalla osoitetaan aluevaraukset, joiden suhteet on kuvattu yllä olevassa diagrammissa. Pinta-alallisesti eniten on osoitettu asumisen alueita. Seuraavaksi eniten on viheralueita, joita on yli viidennes kaikista alueista. Työpaikka-alueita on seuraavaksi eniten – taajamien ulkopuoliset työpaikka-alueet, kuten Tuomalan alue ovat pinta-alaltaan suuria.

Taajamien yleiskuvaus

Hyrylä

Hyrylän taajaman yhteyteen on sijoitettu noin 32 000 uutta asukasta ja työpaikkaa. Mikä tarkoittaa noin 24 000 uuden asukkaan ja 8000 työpaikan sijoittamista. Hyrylään osoitetulla kasvulla voidaan vahvistaa kuntakeskustaajaman elinvoimaa sekä tarjota taajamarakennekytkös Keravaan. Kaavaluonnoksella on haettua tasapainoa näiden kahden keskeisen tavoitteen väliltä.

Hyrylän taajaman perusrakenteen keskiössä on keskustamaisesti kehitettävä ydin, joka kattaa nykykeskustan vahvistamisen sekä laajentumisen Järvenpääntien itäpuolelle.

Keskustaajaman sisään, Riihikallioon on osoitettu alakeskuksenomainen pienempi keskus. Hyrylän keskustaa kiertää kerrostalovaltaisena kehitettävä reunus, samoin Riihikallion alakeskuksen yhteyteen on osoitettu kerrostalovaltaista aluetta. Tehokkain asuminen sijoittuu keskuksiin ja näille keskuksia ympäröiville kerrostalovaltaisille alueille, näiden ulkopuolelle sijoittuu pientalovaltainen asuminen.

Pientaloalueista tiiveimmät sijoittuvat keskustaajaman päätieverkon yhteyteen, säteittäisten ja kehämäisten yhteyksien varteen. Omakotivaltaiset pientaloalueet sijoittuvat näiden tiiviimpien pientaloalueiden kainaloihin, hivenen etäämmäksi pääväyliltä. Varsinaisen rakenteen ulkokehälle on sijoitettu joitakin asumisen reservialueita, joita ei ole kuitenkaan tarkoitus lähtökohtaisesti ottaa käyttöön tavoitevuoteen mennessä.

Tieverkon solmukohtiin sijoittuvat keskustan palveluja täydentävät palvelualueet. Erilliset työpaikka-alueet sijoittuvat valtaosin keskustaajaman kaakkoihlohkoon; Sulan alueelle sekä Itäisen ohikulkutien varteen. Työpaikka-alueena on merkitty myös Ristikiven olevaa työpaikka-aluetta. Tilaa vaativan, ei-keskustahakuisen kaupan aluetta on merkitty Tuusulanväylän varrelle, Sulan länsi- ja eteläreunaan. Keskustaajaman rakennetta jäsentävät lisäksi kiilanomaisesti viher- ja vesialueet, identiteetin kannalta merkittävimpänä elementtinä akseli Tuusulanjärvi-Tuusulanjoki.

Kaavaluonnoksessa on pyritty huomioimaan yleiskaavan lähtökohtina olevat kolme näkökulmaa: taajaman elinvoima, joukkoliikenne ja kytkeytyminen seutuun. Kaavaluonnoksen aluevaraukset toteutettuina tarkoittavat noin kaksinkertaista kasvupotentiaalia suhteessa tavoitevuoden tarpeisiin. Tämä tarkoittaa joustoa toteutukseen, karkeasti ottaen valittavaksi tarjoutuu usein joko nykyisen rakenteen täydentäminen tai uuden avaaminen.

Jouston ohella tämä edellyttää myös vaiheistukselta tarkoituksenmukaisuutta, jotta asetetut yhdyskuntarakenteen tavoitteet voidaan saavuttaa kunakin ajanhetkenä, lopputilan ohella. Joukkoliikenneminimi (20as+tp/ha) on saavutettavissa käyttäen koko kaavaluonnoksen taajama-alue (C+AK+AP+AO) kaavan tavoitevuoteen mennessä, mutta silloin on varauduttava siihen, että erilaisten palvelujen kilpailukyky on heikompi ja palvelutaso alhaisempi.

Jokela

Jokelan taajamaan on sijoitettu noin 6000 uutta asukasta ja työpaikkaa, mikä tarkoittaa noin 4500 asukasta ja 1500 työpaikkaa. Jokelaa kehitetään toimivana pääradan varren asemanseutuna ja palvelutaajamana.

Jokelan taajaman ytimen muodostaa aseman yhteyteen, sen eteläpuolelle sijoittuva keskusta-alue. Keskustaa kiertää kerrostalovaltaisena kehitettävien alueiden reunus. Tiivis pientalorakentaminen on sijoitettu Hyrylän tapaan päätie-/katuverkon varsille. Omakotivaltaiset pientaloalueet sijoittuvat näiden tiiviimpien pientaloalueiden kainaloihin, taajaman reunoille. Varsinaisen rakenteen ulkokehälle on sijoitettu joitakin asumisen reservialueita, joiden ensisijainen aikataulu on tavoitevuoden jälkeen. Työpaikka-aluetta on varattu radan varteen, keskustaytimen ulkopuolelle. Olevana työpaikka-alueena on merkitty kaavaan Ridasjärven työpaikka-alue. Merkittävin taajamaa jäsentävä viherelementti on Palojoen varsi.

Kaavaluonnoksessa osoitettu taajama-alue käsittää noin 1,2 km säteellä asemasta olevat alueet. Etäisin, kaakkoinen reunus sijoittuu 1,5 km asemasta.

Kuten Hyrylässäkin Jokelassa kaavaluonnoksen aluevaraukset toteutettuina tarkoittavat noin kaksinkertaista kasvupotentiaalia suhteessa tavoitevuoden tarpeisiin. Tämä tarkoittaa joustoa toteutukseen, jolloin valittavaksi tarjoutuu usein nykyisen rakenteen täydentäminen tai uuden avaaminen. Jouston ohella tämä edellyttää myös vaiheistukselta tarkoituksenmukaisuutta, jotta yhdyskuntarakenteen elinvoima ja toimintakyky säilyy kunakin ajanhetkenä, lopputilan ohella. Jokelassa kaikki kasvu

sijoittuu suhteellisen lyhyelle etäisyydelle taajaman keskipisteestä, mikä hivenen helpottaa tilannetta.

Mikäli kaavaluonnoksen taajama-alue (C+AK+AP+AO) aletaan toteuttaa keskimäärin asemanseudun mitoitusminimitiheydellä (30as+tp/ha), kasvu vaatii nykyasutus huomioiden alueen noin 1 km asemasta, mikä on kaavaluonnoksen taajama-alueesta kaksi kolmannesta. Tämä edellyttää, että sekä olevan tiivistäminen että uudet alueet toteutuvat tuolla etäisyydellä.

Kellokoski

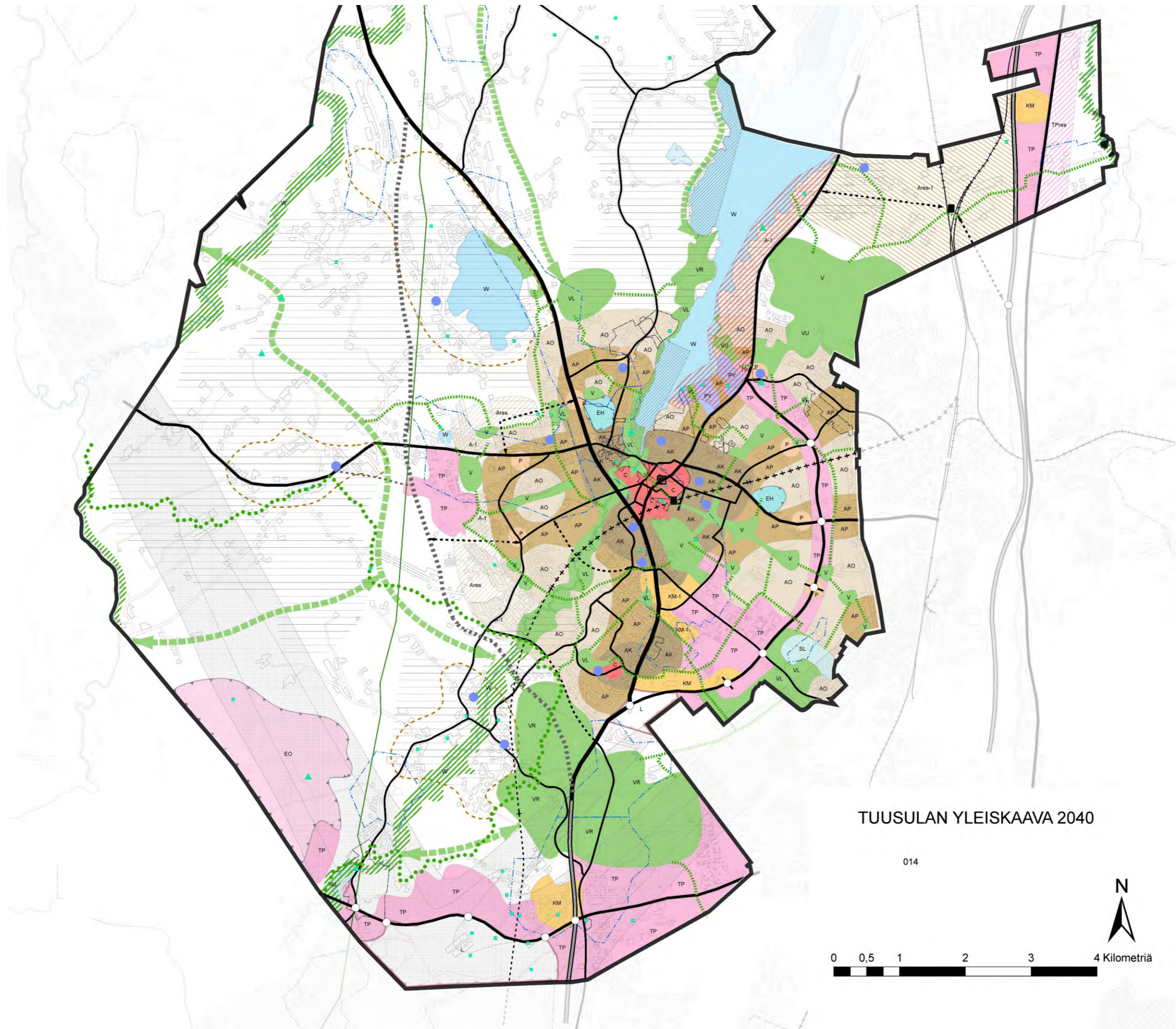
Kellokosken taajamaan on sijoitettu lähtökohtaisesti noin 2000 uutta asukasta ja työpaikkaa, mikä tarkoittaa noin 1500 asukasta ja 500 työpaikkaa. Kellokoskea kehitetään bussiliikenteeseen tukeutuvana taajamana, joka tarjoaa peruspalvelut kävellen ja pyörällä saavutettavasti.

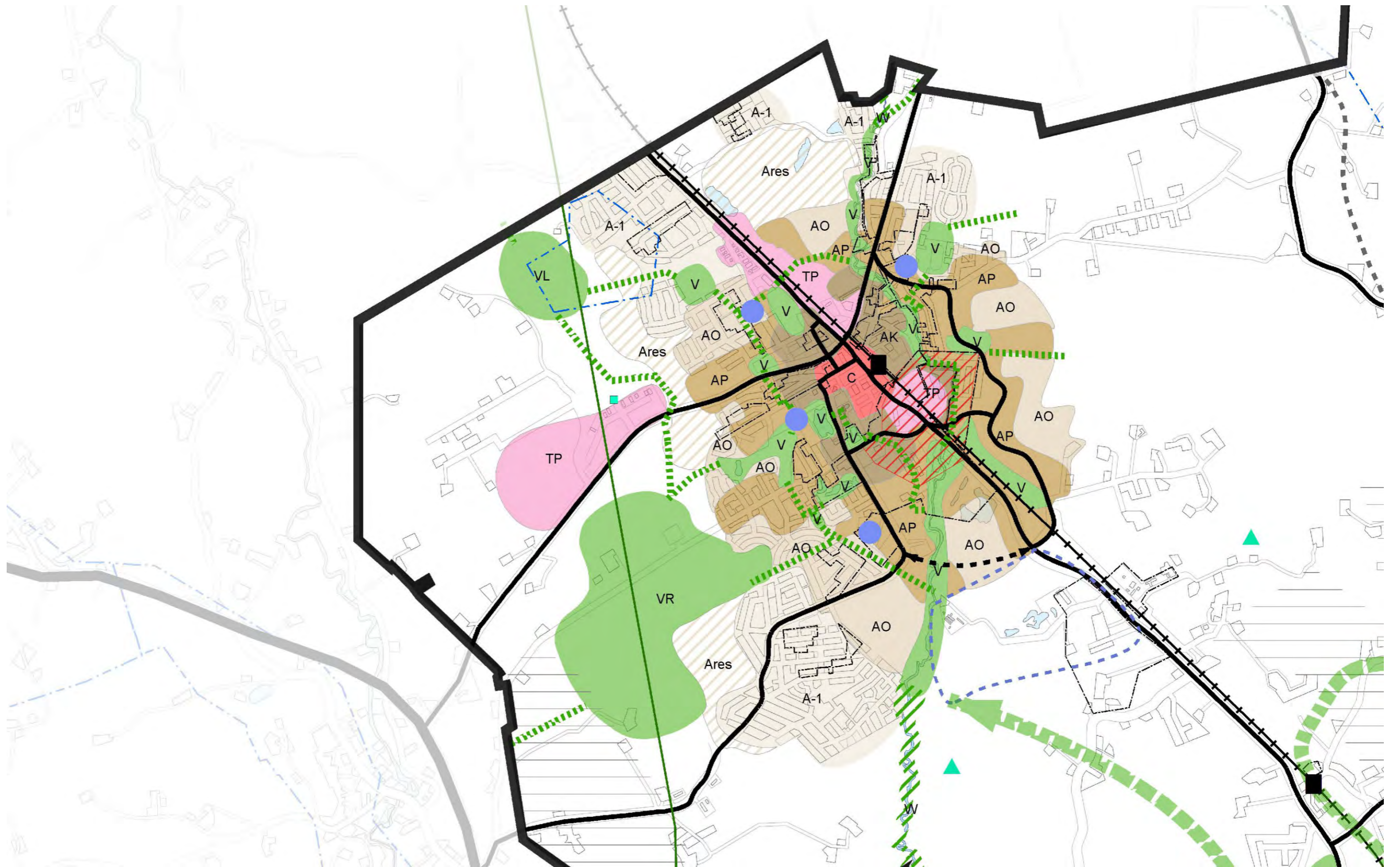
Kellokosken taajaman ytimen muodostaa Vanhan valtatie varteen, Keravanjoen ylittävä nauhamainen keskusta. Keskustaa reunustaa ja vahvistaa kerrostalovaltaisena kehitettävien alueiden reunus. Tiivis pientalorakentaminen sijoittuu pääteiden ja Keravanjoen varsille. Omakotivaltaiset pientaloalueet sijoittuvat tiiviimpien pientaloalueiden kainaloihin, taajaman reunoille. Varsinaisen rakenteen ulkokehälle on sijoitettu joitakin asumisen reservialueita. Taajaman eteläreunaan sijoittuu Rajalinnan työpaikka-alue. Merkittävin taajamaa jäsentävä viherelementti on Keravanjoki ruukkeineen.

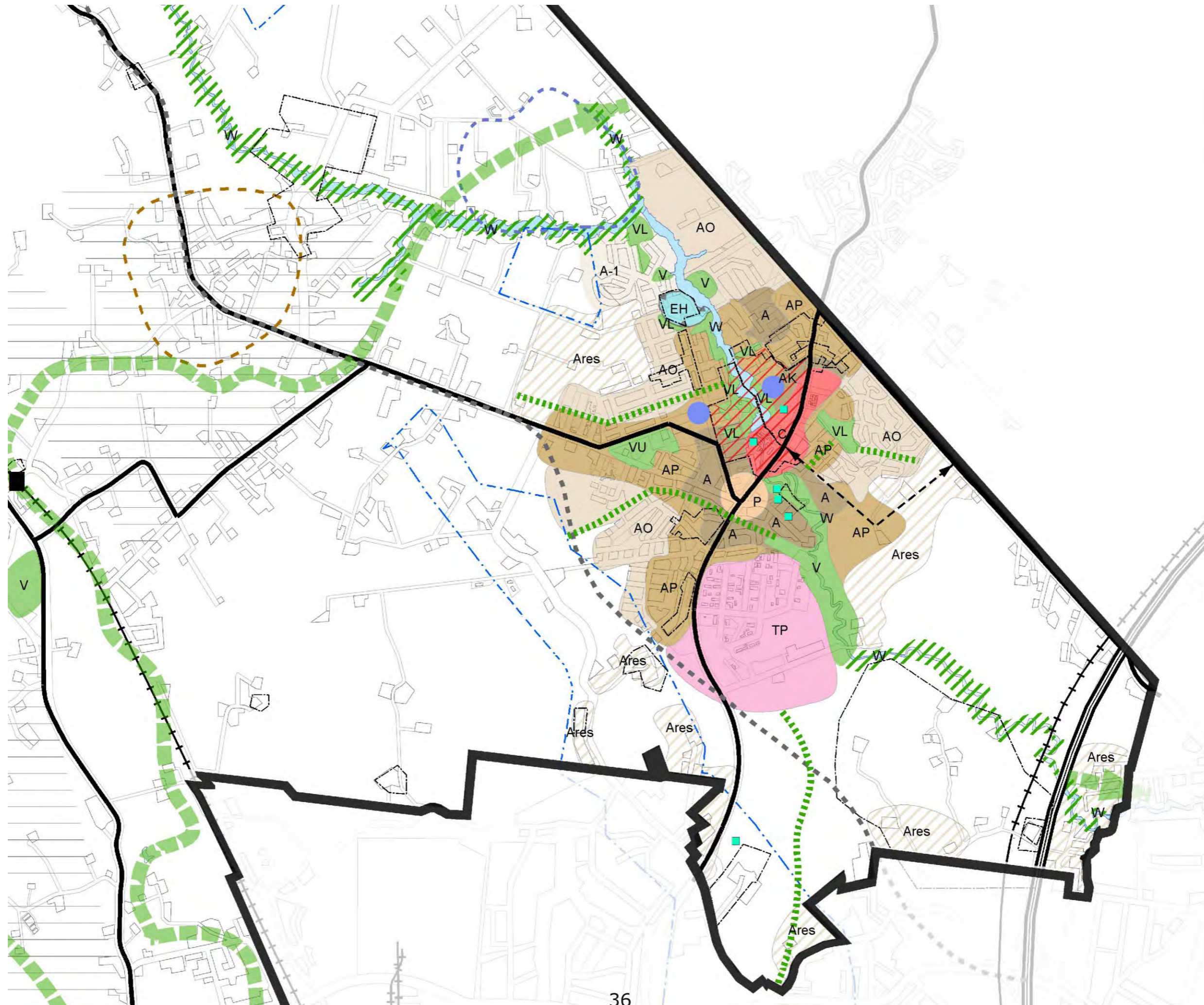
Kaavaluonnoksessa osoitettu taajama-alue käsittää noin 1 km säteellä Ruukista olevat alueet. Taajama-alue on ulotettu pohjoisimmassa osassa tätä edemmäksi. Kellokoskella kaavaluonnoksen aluevaraukset toteutettuina tarkoittavat noin nelinkertaista kasvupotentiaalia suhteessa tavoitevuoden tarpeisiin. Tämä tarkoittaa joustoa toteutukseen, jolloin valittavaksi tarjoutuu usein nykyisen rakenteen täydentäminen tai uuden avaaminen. Jouston ohella tämä edellyttää myös vaiheistukselta tarkoituksenmukaisuutta, jotta yhdyskuntarakenteen elinvoima ja toimintakyky säilyy kunakin ajanhetkenä, lopputilan ohella. Kuntaytimen yhteyteen, Ruukin ympäristöstä 1 km:n etäisyydelle ulottuva vyöhyke on vähemmän kriittistä vaiheistuksen kannalta.

Mikäli kaavaluonnoksessa osoitettua taajama-alue (C+AK+AP+AO) aletaan toteuttaa keskimäärin joukkoliikenneminimillä (20as+tp/ha), kasvu vaatii nykyasutus huomioiden, kolme neljänestä alueesta 1 km:n sisällä Ruukista, joka on kaavaluonnoksen taajama-alueesta vähän yli puolet.

(Kaavaotteet seuraavilla sivuilla.)

7.2 Keskustat ja palvelut

Keskustatoimintojen alueet yleiskaavassa

Maakuntakaavan suunnittelumääräysten mukaan keskustatoimintojen alueen laajuus tulee määritellä yksityiskohtaisemmassa kaavoituksessa. Jokelan ja Kellokosken osalta alueet on osoitettu tuorehkoissa osayleiskaavoissa. Sen sijaan Hyrylässä osa keskustan laajennusalueesta sisältyy Rykmentinpuiston hyväksytyyn osayleiskaavaan, mutta olemassa oleva keskustatoimintojen alue on osoitettu vain oikeusvaikutuksettomassa Tuusulan yleiskaava 2010:ssä. Myös vähittäiskaupan suuryksikköjen mitoituksen liittyminen keskustatoimintojen alueeseen edellyttää keskustatoimintojen alueiden uudelleen määrittämistä kuntakeskuksissa.

Hyrylä

Hyrylän keskustatoimintojen alue on määritelty Tuusulan oikeusvaikutuksettomassa yleiskaava 2010:ssä käsittämään Tuusulanväylän, Koskenmäentien, Hyrylätien ja Hyrylänkadun rajaama alue. Rykmentinpuiston osayleiskaavassa keskustatoimintojen alue on osoitettu Tuusulanväylän itäpuolisen alueelle sisältäen lehtitalon ympäristöineen, uimahallin lähialueineen Rykmentintielle, varuskunnan rakennukset Kansainvälisen koulutuskeskuksen itäpuolelle saakka ja Upseerikerhon ympäristöineen. Tuusulan yleiskaava 2040:ssä keskustatoimintojen alue käsittää Hyryläisen eteläisen kiertoliittymän, Tuusulanjoen uoman ja Koskenmäentien rajaaman alueen laajennettuna Rykmentinpuiston osayleiskaavan keskustatoimintojen alueella. Myös Riihikallioon on osoitettu oma keskustatoimintojen aluemerkinä.

Jokela

Jokelan osayleiskaavassa keskustatoimintojen alue käsittää olemassa olevat liiketoimintojen korttelit Keskustien itäpäässä ja asuin- ja liikekorttelit Asemanraitin ympäristössä. Keskustatoimintojen alue yleiskaava 2040:ssä noudattelee Jokelan osayleiskaavan aluevarausta.

Kellokoski

Kellokosken osayleiskaavan keskustatoimintojen alue käsittää olemassa olevat liiketoimintojen korttelit ja HUS:lta hankitut maat Vanhan valtatie itäpuolella sekä laajasti Ruukin ja Kellokosken sairaalan alueet Vanhan valtatie länsipuolella. Keskustatoimintojen aluetta on laajennettu Koulutien ja Vanhan valtatie liittymän ympäristöön keskustatoimintojen laajentamiseksi koulujen ja muiden julkisten palveluiden läheisyyteen. Nämä aluevaraukset antavat mahdollisuuden kehittää Kellokosken keskustaa monipuoliseksi kuntakeskukseksi ja lisätä kaupallisia palveluita kysynnän mukaisesti maakuntakaavan enimmäismitoituksen puitteissa.

Kauppa kuntakeskuksissa

Tuusulan yleiskaava 2040:n pääperiaatteena on, että keskustahakuisen kaupan palvelut sijoittuvat kuntakeskuksiin.

Maankäyttö- ja rakennuslain 71 b ja c §:issä käsitellään vähittäiskaupan suuryksiköitä koskevia erityisiä sisältövaatimuksia maakunta- ja yleiskaavalle ja suuryksikköiden sijoittumista. Uudenmaan 2. vaihemaakuntakaavassa on esitetty laskelmat kaupan nykytilasta ja uuden liiketilan laskennallisesta tarpeesta. Selvityksen mukaan Tuusulan kuntakeskuksissa Hyrylässä, Jokelassa ja Kellokoskella kaupan nykytila ja laskennallinen lisatarve vuoteen 2035 mennessä on

keskus	nykytila k-m ²	keskustan lisatarve	mitoitus	suuryksikköiden mitoitus
Jokela	7000	6000	13 000	20 000
Kellokoski	5000	4000	9 000	20 000
Hyrylä	23 000	38 000	61 000	ei enimmäismitoitusta

Keskustatoiminnoille yleiskaavassa varatut alueet mahdollistavat myös vähittäiskaupan suuryksikköjen sijoittumisen.

Asemakaavoituksella voidaan paikallisia kaupan tiloja sijoittaa keskustatoimintojen ulkopuolelle maakuntakaavan taajatoimintojen alueelle.

Taulukko 8 Vähittäiskaupan laskennallinen pinta-alan kokonaistarve 2010-2040, k-m²

Skenaariot A1 ja A2	Kokonaistilantarve, k-m ²			
	2010	2020	2030	2040
Päivittäistavarakauppa	10 300	14 500	20 700	30 400
Keskustahakuinen erikoiskauppa	18 700	29 200	46 400	75 900
Tilaa vievä kauppa	10 100	15 900	25 200	41 200
Vähittäiskauppa yhteensä	39 100	59 600	92 300	147 500
Kaupalliset palvelut ja ravintolat	9 800	14 900	23 100	36 900
Autokauppa ja huoltamot	23 500	36 200	56 600	91 300
Yhteensä	72 400	110 700	172 000	275 700

C

Keskustatoimintojen alue.
Alueelle saa sijoittaa kauppaa, työpaikkoja ja asumista. Alueen tavoitetehtävyys on $e_a=0,20$.

7.3 Asuminen

Kerrostalarakentaminen

Yleiskaavassa osoitetaan kerrostalovaltaista aluetta taajamien ydinalueiden liepeille. Alueille voidaan sijoittaa myös asumiselle tarpeellisia virkistysalueita sekä sellaisia pienimuotoisia työtiloja, joista ei aiheudu melua, raskasta liikennettä, ilman pilaantumista tai näihin verrattavia ympäristöhaittoja. Asemakaavassa rakennusten pohjakerrokseen saa osoittaa liike-, työ- ja palvelutiloja. Kerrostalovaltaisella alueella tavoitellaan kaupunkimaista taajamakuva. Suositeltava aluetehokkuus on 0,2

Asuinkerrostalojen ja pientalojen alue

Merkinnällä osoitetaan Kellokosken keskustatoimintojen alueen ympäristö, joka on tarkoitettu kerrostalarakentamiseen sekä tiiville ja matalalle pientalarakentamiselle. Alueelle saa sijoittaa myös asumiselle tarpeellisia lähipalveluita ja virkistysalueita sekä sellaisia pienimuotoisia työtiloja, joista ei aiheudu melua, raskasta liikennettä, ilman pilaantumista tai näihin verrattavia ympäristöhaittoja. Suositeltava aluetehokkuus on 0,15.

Pientalarakentaminen

Pientalarakentamista osoitetaan taajamiin pääväylien varsille. Alueelle saa sijoittaa myös asumiselle tarpeellisia lähipalveluita ja virkistysalueita sekä sellaisia pienimuotoisia työtiloja, joista ei aiheudu melua, raskasta liikennettä, ilman pilaantumista tai näihin verrattavia ympäristöhaittoja. Suositeltava aluetehokkuus on 0,15.

Omakotirakentaminen

Omakotivaltaiset pientaloalueet sijoittuvat tiiviimpien pientaloalueiden kainaloihin, taajaman reunoille. Alue varataan 1–2-asuntoisten erillispientalojen rakentamiseen. Alueelle saa sijoittaa myös asumiselle tarpeellisia lähipalveluita ja virkistysalueita sekä sellaisia pienimuotoisia työtiloja, joista ei aiheudu melua, raskasta liikennettä, ilman pilaantumista tai näihin verrattavia ympäristöhaittoja. Suositeltava aluetehokkuus on 0,1.

Asumisen reservialueet

Asumisen reservialueiksi osoitetaan alueet, joita ei ole tarkoitettu ensisijaisesti ottaa käyttöön yleiskaavan tavoitevuoteen 2040 mennessä. Alueita voidaan ottaa toteutukseen, mikäli se koetaan tarpeelliseksi.

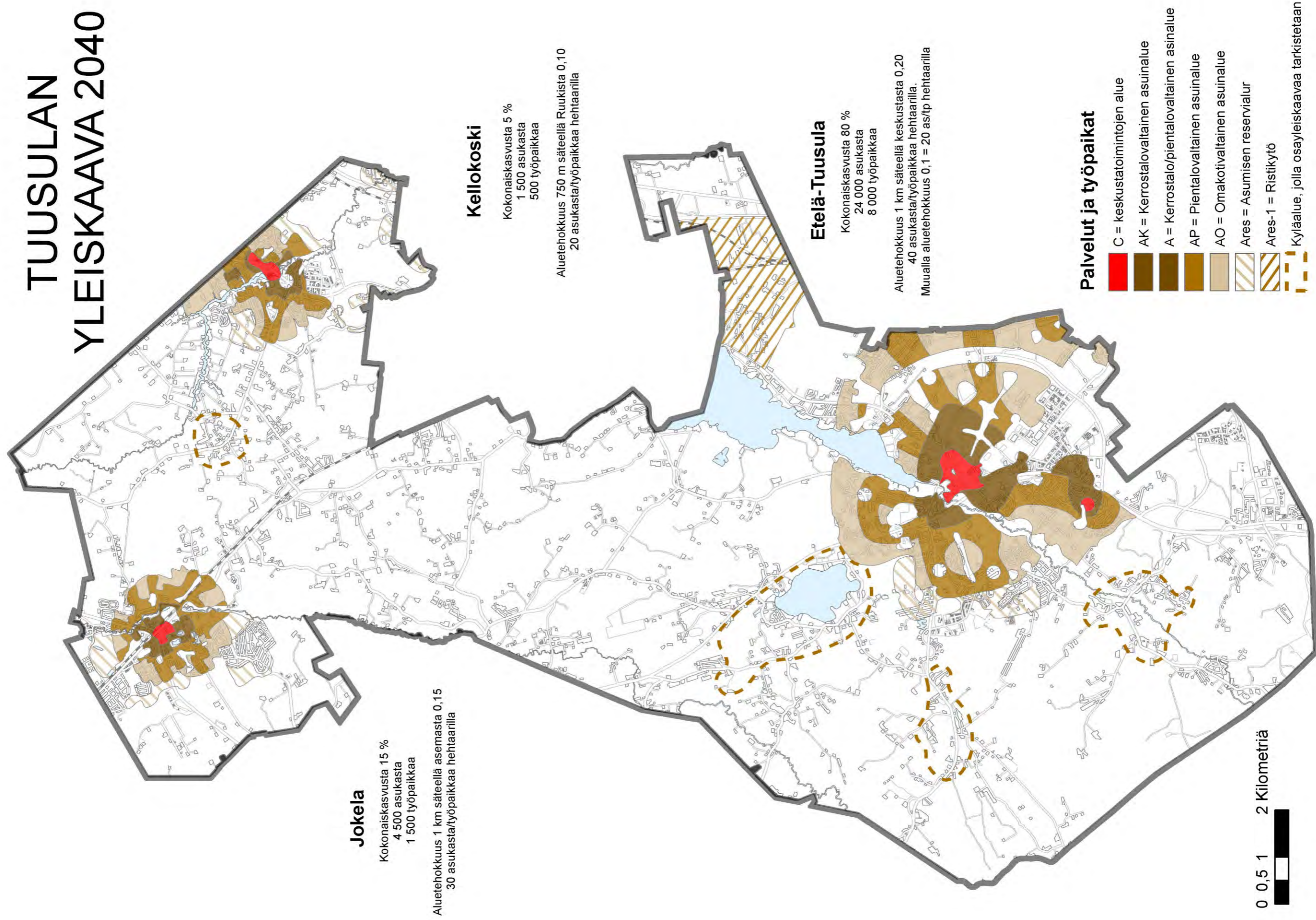
Kylät

Yleiskaavassa osoitetaan neljä kyläaluetta, joita tullaan tarkastelemaan erikseen laadittavilla osayleiskaavoilla. Kylät ovat Linjamäki, Nahkela, Ruotsinkylä ja Rusutjärvi.

Kylät on merkitty myös maakuntakaavaan. Kyläkaavojen tavoitteena on tutkia mahdollisuuksia lisärakentamisen sijoittamiseen pienemmille tonteille ja tiiviimmin kuin 1990-luvulla laadittujen mitoittavien osayleiskaavojen mukaan on mahdollista. Tavoitteena on ohjata laskennallisia hajarakennuspaikkoja mahdollisuuksien mukaan kyläalueen ulkopuolelta itse kyläalueelle. Paras lisärakentamisen paikka sijoittuisi esimerkiksi metsän reunaan ja avoimet peltoaukeat säilytetään vapaina rakentamiselta.

AK	Kerrostalovaltainen asuinalue Merkinnällä osoitetaan asumisen käyttöön varattavat alueet, joiden asuinkerrosalasta pääosa sijoittuu kaupunkimaisiin kerrostaloihin. Alueelle saa sijoittaa myös asumiselle tarpeellisia virkistysalueita sekä sellaisia pienimuotoisia työtiloja, joista ei aiheudu melua, raskasta liikennettä, ilman pilaantumista tai näihin verrattavia ympäristöhaittoja. Suositeltava aluetehokkuus on 0,2.
A	Asuinkerrostalojen ja pientalojen alue Asumisen käyttöön varattavat alueet, joilla sallitaan kerrostalarakentaminen sekä tiivis ja matala pientalarakentaminen. Alueelle saa sijoittaa myös asumiselle tarpeellisia lähipalveluita ja virkistysalueita sekä sellaisia pienimuotoisia työtiloja, joista ei aiheudu melua, raskasta liikennettä, ilman pilaantumista tai näihin verrattavia ympäristöhaittoja. Suositeltava aluetehokkuus on 0,15.
AP	Pientalovaltainen asuinalue Merkinnällä osoitetaan asumisen käyttöön varattavat alueet, joiden asuinkerrosalasta pääosa sijoittuu pientaloihin. Alueelle saa sijoittaa myös asumiselle tarpeellisia lähipalveluita ja virkistysalueita sekä sellaisia pienimuotoisia työtiloja, joista ei aiheudu melua, raskasta liikennettä, ilman pilaantumista tai näihin verrattavia ympäristöhaittoja. Suositeltava aluetehokkuus on 0,15.
AO	Omakotivaltainen asuinalue Alue varataan 1-2 -asuntoisten erillispientalojen rakentamiseen. Alueelle saa sijoittaa myös asumiselle tarpeellisia lähipalveluita ja virkistysalueita sekä sellaisia pienimuotoisia työtiloja, joista ei aiheudu melua, raskasta liikennettä, ilman pilaantumista tai näihin verrattavia ympäristöhaittoja. Suositeltava aluetehokkuus on 0,1.
ARes	Asumisen reservialue.
ARes-1	Ristikytö Uusi asemanseutuun tukeutuva tiivis taajamatoimintojen reservialue.
KY	Kyläalue, jota kehitetään laatimalla alueelle erillinen osayleiskaava.

TUUSULAN YLEISKAAVA 2040

7.4 Kauppa

Merkinnän osoittamalle alueelle voidaan asemakaavassa osoittaa sellaisia vähittäiskaupan suuryksiköjä, jotka kaupan laatu huomioon ottaen voivat perustellusta syystä sijoittua myös keskusta-alueiden ulkopuolelle.

Tuusulan yleiskaava 2040:n seudulliset vähittäiskaupan suuryksiköt sijaitsevat työpaikka-alueilla. Etelä-Tuusulassa näitä alueita on kaksi: Focus ja Itäisen ohikulkutien varsi Sulassa. Näiden laajuus ja mitoitus yleiskaavassa on osoitettu yhteneväiseksi kummallakin alueella tekeillä olevien osayleiskaavojen kanssa. Molempien alueiden enimmäimitoitus on 100 000 k-m². Lisäksi Sulan pohjoisosaan on osoitettu olemassa olevan asemakaavoitetun, tilaa vievän kaupan alue omalla KM- merkinnällään.

Tuusulan itäosassa moottoriteliittymän yhteydessä on Järvenpään ja Tuusulan alueille ulottuva seudullinen vähittäiskaupan suuryksikköalue. Tämän 100 000 k-m²:n suuruisen yksikköalueen suurin osa sijoittuu Järvenpään puolelle. Tuusulan osuus kaupallisista palveluista on noin 30 % ja alue sijoittuu Pohjoisväylän eteläpuolelle.

KM	Seudulliset vähittäiskaupan suuryksiköt kaupallisten palvelujen alue, jolle saa sijoittaa vähittäiskaupan suuryksikön
KM-1	Paikallinen vähittäiskaupan suuryksikkö.

7.5 Elinkeinot ja palvelut

Työpaikat

Tuusulan yleiskaava 2040:ssä erilliset laajat työpaikka-alueet on esitetty omalla merkinnällään TP. Näitä ovat Etelä-Tuusulassa Focus-alue ja Kulomäentien alueet kehä IV:n varrella ja Sulan alue Tuusulan itäväylän varrella sekä Ristikivi alueen länsiosassa. Kehä IV:n ympäristö soveltuu hyvin logistiikalle ja Sulan alue monipuoliselle yritystoiminnalle. Ristikiven alueella on erikoistunutta tuotantotoimintaa. Koko Tuusulan itäväylän varrelle on varattu työpaikka-alueita mahdollistamaan yritysten sijoittuminen hyvien liikenneyhteyksien varrelle. Näille kehittyville alueille voi syntyä useita tuhansia uusia työpaikkoja.

Jokelan merkittävät työpaikka-alueet sijoittuvat pääradan varrelle ja alueen länsiosaan, jossa aluetta laajennetaan Ridasjärventien varrella Päijänne-tunnelin suoja-alueen ulkopuolella. Aluevaraukset mahdollistavat satojen työpaikkojen lisäyksen.

Kellokosken työpaikka-alue on Rajalinna, jonka laajentamiseen yleiskaavassa on varauduttu. Laajennuksien toteutuessa työpaikat voivat lisääntyä merkittävästi.

Tuomalassa on erillinen työpaikka-alue osoitettu Lahdentien ja Lahden moottoritien välialueelle. Logistiikalle ja muulle tilaa vievälle yritystoiminnalle soveltuvalla alueella voi syntyä satoja uusia työpaikkoja.

Kaikille asuntoalueille ja keskustatoimintojen alueille voi syntyä palvelutyöpaikkoja.

- Maantiekylä ja Kehä IV & Focus
- Itäväylä ja Sula
- Ristikiven alue
- Tuomala
- Kellokoski – Rajalinna
- Jokela – Radan varsi ja läntinen työpaikka-alue

Palvelut

Nykyiset palvelukeskittymät on yleiskaavassa osoitettu symbolimerkinnöin. Kunnassa on meneillään palveluverkkoselvitys, jossa linjataan julkisten palveluiden sijainti ja määrä tuleville vuosille. Palveluiden esitystapaa tarkistetaan ehdotusvaiheessa.

Uusille asuntoalueille liikenneväylien solmukohtiin varataan palvelualueita, joille voidaan sijoittaa lähipalveluita asuinalueiden kehittyessä.

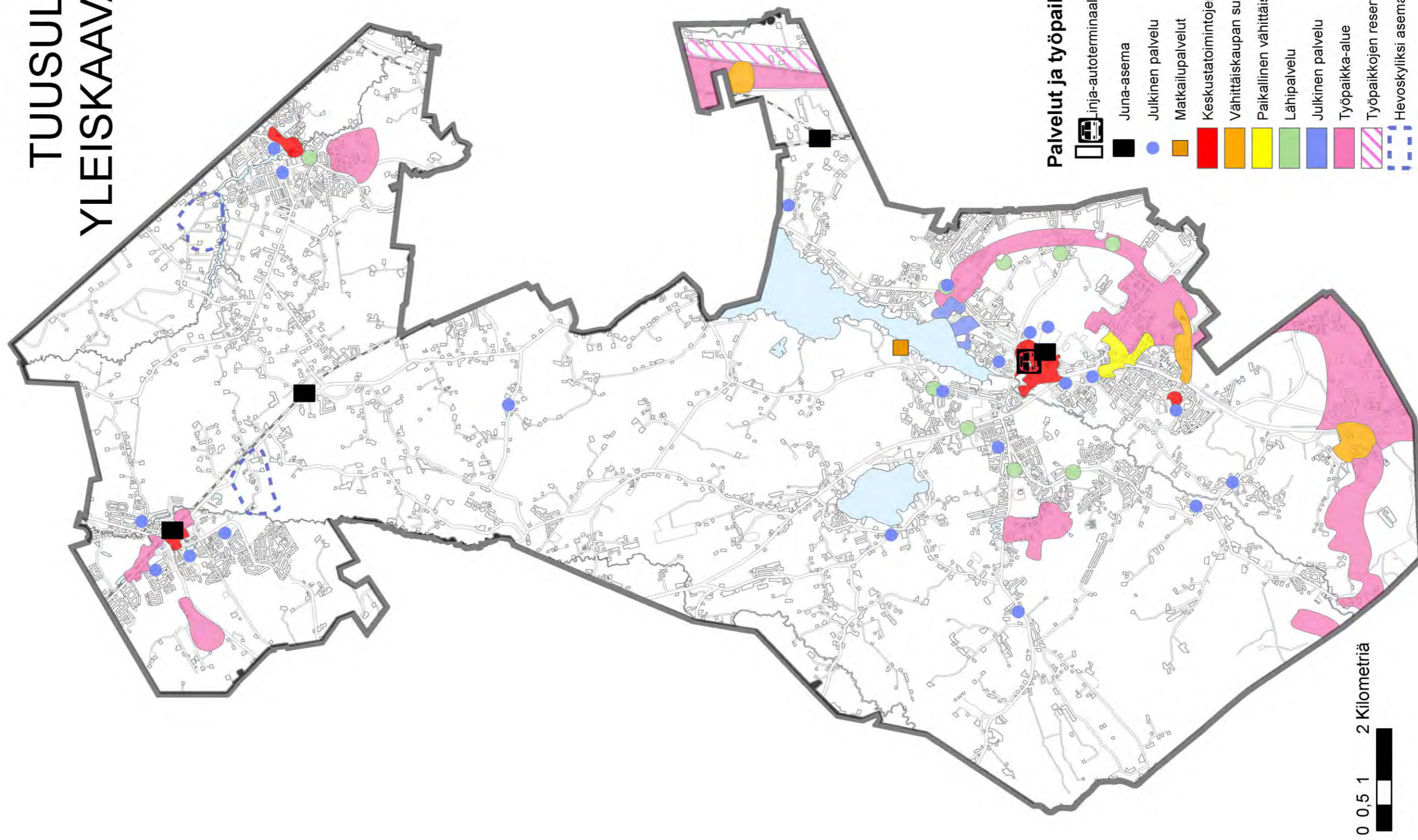
Hevoskylät

Hevosharrastus on kasvava ilmiö. Hevostoiminta on sekoitus asumista, urheilua ja elinkeinotoimintaa. Yhä harvemmin hevosharrastus on maataloutta. 2000-luvun aikana harrastajamäärät ovat liki kolminkertaistuneet, ratsastusharrastajia on nykyisin n. 170 000. Ratsastusharrastus on urbanisoitunut ja siirtynyt kasvukeskusten lähelle, lähelle harrastajia. Tuusula kuuluu pääkaupunkiseudun kasvukeskukseen, jossa hevosharrastuksen paineet tuntuvat tallien määrässä. Rusutjärven kyläkaavassa tutkitaan mahdollisuutta sijoittaa hevostoimintaan kyläalueen pohjoisiin osiin. Muita mahdollisia hevosalueina tarkasteltavia kohtia ovat Jokelan taajaman eteläosa sekä Kellokosken pohjoisosa.

PY	Julkisten palvelujen ja hallinnon alue
	Julkisten lähipalveluiden keskus
TP	Työpaikka-alue
TPres	Työpaikkojen reservialue.
	Hevosiin liittyvään elinkeinotoimintaan osoitettava alue. Alue tullaan asemakaavoittamaan.

(Kartta seuraavalla sivulla.)

TUUSULAN YLEISKAAVA 2040

7.6 Virkistys

Retkeily- ja ulkoilualueet

Yleiskaavakartalla osoitetaan **retkeily- ja ulkoilualue** -merkinnällä kunnan merkittävimmät retkeily- ja ulkoilualueet. Jatkosuunnittelussa alueille voidaan osoittaa erilaisia toimintoja varten tarpeellisia osa-alueita ja reittejä. Retkeily- ja ulkoilualueilla toteutettavat rakenteet tulee sovittaa maastoon siten, että kulttuuriympäristö, maisema ja luonnon erityispiirteet tulevat huomioon otetuksi. Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on varmistettava myös sujuvat kevyen liikenteen yhteydet retkeilykohteista asuinalueille.

Yleiskaavan yksi tärkeä tavoite on turvata riittävästi alueita virkistykseen. Retkeily- ja ulkoilualueet ovat laajoja kokonaisuuksia, joilla on merkitystä niin kunnan kuin jossain tapauksissa myös maakunnan tasolla.

Alueella sallitaan retkeilyalueen luonteeseen sopiva, virkistystoimintoja palveleva vähäinen rakentaminen. Rakentaminen ei saa vaarantaa alueen luonnetta yhtenäisenä viheralueena.

Sarvikallion ulkoilualue on 36 hehtaarin kokoinen alue Tuusulanjärven länsirannalla. Kalliojyrkänteeltä on huimaavat näkymät järvelle sekä Järvenpään että Tuusulan suuntaan. Uudenmaan virkistysalueyhdistys hoitaa Tuusulan kunnan omistamaa luonnonsuojelualuetta. Alue on virkistysalueena myös maakuntakaavassa.

Ruotsinkylän tutkimusmetsä on noin 450 hehtaarin suuruinen Metsähallituksen alue. Tutkimusmetsissä voi patikoida, maastopyöräillä ja jopa ratsastaa. Alueelle tullaan ulkoilemaan myös naapurikunnista. Tutkimusmetsä ylsi Vuoden Retkikohde 2013 - finaaliin saakka.

Alueelta löytyy karuja avokallioita ja kangasmetsiä, tuoreita ja kuivia kankaita sekä reheviä puronvarsilehtoja. Alueella on eri kehitysvaiheessa olevia metsiköitä sekä lukuisia ulkomaisten puulajien viljelmiä. Alueella on kolme merkittyä polkua: Paratiisinmäen puulajipolku, Lehtikuusenmäen polku sekä Raition reitti, joka sijaitsee Tuusulan Pirunkorven alueella. Lisäksi alueella risteilee muita polkuja ja reittejä.

Tutkimusmetsien alue on merkitty myös maakuntakaavaan ja sitä pidetään yhtenä askelkivenä ja Helsingin seudun viherkehän merkittävänä osana yhdessä Sipoon korven sekä Nuuksion kansallispuistojen kanssa.

Länsi-Jokelassa sijaitseva **Lepokallion** ja **Temmonmäen** alue on näyttävä kalliainen mäki, jossa on virkistyspolkuja. Lepokallion alueella on valaistu kuntorata ja talvella hiihtoreitti. Alueelta löytyi Keiron luontoselvityksessä paikallisesti erittäin arvokkaita luontokohteita. Lepokallioon johtavat ulkoilureittiyhteydet vesitorninmäen lähivirkistysalueelta ja Pertun koululta Temmonpuiston kautta. Ulkoilureitit risteävät eri tasossa Nukarintien kanssa.

Urheilu- ja virkistystoimintojen alue

Yleiskaavakartalla osoitetaan **urheilu- ja virkistystoimintojen alue** -merkinnällä kunnan liikunta- ja urheilualueet. Jatkosuunnittelussa tulee huomioida, että liikuntamahdollisuudet tulee taata mahdollisimman tasapuolisesti eri väestö- ja ikäryhmille. Uimahallien ja jäähallien sekä muiden erikoispalveluiden sijoittaminen suunnitellaan siten, että ne palvelevat mahdollisimman tasapuolisesti kaikkia

kuntalaisia. Urheilukeskusten ja liikuntalaitosten tehokas käyttö tukee kaiken ikäisten ja tasoisten kuntalaisten liikunnan harrastamista. Suurten urheiluhallien perustamista selvitetään yhteistyössä naapurikuntien kanssa.

Hyrylän urheilukeskus on Tuusulan kilpaurheilu- ja lajikohtaiseen harjoittelun monipuolisin alue. Urheilukeskuksessa on jäähalli, jalkapallohalli, pallokentät, tennis-, squash-, salibandy ja sulkapallokentät. Alueella on kesäisin myös uimaranta, skeittaus, frisbeegolfradat. Talvisin alueella risteilee useita eripituisia hiihtolatuja.

Urheilukeskuksen alue on useiden ikäryhmien käytössä, joten alueelle kulkevia kevyen liikenteen yhteyksiä kehitetään edelleen sujuvammiksi. Lisäksi huolehditaan viereen rakentuvan, noin 10 000 asukkaan, Rykmentinpuiston keskuspuiston ja virkistysreittien yhteyksistä. Alueiden liikunta ja virkistyspalvelut täydentävät toisiaan.

Rykmentinpuiston osayleiskaavassa alueelle on osoitettu suuri keskuspuisto, joka toimii koko alueen keskeisenä viheralueena. Suunnittelun tarkoituksena on luoda yhtenäinen viheralueverkosto, joka ympäröi rakennettuja alueita. Alueelle on suunnitteilla kattavat ulkoilureitit, monipuoliset kevyen liikenteen väylät kaikkiin suuntiin sekä kevyen liikenteen laatukäytävä Keravalle ja Saviolle.

Kellokosken urheilu- ja liikuntakeskus sijaitsee Koulutiellä, sieltä löytyy jäähalli ja 6-ratainen urheilukenttä harjoituskenttä sekä pallokentät (nurmi ja hiekka).

Jokelan urheilu- ja liikuntakeskus sijaitsee Lepolassa ja siellä on 6-ratainen harjoituskenttä, heittopaikka, pallokentät (nurmi ja hiekka) sekä tenniskenttä. Tuusulassa on viime vuosina rakennettu suurempia lähiliikuntapaikkoja ja -alueita, joiden luonne perustuu maksuttomuuteen ja vapaaseen käyttöön: Jokelan Notkokuistosta, Kellokosken Roinilasta sekä Hyrylän Hyökkälän koululta löytyvät monipuoliset lähiliikunta-alueet.

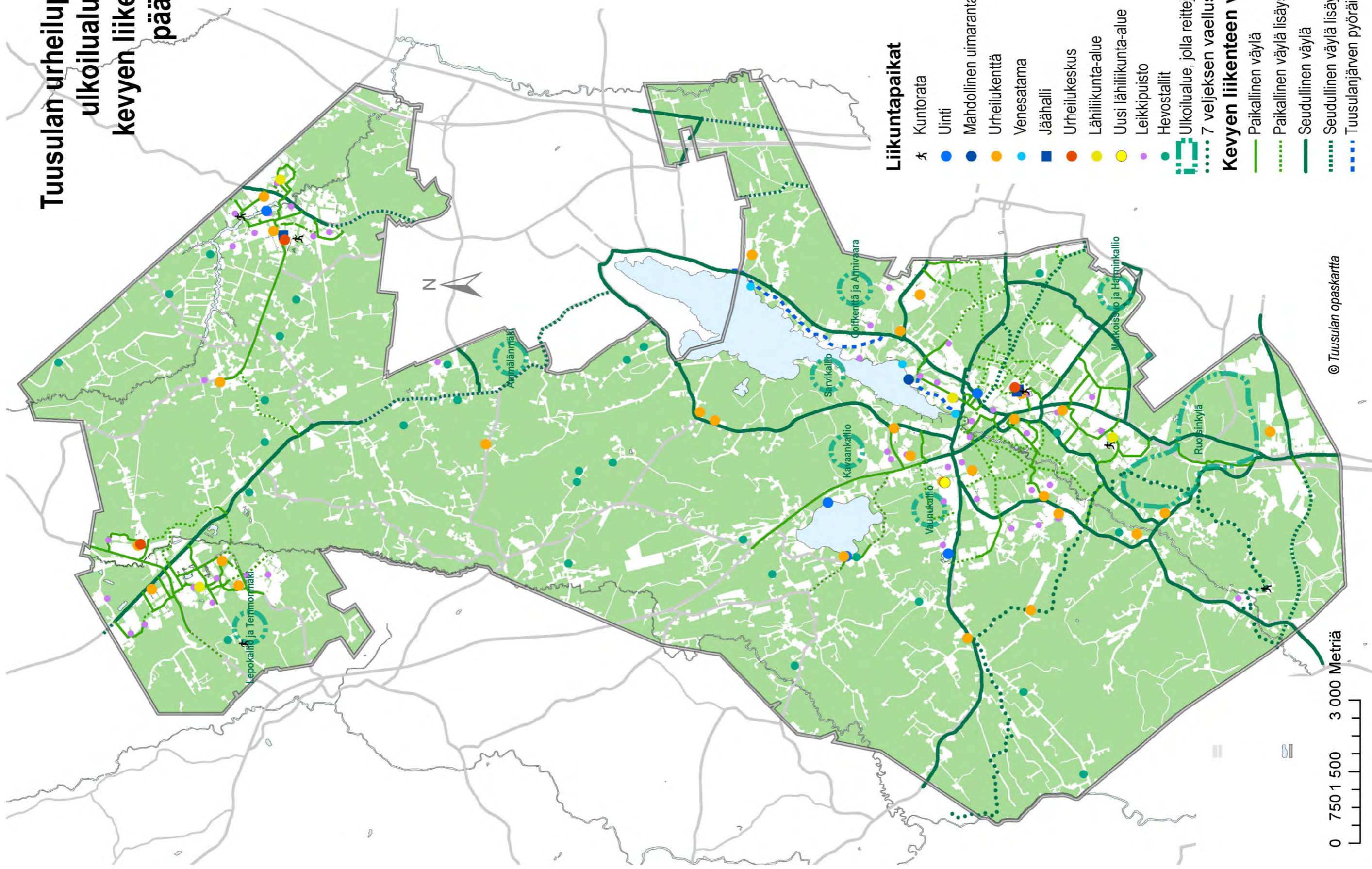
Lähiliikuntapaikkojen rakentaminen keskittyy pääasiassa päiväkotien ja koulujen läheisyyteen, mutta vastaavanlaisia alueita suunnitellaan tulevaisuudessa tarvittaessa myös uusille asuinalueille.

Golfkentän alue sijaitsee Tuusulanjärven rannalla ja jatkuu Järvenpääntien yli myös Tuomalan alueelle. Golfkenttää ollaan suunniteltu laajennettavan Saksanpellon suuntaan. Tarkemmassa suunnittelussa täytyy huomioida Tuomalansuon alueen toimiminen virkistyskäytössä sekä ulkoilureittien katkeamattomuus.

Tuusulasta löytyy suosittuja **uimapaikkoja** jokivarsilta, Rusutjärveltä, Lahelan Häklin montusta sekä Hyrylän urheilupuistosta. Hyrylän Klaavolantiellä on arvostettu ja suosittu uimahalli. Asukkaat ovat toivoneet julkista uimarantaa myös Tuusulan puoleiselle Tuusulanjärven rannalle. Vuoden 2014 keväällä alettiin selvittää mahdollista julkisen uimarannan sijaintipaikkaa Tuusulanjärvelle.

Pienialaiset lähiliikunta-alueet näkyvät pistemäisinä kohteina seuraavan sivun liitekartalla.

Tuusulan urheilupaikat, ulkoilualueet ja kevyen liikenteen pääväylät

Lähivirkistysalueet

Alue varataan yleiseen virkistystoimintaan ja lähiulkoiluun. Alueella sallitaan ulkoilua tai muuta yleistä virkistystoimintaa palveleva rakentaminen. Maisemaa muuttava maanrakennustyö, puiden kaataminen tai muu näihin verrattava metsänhoito ei ole näillä alueilla suositeltavaa.

Lähivirkistysalueilla on suuri merkitys myös ekologisten verkostojen toimivuudelle ja luonnon moninaisuudelle, joten alueilla suositetaan hallitun luonnontilan mukaista hoitomuotoa. Toiminnallisesti asukkaita palvelevat parhaiten riittävän laajat lähivirkistysalueet ja taajamametsät, jotka sijaitsevat kävelyetäisyydellä ja joihin on turvalliset kevyen liikenteen yhteydet.

Kavaankallion alueella on virkistysreittejä ja alue toimii paikallisten lähivirkistysalueena.

Rusutjärven itärannan harjualueella on jo vuosikymmenien ajan ollut uimaranta sekä leirikeskustoimintaa. Ranta sijaitsee kauniilla harjualueella mäntymetsän rajaamana.

Annivaaran ja Tuomalansuon alueella kulkee virkistyspolkuja, kallioiden laelta on kauniit näkymät. Tuomalansuon länsipuolen valaistu lenkkipolku ja latu yhdistävät Annivaaran polkuihin.

Hirvikallion lakialue on virkistyskäytössä Nuppulinnassa, talvisin radan pohjoispuolisilla peltoaukeilla kulkee latu. Vieressä sijaitsevalla Lonkerinkorven luonnonsuojelualueella, purolehdossa on merkittyjä luontopolkuja.

Purolan **Ämmälänmäki** on maisemallisesti hieno kallioselänne. Alue on lähiasukkaiden käyttämä virkistysalue ja siellä on ulkoilumaja, polkuverkosto ja talvisin latureitti. Alueen läpi kulkee myös kaavaan merkitty ekologinen yhteystarve, joka kulkee aina Tuusulan eteläosasta Tuusulanjokivartta pitkin, Tuusulanjärven Natura-alueiden kautta, Järvenpään Vanhankylän niemeen ja sieltä edelleen kohti Purolaa ja pohjoista.

Kellokosken tärkein virkistysalue koostuu hoidettujen puistojen, leikkipaikkojen ja lähivirkistysalueiden muodostamasta kokonaisuudesta Keravanjoen molemmin puolin. Kellokosken osayleiskaavaan liittyvänä erillisenä selvityksenä valmistui Sirpa Mäkilän diplomityö Keravanjoen ranta-alueiden virkistyskäytöstä Kellokoskella.

Harminkallio–Matkoissuo on niin ikään läheisten omakotitalojen asukkaiden lähivirkistysmetsää. Harminkallion ympäri kiertää ulkoilupolku, matkoissuon yli kulkee kapeimmassa kohdassa polku.

Tarkemmassa suunnittelussa selvitetään uusien lähivirkistysalueiden tarve yksityiskohtaisemmin. Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa täytyy varmistaa virkistysalueiden välisten virkistysreittien katkeamattomuus. Uusia reittejä ja virkistysmetsiä perustetaan tarpeen ja mahdollisuuksien mukaan.

Viheralue

Kun yhdyskuntarakenne tiivistyy, korostuu pienempienkin viheralueiden ja puistojen merkitys viihtyvyyden osatekijänä.

Tuusulan jokaisesta keskuksesta tulee alueiden tiivistymisen myötä löytyä keskeinen ja korkeasti hoidettu ja riittävän laaja puistoalue, jossa eri-ikäiset asukkaat voivat luontevasti viettää aikaansa, tavata toisiaan ja luoda sosiaalisia verkostojaan. Keskeisiltä

puistoalueilta pitää löytyä monenlaisia toimintoja, jotta erilaiset ja eri-ikäiset ihmiset voivat viettää niissä aikaansa.

Rykmentinpuistoon on suunnitteilla suuri keskuspuisto, jonne tulee erilaisia toimintoja: lähiliikuntapaikkoja, taidetta, vesiaiheita, perhepuisto sekä laaja oleskelunurmi.

Tarkemmassa suunnittelussa osoitetaan tiiviisti rakennettaville ja keskeisille alueille riittävä määrä puistoja sekä leikkipaikkoja. Viheralueiden määrittely tarkentuu tekeillä olevassa viheraluestrategiassa, jonka avulla pyritään myös hahmottamaan kunnan eri keskusten tärkeimmät puistot.

Viheryhteystarve

Yleiskaavakartalla osoitetaan tärkeät viheryhteydet. Taajamissa viheryhteydet ovat pääosin kapeampia ja muodostuvat puistojen, lähimetsien ja leikkipaikkojen välisistä yhteyksistä sekä kevyen liikenteen väylistä. Asemakaavoissa tai osayleiskaavoissa tulee yleiskaavaan merkitty viheryhteys kaavoittaa S-, V- tai M-alueeksi.

Ekologinen yhteystarve

Taajama-alueiden ulkopuolella olevat viheryhteydet toimivat **ekologisina yhteyksinä**, jotka muodostuvat vaihtelevista maisemaelementeistä ja jotka mahdollistavat eliöiden luonnollisen liikkumisen elinalueelta toiselle.

Ekologiset yhteydet voivat olla pitkiä, keskeytyksettömiä kasvillisuusvöitä, kuten pensasaitoja, metsäkaistaleita ja jokipenkköjen kasvillisuutta. Tässä yleiskaavaluonnoksessa ekologiset yhteydet on hahmoteltu kulkemaan arvokkaiden luontokohteiden, olemassa olevien luonnonsuojelualueiden sekä maa- ja metsätalouskäytössä olevien vyöhykkeiden kautta. Tärkeät ekologiset yhteydet kulkevat Tuusulassa jokivarsia pitkin.

Ekologinen verkosto muodostuu luonnon ydinalueista ja ekologisista yhteyksistä. Toimiva ekologinen verkosto monipuolistaa taajamien eläinlajistoa ja ylläpitää luonnonalueiden, metsäalueiden ja taajamien viheralueiden ekologista toimintaa ja luonnon monimuotoisuutta. Ekologisten yhteyksien säilyttämisen tavoitteena on kytkeä pirstoutuvassa ympäristössä jäljelle jäävät luonnontilaiset kohteet yhteen, mikä on alueiden lajiston säilymiselle tärkeää.

Tuusulan jokien varret

Tuusulan joet toimivat ekologisina yhteyksinä, mutta niillä on myös virkistyksellisiä sekä maisemallisia arvoja, joten niillä on aivan oma kaavamerkintä taajama-alueiden ulkopuolella. Jokivarsia hyödynnetään kaikissa taajamissa viherverkoston perusrunkona. Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee pitää mielessä alueen merkittävät luontoarvot.

Tuusulanjokivarsi

Kun Lahelanpellon alueet rakentuvat, lisääntyy Tuusulanjokivarren merkitys virkistyskäytössä. Alueelle tarvitaan lisää virkistysreittejä sekä kevyen liikenteen väyliä, joita voidaan hyödyntää myös työmatkojen taittamiseen. Jokivarsi säilytetään rakentamattomana. Mahdollisten hulevesien johtamisessa jokeen käytetään luonnonmukaisia menetelmiä ja huomioidaan joen luontoarvot. Joen rannat toimivat tärkeänä ekologisena yhteytenä. Monet joen kohdat ovat myös

luontoselvitysten mukaan uhanalaisten eläinlajien elinympäristöä. Yleiskaavan luontoselvityksessä jokivarsi muodostaa ekologisen kokonaisuuden, Ruotsinkylä-Myllykylä II osayleiskaavan luontoselvityksessä jokivarsi on useammassa kohtaa uhanalaisten lajien elinympäristöä. Elinympäristöt merkitään yleiskaavakarttaan SL-merkinnällä.

Tuusulanjärvestä lähtevä Tuusulanjoki virtaa murroslaaksoa pitkin koillisesta lounaaseen ja laskee Vantaanjokeen. Joki on 15 kilometriä pitkä. Joen vedenlaatu on riippuvainen Tuusulanjärven kunnosta. Vuonna 2012 laaditun ELY:n selvityksen mukaan pintavesien ekologinen tila oli silloin tyydyttävä. Joen yläjuoksulla on joen pienet saaret ja lammikkoiset ja suurruohoniittyiset joenvarret. Kyseessä on kunnostuksessa muotoutunutta jokimaisemaa. Vesikasvillisuus ilmentää rehevöityneisyyttä.

Tuusulanjokea on perattu 1930-luvulla maankuivautustarkoituksissa ja siivottu 1960-luvulla. Uusin kunnostushanke toteutettiin vuosina 2006–2009, jolloin joen tilaa ja käyttökelpoisuutta parannettiin luonnonmukaisen kunnostuksen keinoin. Hankkeessa perattiin jokea, rakennettiin koskimaisia pohjakynnyksiä ja vahvistettiin sortuvia reunuksia. Tuolloin tehtiin myös maisemallisia ja virkistysarvoja kohottavia kunnostustöitä, mm. kosteikkoaltaita ja -lampia.

Keravanjoen varrella on maataloustoimintaa, loma-asutusta sekä pohjoisessa koskematon ja suojeltua jokivartta. Kellokosken keskustan läheisyydessä joen varrella on puistoja, arvokkaita kulttuurikohteita, uimaranta sekä leikkipaikkoja. Alue muodostaa virkistyskäytöllisen kokonaisuuden. Joen varteen on hahmoteltu Kellokosken osayleiskaavassa uusia ulkoilureittejä.

Taajaman ulkopuolella Keravanjokivarsi nousi Kellokosken osayleiskaavan luontoselvityksessä luonnon ydinalueeksi. Jokivartta pitkin kulkee myös maakuntakaavassa viheryhteys Haarajoelta Järvenpään puolelle.

Jokelan läpi virtaa voimakkaasti meanderoiva **Palojoki**, joka alkaa ensimmäisen Salpausselän harjuilla muodostuvista puroista Hyvinkään Mustamännistön ja Tehtaansuon alueilta. Joki virtaa hiesu- ja saviperäisessä, tehokkaasti viljellyssä laaksossa päätyen 45 kilometrin jälkeen Vantaanjokeen. Jokivarsi osoitetaan taajamassa virkistyskäyttöön.

Seitsemän veljeksien vaellusreitti

Mikko Lamminpää teki esiselvityksen vuonna 2013 **Seitsemän veljeksien vaellusreit**in uutta linjausta varten. Aiemmin linjattu reitti kulkee Ruotsinkylän maa-ainestenottoalueella, eikä sitä ole Tuusulassa koskaan tehty, reitti on sen sijaan toteutettu Nurmijärvellä ja Hyvinkäällä. Seitsemän veljeksien vaellusreitti lähtee Helsingistä Aleksis Kiven patsaalta, josta se jatkuu Vantaan, Tuusulan ja Nurmijärven kautta aina Hyvinkäälle saakka.

Uuden linjauksen myötä reitti pitenis ja siirtyisi lähemmäs Tuusulan asutusta ja Hyrylää. Uusi linjaus hyödyntää osin vanhoja historiallisia teitä, kulkee historiallisten kyläalueiden kautta ja hyödyntää Ruotsinkylän tutkimusmetsien olemassa olevaa reitistöä.

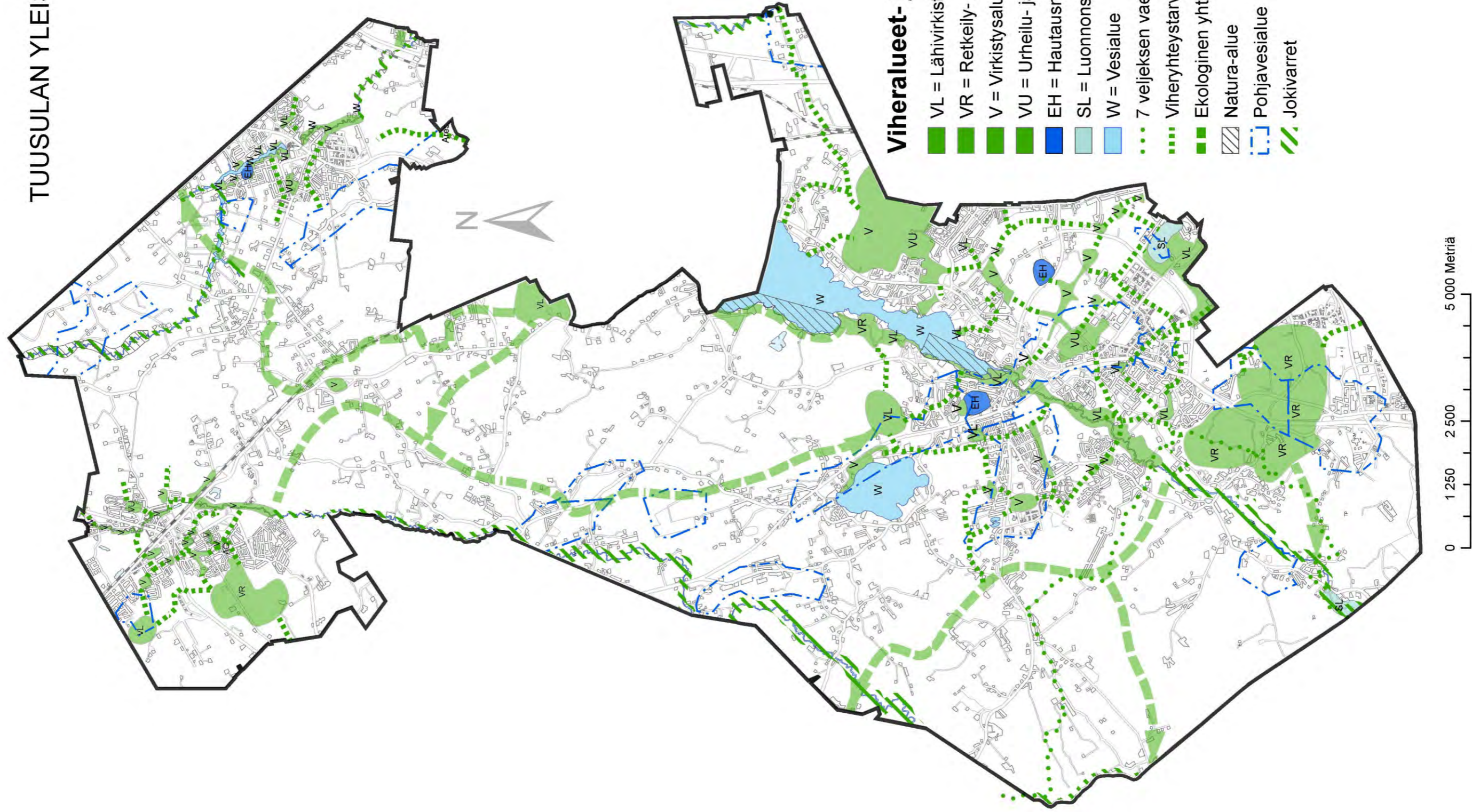
Muut ulkoilureitit

Tuusulan nykyisissä taajamametsissä (VL) kulkee monia asukkaiden käyttämiä virkistyspolkuja. Suosituimmille alueille sekä alueille, joissa arvokkaat luontoarvot voivat olla vaarassa, merkitään jatkosuunnittelussa ulkoilureittejä ja mikäli luontoarvot ovat vaarassa, voidaan metsään toteuttaa luonnonmukaisia esteitä kulun estämiseksi niissä.

Ulkoilureitit tai ohjeelliset ulkoilureitit selvitetään tarkemmin tämän yleiskaavan

jatkotyössä sekä viheralustrategiassa.

	Alue varataan päivittäiseen virkistykseen ja ulkoiluun. Alueen suunnittelussa ja toteutuksessa on kiinnitettävä erityistä huomiota ympäristön laatuun.
	Alue varataan yleiseen virkistystoimintaan ja lähiulkoiluun sekä luonnon kokemiseen. Alueen suunnittelussa ja toteutuksessa tulee kiinnittää erityistä huomiota ulkoilun ohjaamiseen ja ympäristön laatuun. Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on varmistettava myös sujuvat kevyen liikenteen yhteydet virkistysalueelta asuinalueille.
	Alue varataan urheilu- ja virkistystoimintaa varten. Alueelle saa rakentaa urheilu- ja virkistystoimintaa palvelevia rakennuksia, rakennelmia ja kenttiä asemakaavan mukaan.
	Alue varataan yleiseen retkeily- ja ulkoilutoimintaan. Jatkosuunnittelussa alueelle voidaan osoittaa erilaisia toimintoja varten tarpeellisia alueita tai reittejä. Retkeily- ja ulkoilualueilla toteutettavat rakenteet tulee sovittaa maastoon siten, että kulttuuriympäristö, maisema ja luonnon erityispiirteet tulevat huomioon otetuksi. Taajaman ulkopuolisissa, laajemmissa virkistysmetsissä toimenpiteiden tarkoituksena tulisi olla alueen luonnonarvojen säilyttäminen ja palauttaminen sekä käytöstä aiheutuvien haittojen vähentäminen.
	Tuusulan jokien varret huomioidaan yksityisemmässä kaavoituksessa arvokkaina kohteina, joille voidaan osoittaa virkistyskäyttöä ja -reittejä. Tuusulan joet toimivat ekologisina yhteyksinä, mutta niillä on myös virkistyskäyttöä sekä maisemallisia arvoja, joten ne on merkitty omalla tunnuksellaan taajama-alueiden ulkopuolelle.
	Ekologinen yhteystarve
	Viheryhteystarve. Yhteyden tarkempi toteutustapa ratkaistaan asemakaavoituksella.
	Seitsemän veljeksien vaellusreitti

Viheralueet- ja yhteydet

- VL = Lähivirkistysalue
- VR = Retkeily- ja ulkoilualue
- V = Virkistysalue
- VU = Urheilu- ja virkistystoimintojen alue
- EH = Hautausmaa-alue
- SL = Luonnonsuojelualue
- W = Vesialue
- ⋯ 7 veljeksen vaellusreitti
- ⋯ Viheryhteystarve
- Ekologinen yhteystarve
- Natura-alue
- - - Pohjavesialue
- / / / Jokivarret

7.7 Liikenne

Kaavaluonnoksen liikenneverkko perustuu yleiskaavan rakennemalleista laadittuun liikenteelliseen arviointiin. Rakennemallityön yhteydessä arvioitiin eri rakennemallivaihtoehtojen liikenteellisiä vaikutuksia ja tarvittavia liikenteellisiä toimenpiteitä.

Kaavaluonnoksessa on esitetty seudullinen, pääosin ELY-keskuksen hallinnoimaan kanta- ja maantieverkkoon perustuva päätieverkko. Luonnoksessa on lisäksi esitetty tehokkaamman maankäytön alueiden kannalta merkittävä keskeinen pää- ja kokoojakatuverkko. Kaavaluonnoksessa esitetään kaavan tavoitevuoteen mennessä toteutuvaksi oletettavat uudet väyläyhteydet samoin kuin olemassa olevat väylät. Lisäksi kaavaluonnoksessa esitetään suunnitteilla olevien uusien väylien vaihtoehtoisia linjauksia sekä kaavan tavoitevuoden jälkeen mahdollisesti toteuttavia uusia väyliä. Vaihtoehtoisten linjausten ja uusien väylien osalta laaditaan ehdotusvaiheeseen mennessä tarkemmat liikenteellisten vaikutusten arvioinnit, joiden pohjalta valitaan tarkoituksenmukaisimmat yhteydet ja linjaukset. Kaavaluonnoksen liitekartalla esitetään liikenneverkko, jossa on eroteltuna uudet ja parannettavat väylät ja liittymät.

Keskeisimmät uudet väylät ovat Tuusulan itäväylän jatkaminen Kulloontieltä Järvenpääntielle Kirkonkylän liittymään sekä itäväylän ja sen liittymien parantaminen. Itäväylä tulee muuttumaan kaksiajorataiseksi eritasoliittymän varustetuksi väyläksi. Tuusulanväylän ja Tuusulan itäväylän liittymä muutetaan eritasoliittymäksi ja Tuusulanväylältä etelästä tuleva pääsuuntaa ohjataan Tuusulan itäväylälle. Itäväylän parantamisella ohjataan Järvenpään suuntaan kulkeva läpikulkuliikenne pois ruuhkaiselta Tuusulanväylä-Järvenpääntie -osuudelta ja parannetaan Hyrylän keskustan liikenteen välityskykyä. Itäväylän parantaminen turvaa myös Rykmentinpuiston ja Sulan alueen uuden maankäytön synnyttämän liikenteen sujuvuuden ja parantaa seudullisen liikenteen toimivuutta Keravan suuntaan.

Hyrylän keskustan länsipuolisten asuinalueiden osalta kaavaluonnoksessa esitetään uusi kokoojakatuyhteys Lahelantieltä Hyrylän keskustaan. Lisäksi Helsingin suunnan yhteyksien parantamiseksi on kaavaluonnoksessa esitetty vaihtoehtoisina ja jatkosuunnittelussa tarkemmin tutkittavina ratkaisuna Lahelanorren eteläinen haara ja Tuusulanjoentien jatkaminen Tuusulanväylälle. Näiden yhteyksien myötä parannetaan Hämeentien (kt45) toimivuutta ja ohjataan kunnan sisäistä liikennettä maantieverkolta katuverkolle.

Kaavaluonnoksessa on esitetty uusille tehokkaamman maankäytön alueille kokoojakatuvaraukset, joilla turvataan uusien alueiden liittyminen olemassa olevaan liikenneverkkoon ja parannetaan liikenteen toimivuutta luomalla verkkomainen liikenneratkaistu.

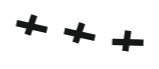

Hyrylän läntinen ohikulkutie on esitetty kaavaluonnoksessa tavoitevuoden jälkeen toteutettavaksi hankkeeksi. Ehdotusvaiheessa tehtävässä tarkemmassa liikenteellisten vaikutusten arvioinnissa tutkitaan läntisen ohikulkutien tarve ja mahdollisten vaihtoehtoisten järjestelyiden toteuttaminen ja arvioidaan läntisen ohikulkutien varauksen tarpeellisuutta.

Yleiskaavatyön tavoitteena on vähentää henkilöautoriippuvuutta ja parantaa joukkoliikenteen toimintaedellytyksiä, kevyen liikenteen osuutta sekä parantaa liikenneturvallisuutta. Maankäytön tiivistäminen olemassa olevien taajamien läheisyydessä luo edellytykset kevyen liikenteen ja joukkoliikenteen kulkumuoto-osuuden kasvattamiselle ja ajoneuvoliikennemäärien kasvun hillitsemiselle. Keskeisten, tehokkaamman maankäytön alueita palvelevien kokoojakatujen linjaukset on suunniteltu

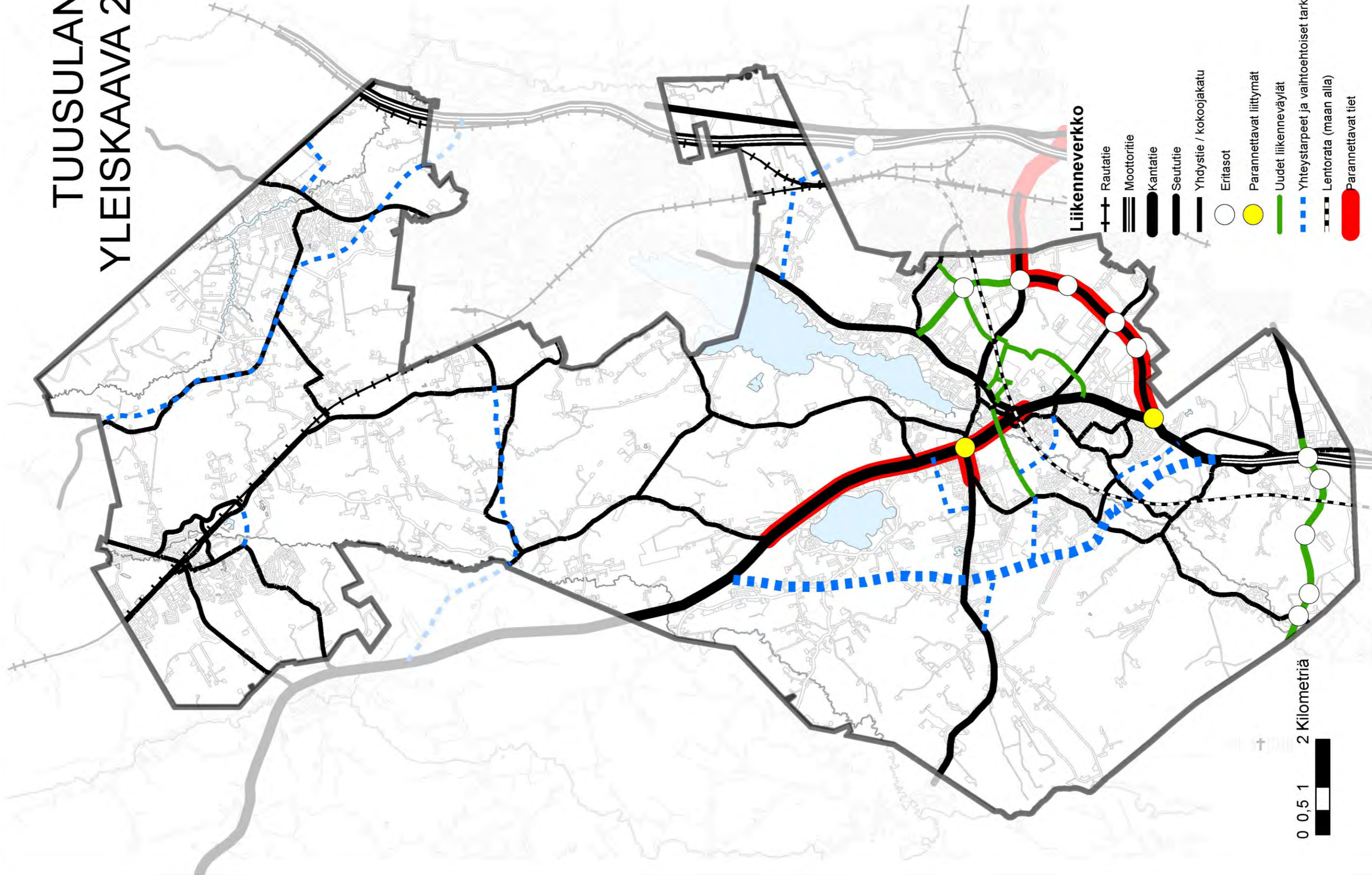
joukkoliikenteen saavutettavuuden ja sujuvuuden näkökulmasta, jotta mahdollistetaan joukkoliikenteen hyvän palvelutason kustannustehokas toteuttaminen.

Kaavaluonnoksen yhteydessä on myös tehty kevyen liikenteen tavoiteverkko, jossa keskeisenä periaatteena on suorien ja laadukkaiden kevyen liikenteen yhteyksien luominen asuinalueiden ja palveluiden välille kevyen liikenteen kilpailukyvyyn parantamiseksi. Kattavan kevyen liikenteen verkoston ja tiivistyvän rakenteen myötä lähipalvelut tulevat kevyen liikenteen saavutettaviin ja kevyt liikenne saadaan nopeimmaksi ja houkuttelevimmaksi kulkumuodoksi lyhyillä matkoilla. Kevyttä liikennettä priorisoimalla ja sen olosuhteita parantamalla sekä joukkoliikenteen houkuttelevuutta parantamalla voidaan vähentää henkilöautoliikenteen osuutta. Samoin näillä toimenpiteillä on myönteinen vaikutus liikennekulttuurin kehittymiseen kestäviä kulkumuotoja suosivaksi ja sitä kautta myös liikenneturvallisuus paranee.

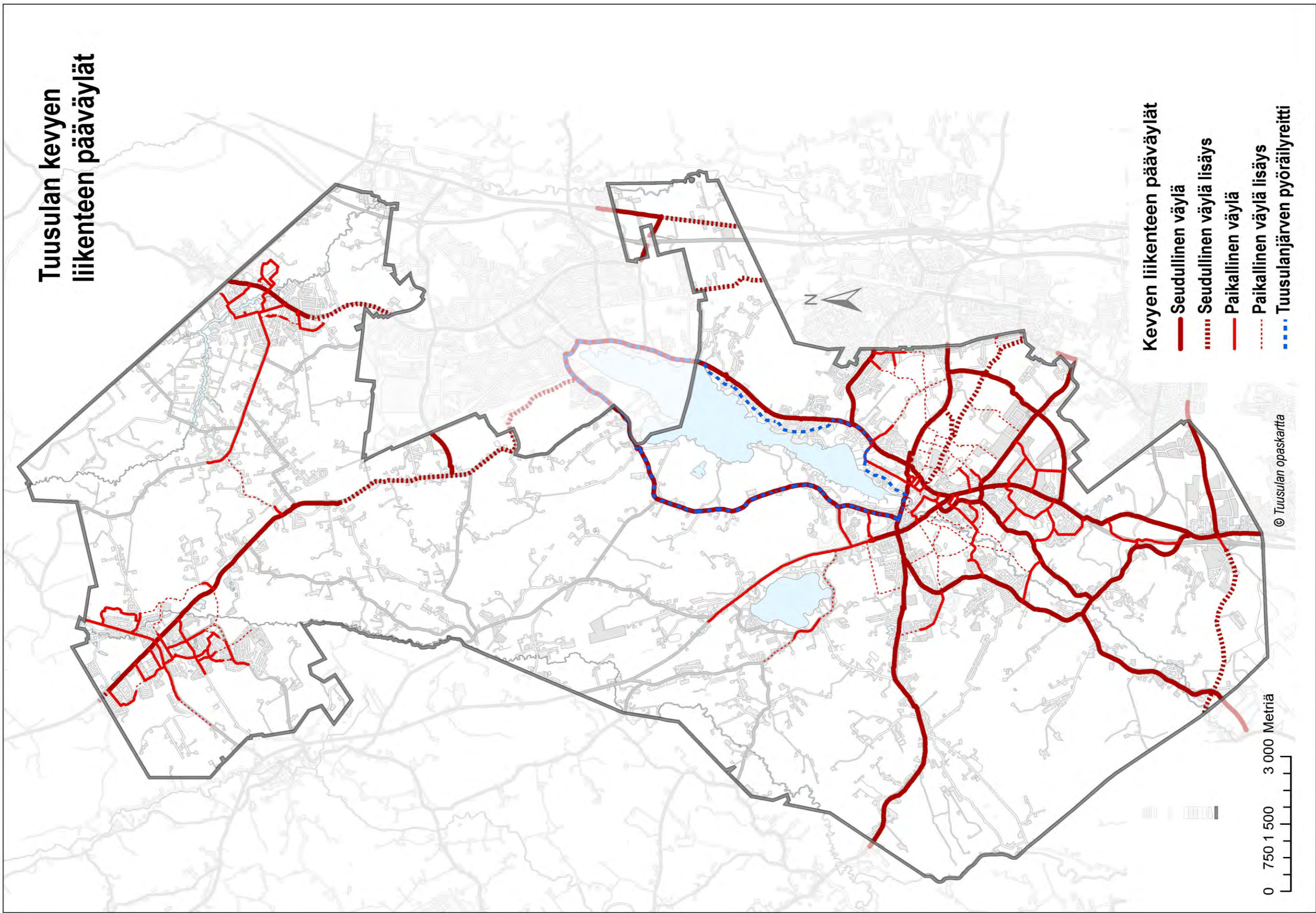
Yleiskaavaluonnoksessa on esitetty Lentoasemalta pohjoiseen suuntautuvan uuden maanalaisen rautatien, Lentoradan, linjaus Hyrylän kautta. Lentoradan linjaaminen Hyrylän kautta mahdollistaa junaliikenteen ulottamisen Hyrylään ja sitä kautta tarjoaa edellytykset merkittävälle joukkoliikennejärjestelmän kehittämiseksi.

	Rautatie
	Lentorata. Varaus maanalaiselle rautatielle.
	Moottori- tai moottoriliikennetie
	Kantatie
	Seututie
	Yhdystie/kokoojakatu
	Tieliikenteen yhteystarve
	Vaihtoehtoinen/tarkentuva tielinjaus
	Eritasoliittymä
	Rautatieasema
	Linja-autoterminaali

TUUSULAN YLEISKAAVA 2040

Tuusulan kevyen liikenteen pääväylät

7.8 Luonnonvarat

Maa-ainesten ottoalueet

Senkkerin kiviainesten ottoaluevaraukset (EO) mahdollistavat pitkäjänteisen ja keskitetyn kiviainesten ottamisen pääkaupunkiseudun rakentamistarpeisiin. Lisäksi osalle ottoaluetta on suunniteltu ylijäämämaiden läjitystä sekä teollisuus- ja logistiikkatoimintoja, kuten betoni- tuote- ja betoniaseman toiminta, asfalttiasemien toiminta, rakennusjätteiden käsittelyä (ei loppusijoitusta), hiekkapuhallusta, mullanottoa, kantojen käsittelyä ja hakettamista sekä varastokenttiä. Lisäksi varaudutaan korvaavien uusiokäyttömateriaalien vastaanottoon ja varastointiin.

Pohjavesialueet

Tuusulan kunta on pohjaveden muodostuksen ja pohjavesivarojen suhteen tärkeässä asemassa keskisellä Uudellamaalla. Kunnan alueella on 15 pohjavesialuetta, joista 13 on yhdyskunnan vedenhankinnan kannalta tärkeitä, ns. I-luokan pohjavesialueita, kaksi II-luokan pohjavesialueita.

Hyrylä A & Hyrylä B:n pohjavesialue käsittää suuren osan Tuusulan keskustaaajamaa ulottuen Etelä-Tuusulassa sijaitsevan Amerin entisen tupakkatehtaan alueelta Tuusulanjärven lounaispuolelle Nummenkankaan alueelle.

Osa-alueiden A ja B välillä kallioharjanne muodostaa vedenjakajan. Alue on arvokasta harjumaisemaa. Pohjavesialueen kokonaispinta-ala on 4,16 km², josta muodostumisalueet ovat 3,24 km² (A) ja 0,35 km² (B). Kokonaisantoisuus on noin 2 900 m³/d. Hyrylän pohjavesialueella on yksi toiminnassa oleva vedenottamo, Koskenmäen vedenottamo osa-alueella A. Amer Oy:n vedenottamo (B) on poistettu käytöstä. Molemmat alueet ovat luokiteltu määrälliseltä arvoltaan hyväksi. Hyrylä A:n pohjavesialue on myös kemialliseltaan tilaltaan hyvä, alue on kuitenkin luokiteltu riskialueeksi.

Mätäkiivi A & Mätäkiivi B:n pohjavesialue sijaitsee pohjois-eteläsuuntaisella harjuselänteellä, joka rajautuu etelässä kallioihin. Pohjavesiesiintymän keskiosassa sijaitsee mahdollisesti kalliokynnys, joka jakaa alueen kahteen osaan, A ja B. Näiden osien välillä on mahdollisesti hydraulinen yhteys. Pohjavesialueen kokonaispinta-ala on 4,28 km², josta muodostumisalat ovat 1,04 km² (A) ja 1,41 km² (B). Kokonaisantoisuus on arviolta 2500 m³/d. Pohjavesialueella on kolme vedenottamoa: Firan- (A), Kuninkaanlähteen- (B) ja Lemminkäinen Oyj:n (B) vedenottamot. Mätäkiivi A on määrälliseltä tilaltaan luokiteltu hyväksi. Mätäkiivi B on myös määrälliseltään tilaltaan luokiteltu hyväksi, mutta kemialliselta tilaltaan huonoksi.

Rusutjärven pohjavesialue sijaitsee luode-kaakkoisuuntaisella pitkittäisharjulla, joka luoteisosastaan rajoittuu Rusutjärveen. Alue on arvokasta harjumaisemaa. Pohjavesialueen kokonaispinta-ala on 2,96 km², josta muodostumisala on noin 1,8 km². Rusutjärven vedenpinta on pohjavedenpinnan kanssa samassa tasossa tai alempana, jolloin pintavettä saattaa imeytyä ottamolle. Alueelle on rakennettu tekopohjavesilaitos, jolla on lupa ottaa pohjavettä 10 000 m³/d. Raakavetenä käytetään Päijänne-tunnelista johdettavaa vettä, joka imeytetään neljälle imeytysalueelle.

Kellokosken pohjavesialueen pinta-ala on 0,29 km², josta pohjaveden muodostumisala on 0,03 km². Alueen antoisuus on 600 m³/d. Pohjavesialue on määrälliseltään ja kemialliselta tilaltaan hyvä eikä se ole riskialuetta. Alue on pääosin paksun savipatjan peitossa. Kellokosken pohjavesialue saattaa olla yhteydessä Järvenpään Nummenkylän pohjavesialueeseen saven alla.

Siipoon pohjavesialue sijaitsee pohjois-etelä-suuntaisella noin kahden kilometrin pituisella pitkittäisharjulla. Pohjavesialue on kooltaan 1,35 km² ja pohjavettä muodostuu noin 600 m³/d.

Kaikulan pohjavesialue sijoittuu luode-kaakko -suuntaisen harjujakson kaakkoisimpaan osaan. Pohjaveden muodostumisalueen pinta-ala on noin 0,4 km² ja antoisuus noin 800 m³/d.

Lahelan pohjavesialueen kokonaispinta-ala on noin 2,91 km², josta muodostumisala on noin 1,39 km². Alueella muodostuu pohjavettä noin 1300 m³/d. Lahelan ottamolta saatava pohjavesi muodostuu pääasiassa Ristikankaan alueella, missä maaperä on hyvin vettä läpäisevää hiekkaa ja soraa.

Palaneenmäen pohjavesialue muodostuu kalliopainanteeseen kerrostuneista harjukumpareista. Pohjaveden purkautumispaikkoja, pieniä lähteitä, esiintyy etenkin alueen pohjoispäässä. Alueen kokonaispinta-ala on 0,89 km², josta muodostumisalaa noin 0,22 km².

Jäniksenlinnan pohjavesialue muodostuu yli 20 km:n pituisesta luode-kaakko suuntaisesta Hyvinkäältä Tuusulaan ulottuvasta pitkittäisharjulaaksosta. Pohjaveden muodostumisala on noin 1,1 km², kokonaisantoisuus n. 3000-4000 m³/d. Harju on intensiivisen soranoton takia kaivettu lähes kokonaan ja sorakuoppien pohjalla on useita kalliopaljastumia. Palojoen savipeitteisessä jokilaaksossa pohjavesi on paineellista ja joen varrella pohjavesi purkautuu useasta kohdasta maanpintaan. Jäniksenlinnan pohjavesialueella muodostetaan tekopohjavettä, jonka raakavesi otetaan Päijänne-tunnelin Korpimäen pumppamolalta. Tekopohjavesilaitoksen kapasiteetti on noin 13 000 m³/d.

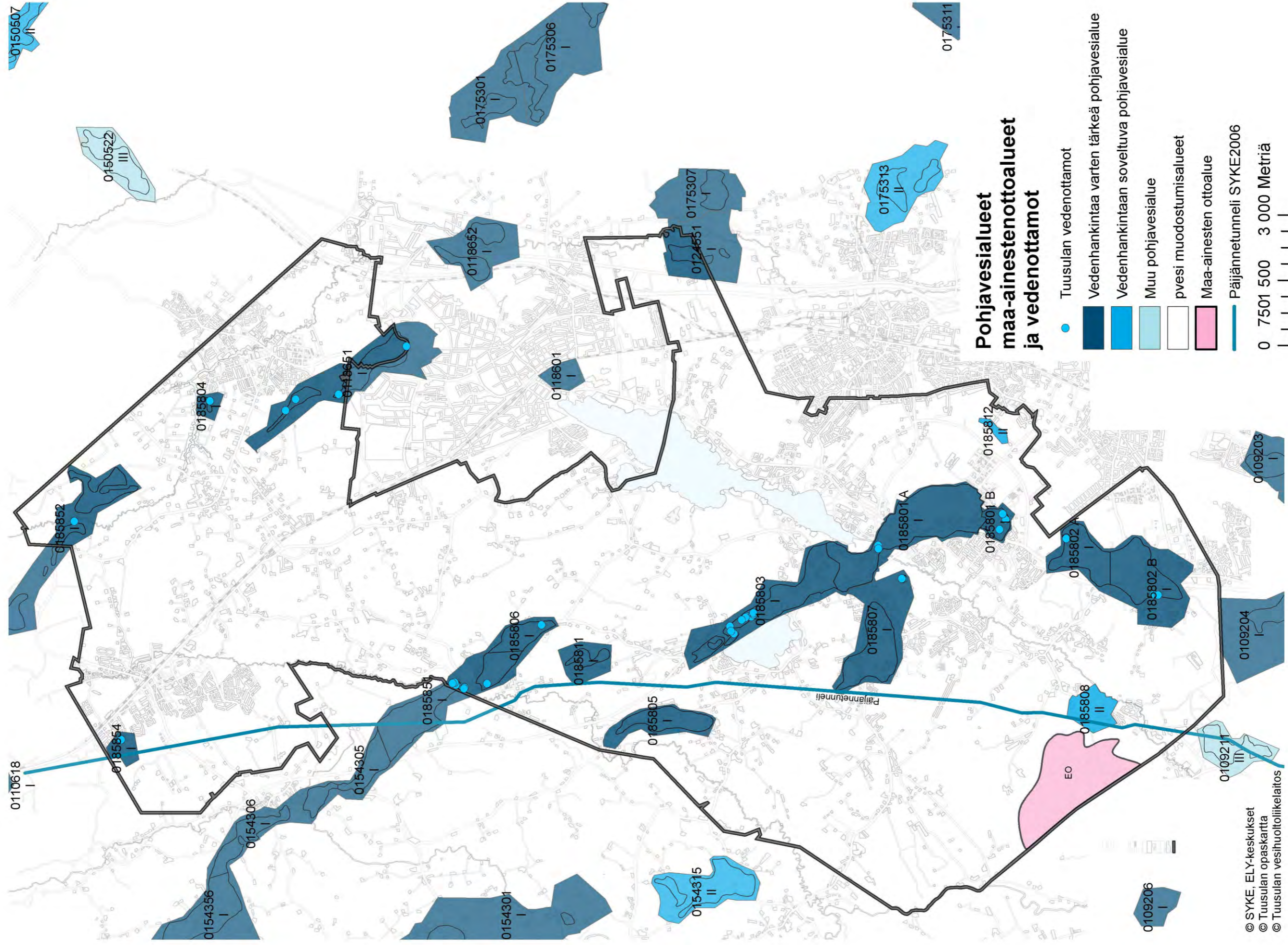
Santakosken pohjavesialue on osa luode-kaakko -suuntaista katkeilevaa, osittain savipeitteistä pitkittäisharjua, jota Keravajokilaakso leikkaa. Alueen kokonaispinta-ala on 3,26 km², josta pohjaveden muodostumisaluetta on 1,17 km². Alue on arvokasta harjumaisemaa ja osa siitä on Keravanjoen luonnonsuojelualuetta. Vedenottamo sijaitsee Kellokoskella. Osa pohjavedestä purkautuu vedenottamon ohi Keravanjokeen. Veden antoisuus on noin 1000 m³/d.

Takojan pohjavesialue pieni pohjavesialue, kokonaispinta-alaltaan 0,39 km². Pohjaveden antoisuus on noin 250 m³/d. Aluetta reunustavat itäosaa lukuunottamatta kallioharjanteet. Pohjavesi on lähellä maan pintaa, purkautumista tapahtuu alueen itä- ja koillisosan puroihin.

Päijänne-tunneli

Päijänne-tunneli on pääkaupunkiseudun veden hankinnan pääasiallinen lähde. Tunneli kulkee keskimäärin noin 50–70 metrin syvyydessä kalliossa. Tunnelissa virtaava vesi on yhteydessä pohjaveteen kallion rakojen kautta. Päijänne-tunnelin suoja-alueelle ei tule sijoittaa toimintoja tai laitoksia, jotka saattavat aiheuttaa pohjaveden muuttumis- ja pilaantumisenriskiä.

	Vedenhankinnalle tärkeä pohjavesialue. Merkintä osoittaa pohjavesialueet, jotka ovat erityisen merkittäviä vedenhankinnan ja veden käyttökelpoisuuden säilyttämisen kannalta. Alueelle ei ole sallittua sellainen toiminta, joka saattaa vaarantaa pohjaveden laadun ja määrän.
	Maa-ainesten ottoalue
	Päijänne-tunneli

7.9 Luontoarvot

Tuusulanjärvi

Tuusulanjärvi on pienehkö, rehevä järvi, joka ulottuu Järvenpäästä Tuusulaan. Tuusulanjärvi sijaitsee Vantaanjoen vesistöalueella ja se laskee Tuusulanjokea pitkin Vantaanjokeen. Järven pinta-ala on 6,0 km². Tuusulanjärvi on matala, sen keskisyvyys on vain 3,2 ja maksimisyvyys 9,8 metriä.

Tuusulanjärven valuma-alueesta noin 33 % sijaitsee Järvenpään kaupungin ja 67 % Tuusulan kunnan puolella. Valuma-alueesta 30 % on peltoa ja 20 % asutusta. Suurimmat järveen laskevat ojat ovat Sarsalanoja, Mäyränoja ja Vuohikkaanoja.

Tuusulanjärven valuma-alueen maaperästä 65 % on savikkoa. Tästä johtuen järven vesi on savisameaa. Maan muokkaus maa- ja metsätalousalueilla sekä rakentamisessa lisää saviaineksen huuhtoutumista valuma-alueelta. Järveen tulee myös ruskean värin aiheuttavia humuspitoisia vesiä järven itä- ja länsipuolisilta soilta, Tuomalansuolta ja Ruskelan suoalueilta.

Tuusulanjärvi on yksi tutkituimmista järvistä Suomessa. Vielä 1970-luvulla järven vesi oli pahasti rehevöitynyt. Tilanne parani vuoden 1979 jälkeen, kun alueen jätevesiä alettiin ohjaamaan meriviemäriin. Tilanne ei kuitenkaan ole parantunut riittävästi, järveä ympäröivä maatalous ja kiinteistöjen jätevedet kuormittavat edelleen vesistöä. Yhteistyö alueen viljelijöiden kanssa on tärkeää pelloilta tulevan kuormituksen vähentämiseksi. Suurimmat haasteet liittyvätkin ravinnekuormituksen vähentämiseen esimerkiksi kosteikkoja rakentamalla ja viemäröintialueita laajentamalla.

Vuonna 1999 käynnistyi Pro Tuusulanjärvi -kansalaisliikkeen ansiosta kuntayhtymän koordinoima Tuusulanjärven kunnostamisprojekti valtion ja kuntien yhteistyöhankkeena. Hanke on kuulunut tärkeimpiin vesiensuojeluhankkeisiin Uudellamaalla. Järvellä on tehokastettu särkikaloja ja asennettu hapetuslaitteita alusveden happitilanteen parantamiseksi. Vuoden 2009 elokuussa valmistui valtion ja kuntien rahoituksella yli 20 hehtaarin laajuinen Rantamo-Seittelin kosteikkoalue suurimman tulopuron, Sarsalanojan varteen. Vuonna 2011 valmistui Koskelan ja Tikkapiilon kosteikkoalueet.

Tehokkaiden kunnostustoimien ansiosta järven tila parani selvästi jo 2000-luvun alkuvuosina. Sinileväkukinnat ovat vähentyneet ja pohjasedimentin tila on paranemassa. Osoituksena järven kuntoutumisesta on Järvenpään kaupungin vuonna 2004 Tervanokkaan perustama uimaranta. Ekologiselta tilaltaan Tuusulanjärvi on luokiteltu välttäväksi.

Tuusulanjärvellä on suuri merkitys alueen asukkaille. Järvi valittiinkin vuoden 2011 yleisöäänestyksessä Uudenmaan maakuntajärveksi. Tuusulanjärvi on myös valtakunnallisesti arvokas lintuvesi ja se on osa Natura2000-verkostoa.

Rusutjärvi

Rusutjärvi on 133 hehtaarin kokoinen järvi, jonka keskisyvyys on 2,5 metriä. Vantaanjoen vesistöalueeseen kuuluva Rusutjärvi laskee Vuohikkaanojaa pitkin Tuusulanjärveen. Rusutjärveen laskee kolme puroa: Rusutjärvenoja, Kirjokallionoja ja Kolistimenoja. Rusutjärveen suodattuu vettä myös itärannan harjualueen pohjavesistä.

Rusutjärvi on merkittävä alue virkistyskäytön kannalta; sen itärannalla on suosittu kunnan ja seurakuntien yhteinen luonnonhiekkainen uimaranta. Myös vapaa-ajan kalastus on suosittua. Tärkeimpiä saaliskaloja ovat hauki, kuha, ahven ja ankerias.

Järven virkistyskäyttö väheni rehevöitymisen ja sinileväesiintymien vuoksi, mutta 1980-luvulla alkaneet kunnostustyöt ovat sittemmin puhdistaneet vettä ja uimaranta on nykyisin EU-luokitettu ja uimaveden laatu on ollut hyvä. Sinilevää saattaa kuitenkin edelleen esiintyä pitkien hellekausien aikana. Keski-Uudenmaan ympäristökeskus seuraa uimaveden laatua.

Rusutjärveä on kunnostettu monien eri menetelmien avulla. Veden happipitoisuutta parantava ilmastus aloitettiin vuonna 1987, vesikasveja on niitetty, järveen on istutettu petokaloja ja särkikalakantaa on harvennettu hoitokalastuksella.

Järveen laskeviin puroihin rakennettiin 2000-luvulla kosteikko sekä laskeutusallas, reheviä liettyneitä rantoja ruopattiin. Päijänne-tunnelista on pumpattu lisävettä Rusutjärveen vuodesta 1992. Sen avulla järven vesi vaihtuu kaksi kertaa vuodessa luontaisen yhden kerran sijasta ja järven ravinnepitoisuus laimenee. Maataloudessa on tehty runsaasti toimia, jotka ajan myötä näkyvät kuormituksen vähenemisenä. Järvet näkyvät yleiskaavassa vesialue-merkinnällä.

Tuusulan Natura-alueet

Tuusulanjärven lintuvesi

Tuusulanjärven lintuvesi (FI0100046) koostuu kolmesta erillisestä Tuusulanjärven vesi- ja rantakosteikkoalueesta. Pohjoispohjukan osa-alue kuuluu Järvenpäähän, kun taas länsirannan ja eteläpään osa-alueet sijaitsevat Tuusulassa.

Natura-alueella Tuusulanjärven rannat ovat pääosin rakentamattomia, vesi- ja rantakasvillisuudeltaan runsaita lahtia, jotka ovat tärkeitä linnustolle. Luontotyypit ovat rehevöityneelle järvelle tavanomaisia kosteita niittyjä ja rantaluhtia.

Alue on valtakunnallisesti arvokas lintuvesi, jossa pesii ja levähtää useita lintudirektiivin mukaan erityistä suojelua edellyttäviä lintulajeja. Alue on tärkeä myös lintuharrastukselle ja -tutkimukselle, sillä seurantatietoja on 1940-luvulta lähtien.

Linnuston kannalta Natura-alueen arvokkain osa on Tuusulanjärven pohjoispää. Siellä on ainakin vielä vuonna 1991 pesinyt 800 paria naurulokkeja yhdessä suuressa ja viidessä pienemmässä yhdyskunnassa, joiden suojassa monet muutkin vesilinnut pesivät. Luhtahuitteja pesi alueella vuonna 1991 neljä paria, lapasorsia kymmenen paria ja heinätaveja yksi pari. Linturannan ja järven pohjoispohjukan väliseltä alueelta on tavattu 46 pesivää lintulajia, joista vesilintuja oli kahdeksan lajia. Alue on myös tärkeä vesilintujen ja kahlaajien muuтонаikainen levähdys- ja ruokailupaikka. Mm. harmaahaikaroita saapuu syksyisin lahdelle runsaasti.

Myös järven eteläpäässä pesii useita parhaiden lintuvesiemme lajeja kuten lapasorsa, luhtahuitti ja liejukana. Parimäärät ovat kuitenkin huomattavasti pienempiä kuin pohjoispäässä. Tuusulanjärven rantametsissä ja kulttuurimaisemassa viihtyvät myös mm. seuraavat Suomessa uhanalaiset lintulajit: pikkutikka, ruisräikkä sekä nuolihaukka. Järven keskiosan lintuvesialueelta ei ole ollut käytössä linnustotietoja.

Keravanjokikanjonin lehto

Toinen Natura-alue on Kellokoskella sijaitseva 2,5 kilometriä pitkä ja 54 hehtaarin laajuinen Keravanjokikanjonin lehto (FI0100045). Luonnonsuojelualueen kasvillisuus on pääosin lehtoa sekä kosteita rantaniittyjä. Alue on sangen edustava kasvillisuudeltaan, linnustoltaan, geomorfologialtaan, maisemaltaan sekä virkistyskäytön kannalta.

Keravanjoki virtaa tällä kohtaa luonnontilaisessa ja mutkittelevassa uomassa. Alueella voidaan nähdä virtaavan veden vaikutus kasvillisuuden sukkessiokehitykseen: vesi kuluttaa joen toista rantaa ja uoma siirtyy vähitellen. Kun joen mutka kehittyy liian jyrkäksi, joki puhkaisee uuden uoman ja vanha mutka muuttuu seisovavetiseksi makkarajärveksi, joka aluksi soistuu, ja muuttuu vähitellen rantaniittyksi ja lopulta rantalehdoksi. Keravanjokikanjonista löytyy erilaisissa vaiheissa olevia alueita juoluoista lehtoihin. Rinteillä on monin paikoin pieniä puroja, ja kasvillisuudessa voidaan havaita pohjaveden tihkuvaikutusta.

Alueen pohjoisosassa maaperä on hiekkaa – eteläosassa hiesua ja savea. Pohjoisosa kuuluu Rajakallion harjuksoon, jossa rinteet ovat paikoin korkeat ja hyvin jyrkät. Hiekkaiset törmät sortuvat ajoittain jokeen. Harjusta on otettu soraa Natura-alueen ulkopuolelta. Eteläpäässä joenvarsi loivenee ja alueella on rantatasanteita.

Keravanjoella käydään myös perhokalastamassa. Joessa on luontainen purotaimenkanta, joka lisääntyy joenlähinnä sivu-uomissa. Jokeen on istutettu runsaasti vieraita kalakantoja. Jokea käytetään myös melontaan.

Alueella esiintyy useita luontodirektiivin luontotyyppisiä sekä lintudirektiivin lajeja. Keravanjoki on tällä kohtaa uomaltaan harvinaisen luonnontilainen uusmaalaiseksi joeksi. Luonnontilaa on muuttanut lähinnä vain melontaa haittaavan rantapuuston vähentäminen. Alue on arvokas ennen kaikkea joen sekä rantaniittyjen ja -metsien muodostamana toiminnallisena kokonaisuutena.

Kanjonin kasvillisuus ja eläimistö

Alueen kasvillisuus on sangen luonnontilaista. Rantojen kosteat suurruohoniityt vaihtuvat lehdoiksi ja ylärinteiden lehtomaisiksi kangasmetsiksi. Itärannan luonnonsuojelualueen lehdosta löytyy vanhan metsän piirteitä.

Alueella on sekä kosteaa että tuoretta lehtoa. Kosteaa on jokivarren rantatasanteilla ja meandereissa sekä rinteiden tihkupinnoilla. Tuoretta lehtoa on ylempänä rinteillä. Rannassa kasvaa lähinnä harmaaleppää, haapaa ja koivua, rinteet ovat kuusivaltaisia. Mukulaleinikki, imikkä, näsiä, lehtokuusama, lehto-orvokki, lehtotähtimö, pystykiurunkannus, velholehti, sormisara, koiranvehnä, mäkilehtoluste ja kotkansiipi ovat vaateliaita lehtolajeja. Pensaskerros on hyvin kehittynyt lehtopensaineen.

Metsässä on monin paikoin vanhan metsän piirteitä: lahoa lehtipuuta on melko runsaasti. Luonnonsuojelualueelta löytyi Uudellamaalla harvinainen raidankeuhkojäkäkä (*Lobaria pulmonaria*).

Linnusto on runsas, ja lajistossa on varttuneiden metsien lajeja kuten pöllöjä ja tikkoja sekä harvinaiset pikkusieppo ja idänuunilintu.

Luonnonsuojelualueet

Tuusulassa on 11 luonnonsuojelualueita ja 2 suojeltua luontotyyppiä.

Suvenluhta (0,27 ha), Näsiärinne (0,11 ha), Takahuikon luonnonsuojelualue (4,6 ha), Charlotten lehto (0,81 ha), Keravanjokikanjonin luonnonsuojelualue (0,55 ha), Keravanjoen lehdot (4,1 ha), Saksan pihapuisto (0,1 ha), Lepänojan puronotkon lehdon luonnonsuojelualue (1,1 ha) ovat yksityisiä luonnonsuojelualueita. Halosenniemi (1,3 ha) ja Lonkerikorven luonnonsuojelualue (6,5 ha) ovat Tuusulan kunnan omistuksessa ja Mustojan luonnonsuojelualue (9,6 ha) kuuluu valtiolle.

Luontotyyppikohteita ovat Gungkärrin pähkinäpensaslehto (0,66 ha) sekä Leppäaron pähkinäpensaslehto (0,57 ha). Alueet on merkitty kaavakartalle olemassa oleva luonnonsuojelualue-merkinnällä.

Mustojan lehtojensuojelualue sijaitsee Tuusulan Siippoon Metsäniityntien eteläpuolella. Alue on noin 10 hehtaarin suuruinen. Mustojan lehtojensuojelualue on valtion omistuksessa ja se suojeltiin erillisellä asetuksella vuonna 1992.

Mustoja virtaa Siippoon viljelysmaiden halki lounaaseen ja laskee lopulta Palojokeen. Kirkasvetinen Mustoja on parin metrin levyinen, sen pohja on hiesua.

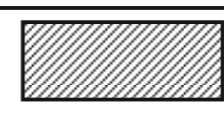
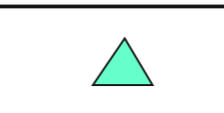

Mustojan puronvarsilehdossa kasvaa useita vaateliaita lehtolajeja. Keväisin tulvavesien kostuttamalla puronvarsitasanteilla loistavat keltaisena kevätlinnunsilmä, mukulaleinikki ja hieman myöhemmin rentukka. Muita merkittäviä kasvilajeja ovat keltavuokko, lehtosinijuuri, lehtoleinikki ja mustakannonmarja.

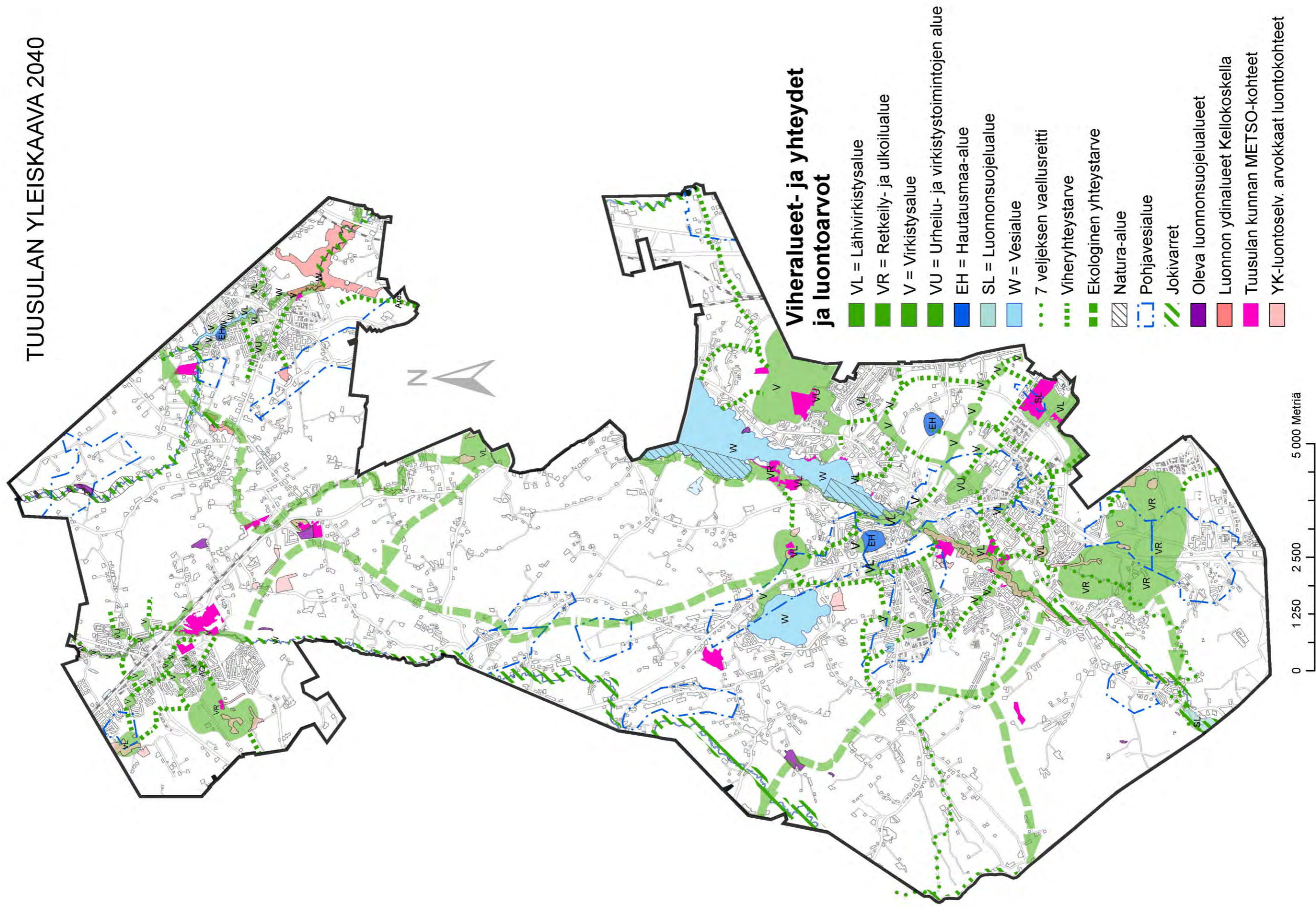
Uudet suojelualueet

Ruotsinkylä-Myllykylä II -osayleiskaavassa on SL-merkinnällä osoitettu Tuusulanjokivarresta liito-oravien ja lepakoiden elinympäristö ja lisääntymisalue, Sama kohta oli myös METSO-kohde sekä luonnon moninaisuuden kannalta tärkeä alue. Vastaavanlaisia kohteita oli myös Ruotsinkylä-Myllykylä II -osayleiskaavan rajauksen ulkopuolella, nekin sijaitsevat pääosin jokivarressa.

Tuusulan METSO-kartoituksessa löydetty **Harminsuo–Harminkallio–Matkoissuon**-alue merkittiin Sulan osayleiskaavaehdotukseen SL-merkinnällä. Alue on laaja ja hyvin säilynyt suo- ja metsäalue, johon sisältyy myös uhanalaisia suotyyppisiä. Luoteisosassa on Harminsuo keidassuoyhdistymä, joka koostuu erilaisista puustoisista korvista. Kaakossa on metsäalue, jossa on iäkkäitä lahoppuustoisia tuoreen ja lehtomaisen kankaan kuusivaltaisia sekametsiä, alueella on myös laajahko kalliometsäalue sekä pienempiä kalliopaljastumia.

Kohteeseen kuuluu myös Matkoissuon keidassuoyhdistymän keskiosat. Alue kuuluu kokonaisuudessaan METSO I-luokkaan ja se tulee jättää metsänkäsittelyn ulkopuolelle sähkölinjan ja yksittäisten puiden poistoa lukuun ottamatta. Alue toimii myös virkistyskäytössä ja siellä kulkee virkistysreitit. Yleiskaavassa tullaan osoittamaan myös muita arvokkaita METSO-kohteita SL-merkinnällä.

	Vesialue
	Natura 2000-verkostoon kuuluva alue. Alueen suojeluarvojen huomioon ottamisesta on säädetty LSL 65 ja 66§:issä
	Olemassa oleva luonnonsuojelualue.
	Alueella ei saa suorittaa sellaisia toimenpiteitä, jotka saattavat vaarantaa alueen suojeluarvoja. Suojelumääräys on voimassa kunnes alue on muodostettu luonnonsuojelulain mukaiseksi suojelualueeksi, kuitenkin enintään 5 vuotta tämän yleiskaavan voimaantulosta lukien. Alueella saa suorittaa toimenpiteitä, jotka ovat tarpeen sen suojeluarvon säilyttämiseksi tai palauttamiseksi.

7.10 Kulttuurimaisema

Valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt (RKY)

RKY on Museoviraston laatima inventointi, joka on valtioneuvoston päätöksellä 22.12.2009 otettu maankäyttö- ja rakennuslakiin perustuvien valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden tarkoittamaksi inventoinniksi rakennetun kulttuuriympäristön osalta. Valtakunnalliseen inventointiin valitut kohteet antavat alueellisesti, ajallisesti ja kohdetyypeittäin monipuolisen kokonaiskuvan maamme rakennetun ympäristön historiasta ja kehityksestä.

Kulttuuriympäristöjen alueiden käytön suunnittelussa huomioidaan rakennettujen ympäristöjen lisäksi myös valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet sekä muinaisjäännökset. Kaikki muinaisjäännökset ovat lain nojalla rauhoitettuja.

Tuusulassa on kolme RKY-kohdetta:

1. Jokelan teollisuusalue
2. Marieforsin ruukki ja Kellokosken sairaala
3. Tuusulan Rantatien kulttuurimaisema

Maaseudun kulttuurimaisema-alue

Tuusulan kulttuurihistoriallisesti merkittävät alueet ja rakennukset on kartoitettu 2011–2014. Selvitys on yleiskaavan liitteenä. Selvitys on ollut keskeneräinen yleiskaavaluonnosta valmisteltaessa, joten kohderajaukset voivat vielä tarkentua. Tuusulan tärkeimmät kulttuurimaisema-alueet ovat Rantatien alue, Jokelan teollisuusalue sekä Marieforsin ruukki ja Kellokosken sairaala-alue. Lisäksi Tuusulalle merkittäviä ovat laajat yhtenäiset viljelyalueet perinteisine kylämaisemineen.

Hyrylä

Hyrylän taajaman arvokkain rakennettu ympäristö on varuskunta-alue, joka on niin rakennuskannaltaan kuin historialliselta merkitykseltään valtakunnallista arvoa. Tämän lisäksi taajama-alueella on yksittäisiä merkittäviä rakennuksia sekä pieni, muutaman rakennuksen keskittymä Kauppakujalla edustamassa eri-ikäisiä kauppiastaloja.

Kellokosken ruukki & sairaala-alue

Kellokosken taajama on mielenkiintoisten historiallisten vaiheiden kautta koostunut ympäristö. Taajaman maisemaa hallitsevat edelleen 1700-luvun lopussa perustettu ruukki ja 1900-luvun alussa perustettu sairaala, joka sijaitsee entisen kartanon mailla. Sairaala ja ruukki muodostavat Keravanjoen molemmin puolin jakaantuneen taajaman ytimen, jonka ympärillä levittäytyy varhaisimmilta vaiheiltaan 1900-luvun alussa syntynyt pientaloasutus. Kellokosken kylän varsinaisen kasvun lähtökohta on vuonna 1795 perustettu ruukki. Kellokosken partaalla oli jo tätä ennen ollut Järvenpään kylän takamailla sijainnut mylly, joka oli Järvenpään ja Tuomalan talonpoikien yhteinen.

Ruukki- ja sairaalamiljöö on valtakunnallisesti merkittävä maisemallinen ja rakennushistoriallinen kokonaisuus. Kellokosken ruukki sisältää historiallisia kerroksia yli puolentoista vuosisadan teollisuustoiminnasta. Rakennuskantaa on jäljellä lähes kaikista ruukin historiallisista vaiheista. Samalla eri-ikäinen rakennuskanta kertoo lähes 200 vuotta kestäneen teollisen historian vaiheista. Ruukin rakennushistoriallinen arvo liittyy säilyneiden rakennusten suureen määrään sekä niiden erilaisiin funktioihin, mikä heijastelee ruukkien pitkään jatkunutta hallinnollista ja kirkollista itsenäisyyttä.

Jokelan teollisuusalue

Jokela on yksi huomattavimmista Uudellamaalla pääradan varteen syntyneistä teollisuustaajamista. Jokela on useassa vaiheessa rakentunut taajamakokonaisuus, joka sisältää erilaisia arvokkaita ympäristöjä. Arvokkain osa taajamaa on Jokelan tiilitehtaan alue, jolla on teollisuusympäristönä valtakunnallista merkitystä. Teollisuusrakennusten lisäksi alueella on useita merkittäviä yksittäisiä rakennuksia. Alueen historiaa leimaa myös sen muodostuminen kolmen eri pitäjän rajamaille ja siitä aiheutuneet erinäiset viivästykset yhteiskunnallista osallistumista edellyttävässä kehityksessä kuten tiehankkeet.

Jokelassa on edelleen jäljellä noin 20 rakennusta, jotka liittyvät historiansa tai ympäristönsä kautta paikkakunnan alkuvuosikymmeniin. Kartanon teollisuusalue muodostaa yhtenäisen rakennuskannan alueen. Ympäristön vanhin rakennus on tiilitehtaan konttori 1870-luvulta. Muu rakennuskanta on vuoden 1900 jälkeiseltä ajalta, mutta teollisuusalueen rakenne on säilynyt samankaltaisena yli sata vuotta. Jokelan tiilitehdas, vanutehdas sekä laatikkotehdas muodostavat rakennushistorialtaan valtakunnallisesti arvokkaan kokonaisuuden. Maisema-alueena Kartanon teollisuusalue on harvinainen yhdistelmä useiden tehtaiden tuotantorakennuksia ja 1900-luvun alkupuolen työväenyhteisön historiaa. Vanha alakansakoulu ja asuinparakit 1900-luvun alkuvuosikymmeniltä ovat sen sijaan joko palaneet tai purettu hylätyksi tulemisensa jälkeen - kehitys, joka ei anna hyvää kuvaa suhtautumisestamme omaa rakennettua kulttuuriperintöämme kohtaan.

Jokelan teollistumisen aikaisia rakennuksia on muutamia myös Kartanon alueen ulkopuolella. Ne sijaitsevat myöhemmin rakentuneiden pientaloalueiden keskellä ja edustavat varhaisen palsta-asutuksen syntyä teollisuustaajaman ympäristöön. Yleiskaavaan on osoitettu seitsemän Maaseudun kulttuurimaisema-alueita (luonnos):

1. Ruotsinkylän kylämaisema, osa Tuusulanjokilaaksoa
2. Linjamäen kyläalue
3. Tuusulajärven kulttuurimaisema
4. Nukarin kyläalueen Tuusulanpuoleinen osuus
5. Hyrylän vanha kaupparaitti
6. Rusutjärven-Siippoon-Nahkelan kylämaisema
7. Vanhankylän torpparikylä

Rakennettu kulttuurialue

Rakennettu kulttuurialue sisältää yksittäisiä rakennuskulttuurikohteita, rakennuksista muodostuneita arvokkaita pihapiirejä jne. Yleiskaavaan on osoitettu taajamista 63 rakennettua kulttuurialuetta (luonnos):

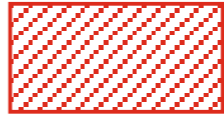
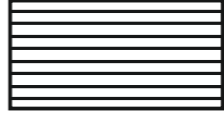

1. Kellokosken sairaala
2. Kellokosken ruukinalue
3. Kukkupakanmäki
4. Torpparintie
5. Kunnaksenpelto
6. Aimola
7. Jokelan tulitikkutehdas
8. Jokelan tiilitehdas, vanutehdas, asemanseutu
9. Perttu, Rovastintie
10. Perttu; Juhanintie
11. Perttu, Viertolantie

12. Riihahaka
13. Keskustie
14. Tiriläntie
15. Päiväkummuntie
16. Ruotsinkylä, Kaura
17. Ruotsinkylän ruotsinkieliset koulut
18. Kaunisnummi
19. Palstatilat
20. Paijalan kylätien alue, Paijalan Ylikylä
21. Paijalan Alikylä (Anttila)
22. Pertun koulu ja Jokelan kirkko
23. Pikku-Mikkeli
24. Lepolan koulu
25. Jokivarrentien pientaloalue
26. Kellokosken hautausmaa ja kappeli
27. Nummenkylän koulut
28. Nummenkankaan hautausmaa
29. Hyrylän kasarmialue
30. Kirkonkylän Saksan talouskeskus
31. Kirkonkylän koulu
32. Koskenmäki
33. Kolsan tiilitehtaan asuinalue
34. Könnintie ja Hongistontie
35. Kuusistontie
36. Ihantolantie
37. Siljalantien pientaloalueet
38. Lepolan asuinalue
39. Jokelan valu
40. Rake ja Lepänoja
41. Jokelan asemanseutu
42. Malmari
43. Jyskelä
44. Mahlamäen lähiö, kerrostalot
45. Mahlamäen lähiö, rivitalot
46. Mahlamäen omakotitalot
47. Mahlamäen vanhat omakotitalot
48. Mahlamäen uudet omakotitalot
49. Maantiekylän Jussila
50. Murto-Furunäs viljelymaisema
51. Mattilan alue
52. Mattilan alue
53. Uusimäki
54. Jyskelä
55. Taka-Hornan pihapiiri
56. Etu-Hornan pihapiiri
57. Laaksolan ja Kukkulan aukea
58. Nuppulinnan torpan pihapiiri
59. Kaukon viljelymaisema
60. Amer
61. Kuntakeskus
62. Paijalan huvilamiljöö
63. Myllykylän viljelysmiljöö

Yleiskaavassa osoitetaan tärkeimmät säilytettävät ja kehitettävät kulttuurikohteet. Taajama-alueiden ulkopuolisia rakennuskokonaisuuksia ei osoiteta eikä yksittäisiä rakennuksia taajamissa. Niiden osalta säilyttäminen ratkaistaan asemakaavoilla ja mahdollisilla suunnittelutarveratkaisuilla.

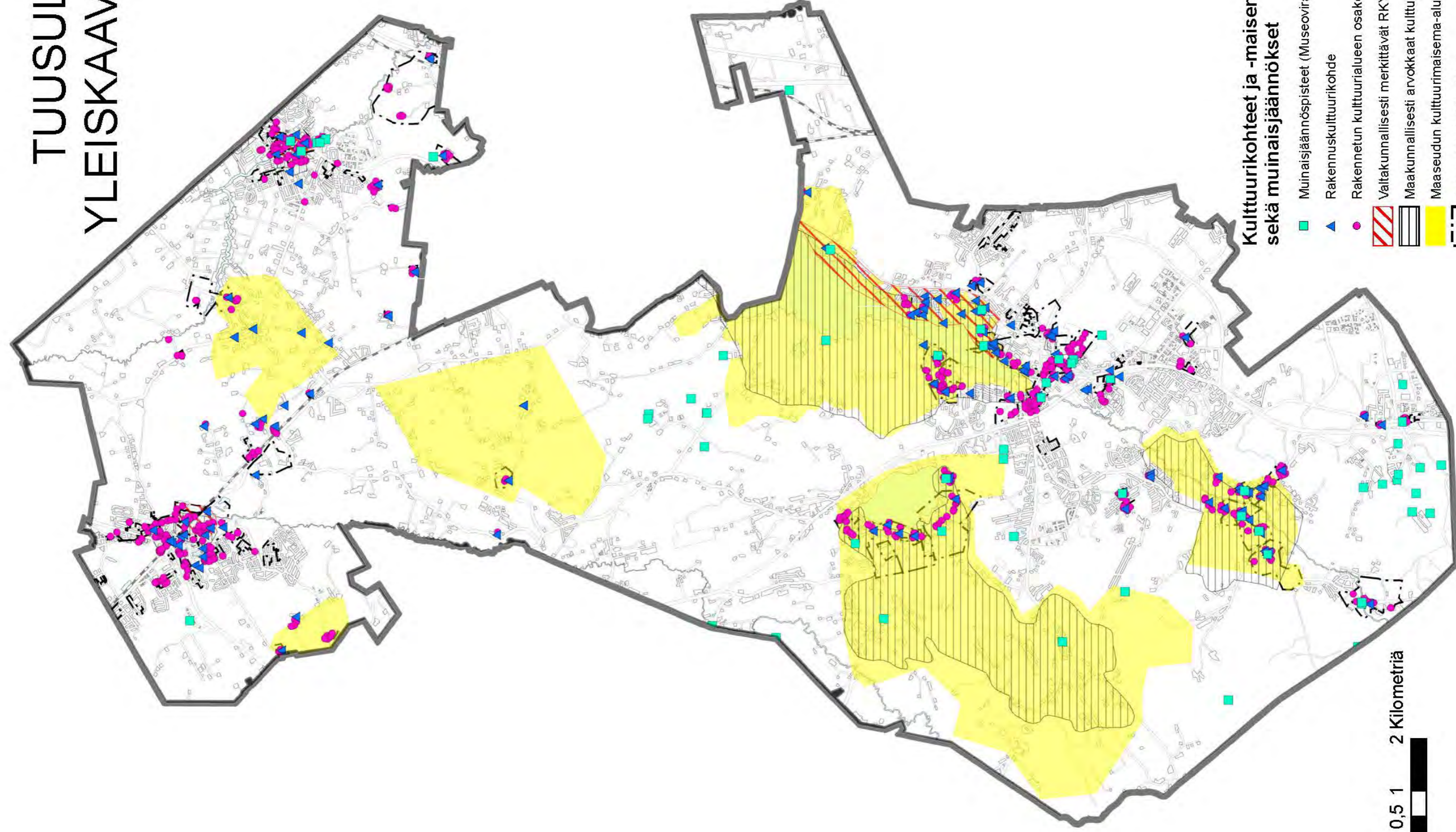
Paikallisesti arvokkaisiin kulttuurimaisemiin kuuluu kylä- ja peltoalueita sekä rakennetun ympäristön osia, joilla on Tuusulan historian ja identiteetin kannalta erityistä merkitystä. Yleiskaavassa ei osoiteta sellaisia yksittäisiä arvokkaita kohteita, jotka sisältyvät toiseen arvokokonaisuuteen.

Muinaismuistokohteet on osoitettu yleiskaavaan Museoviraston selvitysten perusteella. Tuusulan arkeologinen inventointi (2006), Tuusulan historiallisen ajan muinaisjäännösinventointi (2009) sekä Museoviraston arkeologisen laitoksen inventoinnit.

	<p>Valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tuusulan Rantatie • Jokelan teollisuusalue • Marieforsin ruukki ja Kellokosken sairaala
	<p>Maaseudun kulttuurimaisema-alue. Alueen rakentamisessa ja suunnittelussa on huomioitava kulttuurimaiseman ja siihen liittyvien rakennusten säilyminen.</p>
	<p>Rakennettu kulttuurialue. Alueen suunnittelussa on huomioitava rakennetun ympäristön erityispiirteet ja säilyminen.</p>
	<p>Muinaismuistokohde</p>

(Kartta seuraavalla sivulla.)

TUUSULAN YLEISKAAVA 2040

Kulttuurikohteet ja -maisema sekä muinaisjäänne

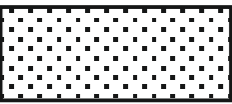

- Muinaisjäänne (Museovirasto 2010)
- ▲ Rakennuskulttuurikohteet
- Rakennetun kulttuurialueen osakohteet
- ▨ Valtakunnallisesti merkittävät RKY kohteet 2009 (Museovirasto)
- ▨ Maakunnallisesti arvokkaat kulttuuriympäristöt
- Maaseudun kulttuurimaisema-alue
- ▨ Rakennettu kulttuurialue

0 0,5 1 2 Kilometriä

7.11 Ympäristöhäiriöt ja erityisalueet

Yleiskaavaan on kuvattu voimassa olevan maakuntakaavan mukaiset lentomelun verhoikäyrät, jotka vaikuttavat Etelä-Tuusulan kaakkois- ja lounaisosien maankäyttöön. Finavia Oyj:llä on vireillä ympäristölupahakemus, joka toteutuessaan kasvattaisi lentomelun verhoikäyriä koillisuunnassa merkittävästi. Vaikutus ulottuisi ennen kaikkea Rykmentinpuiston itäosaan ja Keravan rajan tuntumaan. Ympäristölupa on korkeimmassa hallinto-oikeudessa.

Yleiskaavaan on osoitettu asemakaavojen mukaiset hautausmaa-alueet Hyrylässä ja Kellokoskella. Hyrylässä Paijalan hautausmaalle on osoitettu laajentumisvaraa.

	Alue, jolla lentomelu rajoittaa rakentamista
	Hautausmaa-alue

8. YLEISKAAVAN TOTEUTTAMINEN

Tuusulan yleiskaava 2040 tultua lainvoimaiseksi oikeusvaikutteiset osayleiskaavat jäävät edelleen voimaan Hyrylän laajentumissuuntien osayleiskaavaa lukuun ottamatta. Yleiskaava on kuitenkin ohjeena, kun yksityiskohtaisempaa maankäyttöä suunnitellaan myös oikeusvaikutteisten osayleiskaavojen alueilla.

Hyrylän laajentumissuuntien osayleiskaava kattaa laajan alueen Tuusulan keskustaa, mutta ei ota kantaa alueiden käyttötarkoitukseen eikä mitoittamiseen. Keskustan suunnittelun taustaksi on laadittu Hyrylän keskustan kehittämissuunnitelma (2003), keskustan yleissuunnitelma (2013), Tuusulanväylän kehittämissuunnitelma (2003), Lahelan yleissuunnitelma (2009), Anttilan yleissuunnitelma (2004), Kiventaka-yleissuunnitelma (2013), Rykmentinpuiston osayleiskaava (2012) ja Sulan osayleiskaava (2014). Asemakaavoitus on edennyt ylempiasteisiin kaavoihin ja yleissuunnitelmiin tukeutuen.

Yleiskaava 2040 työn jälkeen voidaan Tuusulan keskustan suunnittelua jatkaa seudun ja kunnan kehityksen edellytysten ja tarpeiden mukaan sektoreittain. Keskustan osayleiskaava voidaan laatia nyt yleiskaavassa määritellylle keskustatoimintojen alueelle, Koillis-Hyrylän osayleiskaava Kulloontien, Järvenpääntien ja Tuusulantien sekä Keravan kaupungin rajaamalle, pääosin rakentamattomalle alueelle ja Länsi-Hyrylän osayleiskaava Paijalan, Vaunukankaan, Lahelan ja Riihikallion alueille. Osayleiskaavojen tärkeimmät aiheet ovat yleiskaavaa yksityiskohtaisempi liikenneverkko, kaupunkikuvalliset näkökohdat, toimintojen sijoittelu ja mitoitus. Osayleiskaavojen tulee vastata laatimishetken lähivuosien tarpeeseen uusimpien suunnittelutavoitteiden mukaisesti.

Tuusulan osayleiskaavan tarkistustarve juontaa seudullisesta kehityksestä. Pää- ja oikoradan erkanemiskohta ympäristöineen on seudullisessa suunnittelussa todettu merkittäväksi yhdyskuntarakennetta täydentäväksi asuin- ja työpaikka-alueeksi. 4. vaihemaakuntakaava tarkastelee tällaisten kehitettävien asemanseutujen maankäytön ratkaisemista. Tuusulan osayleiskaavan tarkistus tulee ajankohtaiseksi maakuntakaavatyön jälkeen.

Jokelassa erot yleiskaavan ja osayleiskaavan välillä ovat ajoitukseen liittyviä. Osayleiskaavassa on osoitettu asemakaavoitettavaksi keskustan reunamilla olevia alueita, jotka yleiskaavaluonnokseen on osoitettu asumisen reservialueina. Tiivistämisen tavoite maakuntakaavassa ja yleiskaavan tavoitteissa ohjaa maankäytön painopistettä keskustaan ja aseman ympäristöön. Nämä asumisen reservialueet tarjoavat joustoa ja vaihtoehtoja taajaman kehittämisessä. Läntistä työpaikka-aluetta on laajennettu yleiskaavaluonnoksessa länteen pois Päijänne-tunnelin vaikutusalueelta.

Kellokosken taajaman osalta on tehty samanlainen ajoitustarkastelu kuin Jokelassa. Osa asemakaavoitetuiksi tarkoitetuista asuinalueista on merkitty reservialueiksi. Keskustatoimintojen aluetta on yleiskaavaluonnoksessa laajennettu etelään päin ja taajama-aluetta laajennettu itään osayleiskaavassa osoitetusta.

Eroavuudet Jokelan ja Kellokosken osayleiskaavan ja yleiskaavaluonnoksen välillä eivät edellytä välitöntä tarkistustarvetta osayleiskaavoihin.

Haja-asutusalueiden osayleiskaavat ovat ohjanneet kohtuullisella tavalla haja-asutusalueiden rakentamista. Yleiskaavaluonnoksen karttaan on osoitettu kyläalueita, joiden kohdalla osayleiskaavoja voisi tarkistaa asutuksen sijoittamiseksi kylien keskustoihin.

9. YLEISKAAVAN VAIKUTUKSET

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet	Yleiskaavan sisältö
Toimiva aluerakenne	
Aluerakenteen tasapainoinen kehittäminen hyödyntämällä olemassa olevia rakenteita ja alueiden omia vahvuuksia	Yleiskaavan kaikki kasvu on sijoitettu oleviin taajamiin niitä eheyttäen ja maltillisesti laajentaen. Rakennemallivaiheessa oli mukana kaksi vaihtoehtoa, joissa avattaisiin Tuusulaan neljäs taajama. Uuden taajaman kehittäminen veisi resurssit paikalta muualta, ja olisi ennen kaikkea suuri riski Hyrylän kehittymiselle. Yleiskaavassa kasvu painotuu itäiseen Hyrylään, rakenne kasvaa Keravan suuntaan, mikä on tarkoituksenmukaista seuturakenteen ja joukkoliikenteen kehittämisen kannalta. Hyrylää halutaan kehittää Tuusulan keskuksena; sen vahvuudet ovat hyvä sijainti, Tuusulanjärvi sekä vahva historiallinen tausta.
Eheytyvä yhdyskuntarakenne ja elinympäristön laatu	
Olemassa olevien yhdyskuntarakenteiden hyödyntäminen ja eheyttäminen	Yleiskaava kuroo taajamarakenteen aukkoa umpeen Keravan suuntaan
Palvelujen ja työpaikkojen sijoittaminen siten, että ne ovat hyvin eri väestöryhmien saavutettavissa	Asuinalueiden toteuttaminen riittävällä tiivydellä mahdollistaa saavutettavat lähipalvelut. Yleiskaavan mitoituksessa on huomioitu, että 3,7 asukasta tuottaa keskimäärin 1 työpaikan. Lisäksi yleiskaavassa on osoitettu palvelukeskittyviä liikenteellisiin solmukohtiin ja merkittävät työpaikka-alueet pääväylien läheisyyteen, kuten Lahden moottoritien sekä tulevan Kehä IV:n varteen.
Joukkoliikenteen, pyöräilyn ja jalankulun edellytysten parantaminen	Yleiskaavan lähtökohtana on ollut riittävän joukkoliikennetiheyden saavuttaminen.
Riittävien alueiden varaaminen elinkeinotoiminnoille	Yleiskaavassa varataan työpaikka-alueita Etelä-Tuusulaan, Sulaan ja Kehä IV:n varteen. Lisäksi osoitetaan työpaikka-alue reservialueineen Lahden moottoritien varteen. Jokelassa varataan työpaikka-alueita taajaman länsipuolelle ja Kellokoskella Rajalinnaan.
Kaupunkiseutujen kehittäminen tasapainoisina kokonaisuuksina ja keskusta-alueiden kehittäminen monipuolisina palvelujen, asumisen ja vapaa-ajan alueina	Yleiskaavassa osoitetaan mahdollisuudet Hyrylän, Jokelan ja Kellokosken kuntakeskuksien tiivistämiseen ja kehittämiseen.

Viheralueiden yhtenäisyys	Yleiskaavan rinnalla valmistellaan viheraluestrategiaa, joka on viheralueiden pitkän aikavälin kehittämissuunnitelma. Strategia ohjaa alueiden tarkempaa suunnittelua. Yleiskaavassa osoitetaan tärkeimmät seudullisesti ja paikallisesti merkittävät viheralueet sekä tarpeelliset kehitettävät yhteydet niiden välillä.
Rakennetun ympäristön ajallinen kerroksellisuus, omaleimaisuus ja ihmisläheisyys	Ajallinen kerroksellisuus näkyy Tuusulan taajamakuvasa, kun kulttuurihistoriallisesta selvityksestä osoitetaan säilytettäviä ja arvokkaita kohteita.
Ihmisten terveydelle aiheutuvien haittojen poistaminen ja ennalta ehkäiseminen.	Lentomelualueelle ei osoiteta asumista. Eteläisintä Tuusulaa kehitetään työpaikka-alueena.
Kulttuuri- ja luonnonperintö, virkistyskäyttö ja luonnonvarat	
Luonnonvarojen saatavuuden turvaaminen tuleville sukupolville	Ruotsinkylän Senkkerin alue varataan maa-ainesten ottoalueeksi. Pohjavesien suojeleminen ja pilaamisen ehkäiseminen turvataan.
Kansallisen kulttuuriympäristön ja rakennusperintön säilyminen	Yleiskaavassa on otettu huomioon arkeologisen selvityksen, historiallisen ajan muinaisjäännöselvityksen ja Kulttuuriympäristöselvityksen sisältö.
Luonnon virkistyskäytön ja luonto- ja kulttuuri-matkailun edistäminen	Viheraluestrategian sisältö on otettu huomioon yleiskaavassa.
Toimivat yhteysverkot ja energiahuolto	
Liikennejärjestelmien kehittäminen eri liikenne- muodot käsittävinä kokonaisuuksina	Suunnittelun lähtökohtana on pidetty joukkoliikennetiheyden saavuttamista nykyisissä taajamissa. Tiivistyvä yhdyskuntarakenne ei aiheuta paineita uusien liikenneyhteyksien rakentamiselle. Joukkoliikennetiheyttä (vähintään 20 as/ha) on pidetty suunnittelun tavoitteena yleiskaavatyön alusta lähtien. Uusien alueiden sijoittaminen olemassa olevan yhdyskuntarakenteen sisälle ja välittömään läheisyyteen parantaa kevyen liikenteen kilpailukykyä lyhyillä matkoilla. Kevyen liikenteen seudullinen ja paikallinen verkosto on esitetty teemakartalla.
Liikennetarpeen vähentäminen ja liikenneturvallisuuden parantaminen	Riittävän tiivis rakenne mahdollistaa kevyellä liikenteellä saavutettavat lähipalvelut. Yhdyskuntarakenteen tiivistyminen parantaa edellytyksiä tuottaa kustannustehokasta joukkoliikennettä ja lisätä joukkoliikenteen tarjontaa. Yleiskaavan tavoitteena on kestävien liikennemuotojen kulkutapaosuuden nostaminen ja henkilöautoriippuvuuden vähentäminen. Kevyen liikenteen priorisoinnilla parannetaan liikenneturvallisuutta.

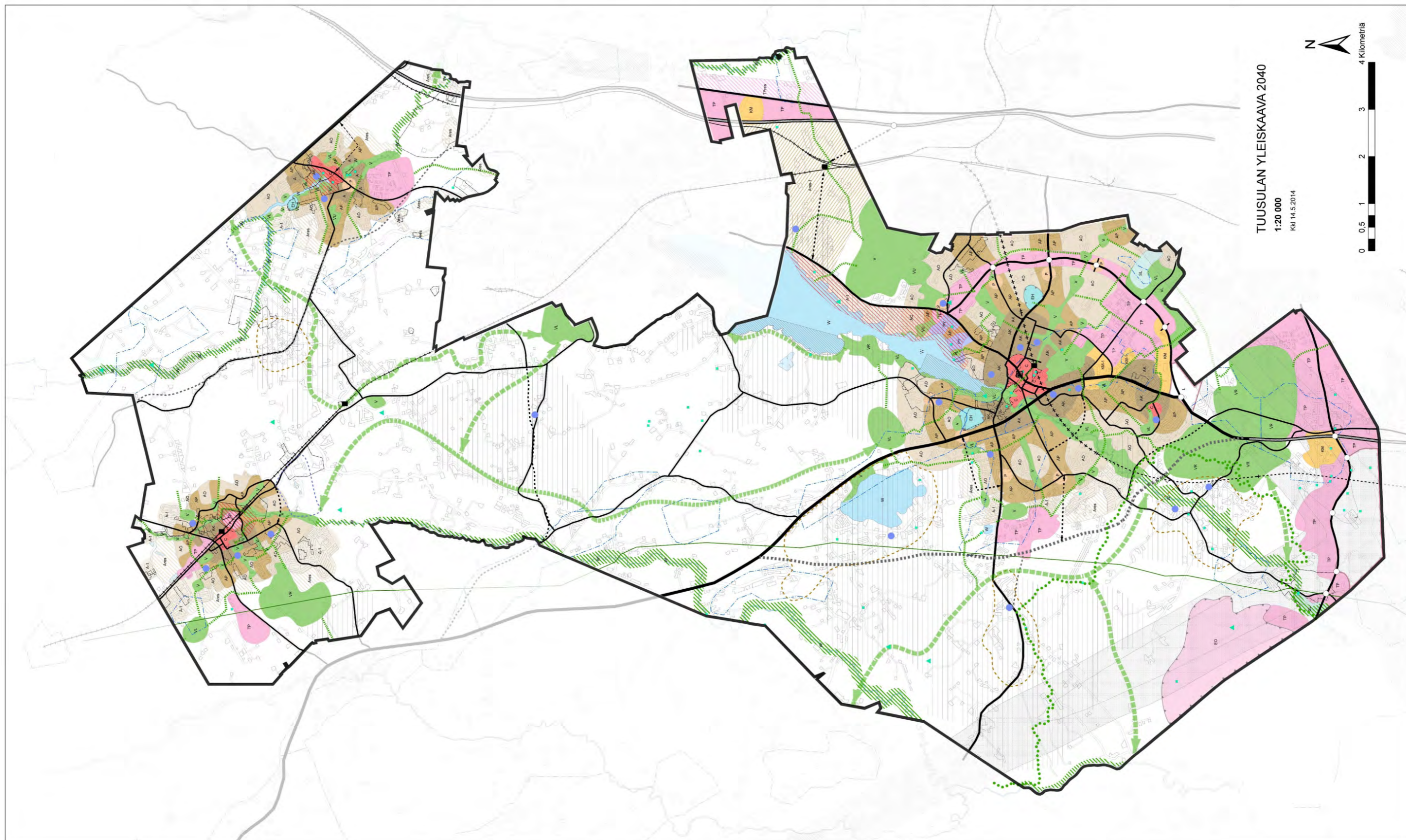
Ensisijaisesti olemassa olevien pääliikenneyhteyksien ja -verkostojen kehittäminen	Yleiskaavaratkaisussa tiivistetään olemassa olevaa yhdyskuntarakennetta, mikä vähentää uusien väyläyhteyksien rakentamisen tarvetta. Liikenteelliset toimenpiteet keskittyvät olemassa olevan päätieverkon välityskyvyn ja toimivuuden parantamiseen ja seudullisen ja paikallisen liikenteen sujuvuuden turvaamiseen.
Helsingin seudun erityiskysymykset	
Edellytysten luominen asuntorakentamiselle ja sen tarkoituksenmukaiselle sijoittumiselle.	Yleiskaavaratkaisu sijoittaa Tuusulan tulevan väestönkasvun oleviin taajamiin. Pääroolissa on Hyrylä, joka sijaitsee lähellä Helsinkiä, ja jossa kasvupaineet ovat suuret.
Yhdyskuntarakenteen hajautumisen ehkäiseminen	Yleiskaavassa ei osoiteta rakennetta hajauttavia alueita. Tuusulan oikeusvaikutteiset, ns. mitoittavat osayleiskaavat, joissa on määritelty hajakentämisen määrä kantatilamitoitukseen perustuen, jäävät voimaan. Hajakentäminen on Tuusulassa hallittua, n. 15 % uusista omakotitaloista sijoittuu asemakaavoitettujen alueiden ulkopuolelle. Kantatilamitoituksen mukaisia hajakentämispaiikkoja on käyttämättä n. 1000 kappaletta, mikä on marginaalinen määrä kunnan väestönkasvuun ja yleiskaavan kasvuodotuksiin nähden.
Seudullisen liikennejärjestelmien kehittäminen	Yleiskaavaratkaisussa luodaan edellytykset lentokentän pohjoispuolisen poikittaisen seudullisen liikenneyhteyden sekä pohjoisen Järvenpäästä Tuusulan kautta Nurmijärvelle suuntautuvan yhteyden luomiselle. Kaavaratkaisulla tuetaan myös seudullisen, Hyrylän läpi kulkevan liikenteen sujuvuutta ohikulkutietä parantamalla ja Hyrylän sisäisten yhteyksien parantamisella.

Vaikutusten arviointi	
Ihmisten elinolot ja elinympäristö	Strateginen yleiskaava tiivistää yhdyskuntarakennetta olevissa taajamissa. Kun asutus tiivistyy, edellytykset lähipalveluille paranevat. Rakenteen eheyttäminen mahdollistaa laajempien vapaa-alueiden taajamien ulkopuolelle.
Maa- ja kallioperä, vesi, ilma ja ilmasto	Pohjavesialueet Maa-ainesten ottoalueet Ilmasto?

Kasvi- ja eläinlajit, luonnon monimuotoisuus ja luonnonvarat	Yleiskaavassa on huomioitu suojelukohteet sekä monimuotoisuuden kannalta merkittävät kohteet, kuten Tuusulanjokivarsi. Yleiskaavassa osoitetaan luonnon monimuotoisuuden kannalta merkittävimmät alueet. Yleiskaavatyön rinnalla tehtävä viheralustrategia on vielä kesken, sen myötä arviointi tarkentuu. Alueiden tarkemmassa suunnittelussa laadittavissa luontoselvityksissä selvitetään kunkin alueen arvot yleiskaavatasoa tarkemmin.
Yhdyskuntarakenne, yhdyskunta- ja energiatalous sekä liikenne	Yleiskaava on yhdyskuntarakennetta tiivistävä ja olevia taajamia tukeva. Rakenteen tiivistäminen tuottaa nykyistä paremmat edellytykset laadukkaalle joukkoliikenteen kehittämiseksi sekä tehokkaalle yhdyskuntataloudelle. Ehdä rakenne mahdollistaa liikenteen parantamishankkeiden taloudellisen suunnittelun. Yhdyskuntarakenteen kuroutuminen kohti Keravaa edellyttää lisäksi kuntien välistä yhteistyötä liikennehankkeiden suunnittelussa. Strateginen yleiskaava ohjaa kunnan maanhankintaa sekä määrittelee kaavoitettavat alueet. Näin ollen liikenteen haasteet ja ongelmat kohdat on helpompi ennakoita sekä panostaa niihin.
Taajamakuva, maisema, kulttuuriperintö ja rakennettu ympäristö	Yleiskaavaa varten on laadittu maisemaselvitys, jonka suositukset on huomioitu kaavassa. Lisäksi on laadittu kulttuurihistoriaselvitys erillisenä dokumenttina, jonka aluekohteet osoitetaan yleiskaavassa huomioitaviksi. Yleiskaavassa osoitetaan valtakunnallisesti, maakunnallisesti sekä paikallisesti arvokkaat kulttuurikohteet. Yleiskaava ohjaa tarkempaa alueiden suunnittelua, kuten asemakaavoitusta. Yksittäisten kulttuurikohteiden tarkemmat suojelukysymykset ratkaistaan asemakaavoilla.
Viheralueet ja -yhteydet	Yleiskaavassa osoitetaan seudullisesti sekä paikallisesti tärkeimmät viheralueet ja -yhteydet. Yleiskaavatyön rinnalla tehtävä viheralustrategia on vielä tekeillä, sen myötä ulkoilureitit tarkentuvat.

10. Yleiskaavakartta, merkinnät ja määräykset

(Aineisto seuraavilla sivuilla).

Yleiskaavamerkinnot ja -määräykset

Alueiden käyttötarkoitukset

Keskustatoimintojen alue.

Alueelle saa sijoittaa kauppaa, työpaikkoja ja asumista. Alueen tavoitetehtokkuus on $ea=0,20$.

Keskustatoimintojen alakeskus

Alueelle saa sijoittaa kauppaa, työpaikkoja ja asumista. Alueen tavoitetehtokkuus on $ea=0,20$.

Asuinkerrostalojen alue

Merkinnällä osoitetaan asumisen käyttöön varattavat alueet, joiden asuinkerrostalosta pääosa sijoittuu kaupunkimaisiin kerrostaloihin. Alueelle saa sijoittaa myös asumiselle tarpeellisia virkistysalueita sekä sellaisia pienimuotoisia työtiloja, joista ei aiheudu melua, raskasta liikennettä, ilman pilaantumista tai näihin verrattavia ympäristöhaittoja.

Suosittelava aluetehokkuus on $0,2$.

Asuinkerrostalojen ja pientalojen alue.

Asumisen käyttöön varattavat alueet, joilla sallitaan kerrostalorakentaminen sekä tiivis ja matala pientalorakentaminen. Alueelle saa sijoittaa myös asumiselle tarpeellisia lähipalveluita ja virkistysalueita sekä sellaisia pienimuotoisia työtiloja, joista ei aiheudu melua, raskasta liikennettä, ilman pilaantumista tai näihin verrattavia ympäristöhaittoja.

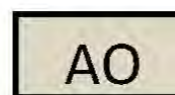
Suosittelava aluetehokkuus on $0,15$.

Pientalovaltainen asuntoalue

Merkinnällä osoitetaan asumisen käyttöön varattavat alueet, joiden asuinkerrostalosta pääosa sijoittuu pientaloihin. Alueelle saa sijoittaa myös asumiselle tarpeellisia lähipalveluita ja virkistysalueita sekä sellaisia pienimuotoisia työtiloja, joista ei aiheudu melua, raskasta liikennettä, ilman pilaantumista tai näihin verrattavia ympäristöhaittoja.

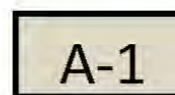
Suosittelava aluetehokkuus on $0,15$.

Omakotivaltainen asuntoalue

Alue varataan 1-2 -asuntoisten erillispientalojen rakentamiseen. Alueelle saa sijoittaa myös asumiselle tarpeellisia lähipalveluita ja virkistysalueita sekä sellaisia pienimuotoisia työtiloja, joista ei aiheudu melua, raskasta liikennettä, ilman pilaantumista tai näihin verrattavia ympäristöhaittoja.

Suosittelava aluetehokkuus $0,1$.

Säilyvä omakotivaltainen asuntoalue

Asumisen reservialue

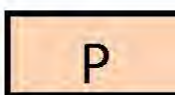
Ristikytö. Uusi asemansetuun tukeutuva tiivis taajama-toimintojen reservialue.

Seudulliset vähittäiskaupan suuryksiköt kaupallisten palvelujen alue, jolle saa sijoittaa vähittäiskaupan suuryksikön

Paikallinen vähittäiskaupan suuryksikkö.

Palvelujen ja hallinnon alue

Julkisten palvelujen ja hallinnon alue

Julkisten lähipalveluiden keskus

Työpaikka-alue

Työpaikkojen reservialue.

Alue varataan päivittäiseen virkistykseen ja ulkoiluun. Alueen suunnittelussa ja toteutuksessa on kiinnitettävä erityistä huomiota ympäristön laatuun.

Alue varataan yleiseen virkistystoimintaan ja lähiulkoiluun sekä luonnon kokemiseen. Alueen suunnittelussa ja toteutuksessa tulee kiinnittää erityistä huomiota ulkoilun ohjaamiseen ja ympäristön laatuun.

Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on varmistettava myös sujuvat kevyen liikenteen yhteydet virkistysalueelta asuinalueille.

Alue varataan urheilu- ja virkistystoimintaa varten. Alueelle saa rakentaa urheilu- ja virkistystoimintaa palvelevia rakennuksia, rakennelmia ja kenttiä asemakaavan mukaan.

Alue varataan yleiseen retkeily- ja ulkoilutoimintaan. Jatkosuunnittelussa alueelle voidaan osoittaa erilaisia toimintoja varten tarpeellisia alueita tai reittejä. Retkeily- ja ulkoilualueilla toteutettavat rakenteet tulee sovittaa maastoon siten, että kulttuuriympäristö, maisema ja luonnon erityispiirteet tulevat huomioon otetuksi.

Taajaman ulkopuolisissa, laajemmissa virkistysmetsissä toimenpiteiden tarkoituksena tulisi olla alueen luonnonarvojen säilyttäminen ja palauttaminen sekä käytöstä aiheutuvien haittojen vähentäminen.

Tuusulan jokien varret huomioidaan yksityisemmässä kaavoituksessa arvokkaina kohteina, joille voidaan osoittaa virkistyskäyttöä ja -reittejä. Tuusulan joet toimivat ekologisina yhteyksinä, mutta niillä on myös virkistyksellisiä sekä maisemallisia arvoja, joten ne on merkitty omalla tunnuksellaan taajama-alueiden ulkopuolelle.

Hautausmaa-alue

Maa-ainesten ottoalue

Luonnonsuojelualue.

Liikennealue

Vesialue

Alueiden erityisominaisuudet

Natura 2000-verkostoon kuuluva alue.

Alueen suojeluarvojen huomioon ottamisesta on säädetty LSL 65 ja 66§:issä

Valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö.

- Tuusulan Rantatie
- Jokelan teollisuusalue
- Marieforsin ruukki ja Kellokosken sairaala

Maaseudun kulttuurimaisema-alue. Alueen rakentamisessa ja suunnittelussa on huomioitava kulttuurimaiseman ja siihen liittyvien rakennusten säilyminen.

Rakennettu kulttuurialue. Alueen suunnittelussa on huomioitava rakennetun ympäristön erityispiirteet ja säilyminen.

Vedenhankinnalle tärkeä pohjavesialue. Merkintä osoittaa pohjavesialueet, jotka ovat erityisen merkittäviä vedenhankinnan ja veden käyttökelpoisuuden säilyttämisen kannalta. Alueelle ei ole sallittua sellainen toiminta, joka saattaa vaarantaa pohjaveden laadun ja määrän.

Kyläalue, jota kehitetään laatimalla alueelle erillinen osayleiskaava

 Hevosiin liittyvään elinkeinotoimintaan osoitettava alue.
Alue tullaan asemakaavoittamaan.

 Alue, jolla lentomelu rajoittaa rakentamista

Kohde- ja viivamerkinnot

 Rautatie

Lentorata. Varaus maanalaiselle rautatielle.

Moottori- tai moottoriliikennetie

 Kantatie

 Seututie

 Yhdystie/kokoojakatu

 Tieliikenteen yhteystarve

 Vaihtoehtoinen/tarkentuva tielinjaus

 Eritasoliittymä

 Ekologinen yhteystarve

 Viheryhteystarve. Yhteyden tarkempi toteutustapa ratkaistaan asemakaavoituksella.

 Seitsemän veljeksien vaellusreitti

 Rautatieasema

 Linja-autotermiinaali

 Päijännetunneli
 Muinaismuistokohde

 Luonnonsuojelualue

Tuusulan kunta

TUUSULAN YLEISKAAVA 2040

STRATEGINEN YLEISKAAVA

LUONNOS

1:20 000

Tuusulan kunta
Kaavoitus 14.5.2014

Hannu Haukkasalo, kuntakehitysjohtaja

Kaija Hapuoja, yleiskaavasunnittelija

Pohjakartta täyttää kaavoitusmittausasetuksen vaatimukset. (23.12.1999/1284)

Tuusulassa

Hannu Kantola, kiinteistöinsinööri

Asemakaavakartan yhtäpitäväksi kunnanvaltuuston
tekemän päätöksen kanssa todistaa:

Tuusulassa

Tuula Hyttinen, kunnansihteerin
Kunnanvaltuuston pöytäkirjanpitäjä

KKL 14.5.2014	
	1005